

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vsaki Zakriž nad Cerkljami, razmnožen na ciklostilu. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v razširjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

CEADAD - Ul. Ristol 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSITIVNA PLACANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

DARILA!
HOINKO
HRANILNA KNJIŽICA
SAMO ZA MLAJŠE OD
14 LET!
DARILA!

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

ČETRTEK, 4. JANUARJA 1996

Astrologija sodi v pravljичni svet

TRST - Ali gre za nepoučenost, ali za zavestno zavajanje ljudi: astronomka Margherita Hack (na sliki) je ostro nastopila proti astrologom in raznim vedezevalcem, ki s svojimi napovedmi vzbujajo pri ljudeh lažna pričakovanja. Zelo kritična pa je bila tudi do javne televizije, ki horoskopom in podobnemu odmerja preveč prostora. Iskati tolažbo seveda ni prepovedano, nedopustno pa je pravljice prodajati kot resnico.

Na 6. strani



Stečaj miljske ladjedelnice viša število brezposelnih

TRST - Na področju zaposlenosti se je novo leto na Trzaskem slabo začelo: sicer majhna miljska ladjedelnica »Cantieri Riuniti« je namreč zaradi hudih dolgov, ki segajo v milijarde, sla v stečaj in za uslužbence trenutno ni nobenega upanja, da bi resili delovno mesto (zadnje placo so prejeli septembra lani). Tezave v

ladjedelnici so prisle na dan ze lani, spor med prejšnjim in novim vodstvom se je nadaljeval več mesecev, vpletena je bila tudi TKB, kateri naj bi ladjedelnica dolgovala okrog 15 milijard lir. Sindikati vsaj upajo, da se bo sedaj položaj razjasnil in omogočil, da bo kdo v doglednem času obrat prevzel.

Na 5. strani

ITALIJA / PO VČERAJŠNJEM POLITIČNEM VRHU KARTELA SVOBOŠČIN

Berlusconijeva in Finijeva desnica sprožila novo ofenzivo proti Diniju

Prodi in Veltroni: Predčasne volitve po izteku evropskega semestra



RIM - Desnica hoče za vsako ceno padec vlade Lamberta Dinija, vse ostalo pa je zanjo očitno postranskega pomena. Silvio Berlusconi (na sliki) in Gianfranco Fini sta se sporazumela za trdo linijo, potem ko je kazalo, da bo Kartel svoboscina, pod vplivom tako imenovanih "grmickov", pristal ne preosnovno sedanjega vladnega kabineta.

Desnica vztraja na starem stališču, da je tako imenovana tehnicna vlada škodljiva in da mora Italija čimprej dobiti politično vlado. Zanimivo je, da tako Berlusconi kot Fi-

ni nista omenila volitev.

O volitvah pa sta govorila Romano Prodi in Walter Veltroni. DirektorUnità je ponovil zahtevo parlamentu, naj določi datum predčasnih volitev, ki naj bi bile junija ali najkasneje julija. Med predsedovanjem Evropske zveze naj bi se stranke po možnosti sporazumele za nekatere najnujnejše reforme.

O usodi Dinijeve vlade bo poslanska zbornica odločala prihodnji teden. Ministrski predsednik bo v zbornici nastopil v torek, 9. januarja.

Na 2. strani

RIM / SISDE IN DI PIETRO

Je v preiskave vpletena tudi finančna straža?

RIM - Notranje ministvo je včeraj sicer zanikalo, da bi tajna služba Sisde zbirala podatke o bivšem milanskem sodniku Di Pietru, ceprav je priznalo, da obstaja nekaj »naključnih« namigov nanj. S takim odgovorom predsednik ustrezne parlamentarne komisije Massimo Brutti ni bil zadovoljen in je notranjega ministra Coronasa povabil, naj se udeleži seje, ki bo 10. t.m. Kaze torej, da se polemike ne bodo tako hitro polegale: v preiskave naj bi bila vpletena tudi finančna straža.

Na 2. strani



Koliko opek italijanskim državljanom?

IZOLA - Med najbolj izpostavljenimi političnimi temami minulega leta je bilo vprašanje nepremičnin, ki so bile nekdanje lasti italijanskih prebivalcev ozemlja, priključenega Jugoslaviji z londonskim memorandumom leta 1954. Nekateri domači politiki in tudi večji del slovenske javnosti se zavzemajo za to, da Italijanom ne bi vrnili niti opeke. Vendar so želje eno, resničnost pa drugo, zato bo število opek, ki jih bodo dobili

naslednji sosedje, odvisno od političnih okoliščin in razmerij, v veliki meri pa tudi od strokovne pravne presoje.

Piranski odvetnik Ervin Dokic se trenutno ukvarja s tridesetimi zahtevki italijanskih državljanov, ki čakajo na vrnitev nacionaliziranega premoženja. Vendar v tem primeru ne gre za optante - njihova premoženjska vprašanja so bila namreč rešena z osimskimi sporazumi - temveč za italijanske državljanke, ki jim je bilo državljanstvo odvzeto, njihovo

premoženje pa nacionalizirano. Kot zastopnik svojih strank je poskušal Dokic v upravnem sporu na vrhovnem sodišču doseči ugotovitev o ničnosti odločb o nacionalizaciji, vendar ni bil uspešen. Meni, da je bila odločitev vrhovnega sodišča politična, ne strokovna. Zato je leta 1994 zadevo predal ustavnemu sodišču, in če bo to razsodilo v nasprotju z njegovimi pričakovanji, bo zadevo prenesel na mednarodno sodišče. Pravica je lahko včasih tudi neprijazna.

BOSNA / WILLIAM PERRY OBISKAL MIROVNIŠKE SILE NATA

Obrambni minister ZDA v Sarajevu: Na Balkanu se je začelo novo obdobje



SARAJEVO (Reuter) - Včeraj je ameriške vojske v Bosni in Hercegovini obiskal obrambni minister ZDA William Perry (na sliki AP je drugi z leve), ki je pri tem izjavil, da se veseli novega obdobja, ki se je zdaj začelo na Balkanu.

Med obiskom v bosansko-hercegovskem glavnem mestu se je Perry sestal s tamkajšnjimi poveljniki sil Severnoatlantske zveze, predsednikom BiH Alijo Izetbegovićem in premijerom Harisom Silajdžićem. Ministra so predstavniki BiH seznanili tudi z najnovejšim zapletom, ki je nastal zaradi srbske ugrabitve šestnajstih muslimanskih civilistov.

O njihovi usodi ni znano nič novega, srbski ugrabitelji pa vztrajajo, da jih ne nameravajo izpustiti iz ujetništva. Perry je poudaril, da preiskava o izginotju civilistov ni v pristojnosti Natovih sil, temveč se mora z razjasnitvijo tega kriminalnega dejanja ukvarjati policija. Po pogovoru z Izetbegovićem so predstavniki Iforja vendarle obljubili delno pomoč, saj v Bosno se ni prispelo 1500 pripadnikov mednarodnih policijskih sil. Ameriški obrambni minister je po pogovoru v Sarajevu obiskal se Tuzlo in pontonski most čez Savo pri Zupanju.

Na 12. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Intervju z Močnikom (SSk)

Trzaski tajnik SSK Peter Močnik govori o dokaj nape-ti politični situaciji na pokrajinski ravni.

Stran 5

Ebla se poslavlja

Razstava o začetkih urbane civilizacije v Siriji, ki je od poletja v konjunsnici Miramarskega gradu, je doživela izjemen uspeh. Prenesli jo bodo v Bruselj.

Stran 8

Šolski okraj o šoli Trinko

Goriški okrajni šolski svet zahteva, naj mestni redarji neupravičeno zasedeno šolsko poslopje prepustijo slovenski srednji šoli Trinko, Goriška občina pa se molči.

Stran 10

Smrtna kosa na rallyju do Dakarja

Spremi tovornjak mostva Citroen je na avtomoto dirki od Grenade do Dakarja zavožil na minsko polje in eksplodiral, voznik pa je bil pri prici mrtev.

Stran 13

Košir prvi v Sestrieru

Jure Košir je premočno zmagal na ekshibicijskem nočnem slalomu v Sestrieru.

Stran 13



NOVICE

ITALIJANSKA POLITIKA / POLITIČNI VRH VODITELJEV KARTELA SVOBOŠČIN

Desnica vztraja pri zahtevi po odstopu Dinijeve vlade

Prodijeva oljka za predčasne volitve po evropskem semestru

Umrli zgodovinar italijanske literature Sansone

RIM - Predsinočnim je v Rimu umrl zgodovinar italijanske literature Mario Sansone. Od pokojnika se bodo sorodniki danes poslovili s civilnim obredom na njegovem stanovanju; njegove posmrtno ostanke bodo sezgali in jih pokopali v družinski grobnici v Carpiju. Mario Sansone je pred nedavnim prejel nagrado ministrskega sveta za leto 1995 za življenjsko delo, ki ga je posvetil zgodovini italijanske literature.

Preiskava o umoru Alpijeve in Hrovatina se nadaljuje

RIM - Preiskovalna parlamentarna komisija o kooperaciji se bo verjetno kmalu napotila v Somalijsko, da bi poglobila preiskavo o umoru Ilarie Alpi in Mirana Hrovatina. Tako je včeraj izjavil senator Aldo Gregorelli (Ljudska stranka), koordinator skupine za posege v Afriki in isti komisiji. Gregorelli je v intervjuju tudi dejal, da so najzanimivejši dokumenti o primeru Alpi prav tisti, ki so izginili, ko so truplo Alpijeve vkrkali na letalo, ki je bilo namenjeno v Italijo.

Funkcionarja INPG vpletena v preiskavo

RIM - Funkcionarja urada za brezposelnost pri vsedravnem novinarskem skrbstvenem institutu (INPG) sta vpletena v preiskavo, ker sta osumljena prevare. Dogodek je prijavila mlada novinarka, ki se je v prejšnjih mesecih obrnila na institut, da bi prejela odškodnino za brezposelnost. Kmalu so ji sporočili, naj se poda v bančni zavod po odškodnino; mislila je, da bo prejela nekaj več kot 12 milijonov lir, prejela pa je več kot 24 milijonov lir. Ko je zapusčala bančni zavod pa je »naključno« srečala funkcionarja INPG, ki je zase zahteval 14 milijonov lir (v dolarski valut). Podobno prevaro je nekaj dni pozneje skušala izpeljati še druga funkcionarja INPG, karabinjerji pa so njene namere preprečili.

Zmagal 500 milijonov lir listek pa je odvrzel

CARSOLI (L'Aquila) - Na loteriji »Gratta e vinci« je mladi mizar iz Carsolija zmagal 500 milijonov lir, v naglici pa je listek le bežno pregledal in ga odvrzel. Tega pa se je zavedel sele po 11 dneh, ko je na drugem lističu podrobneje prebral pravilnik loterije.

Plaz pokopal smučarja

RIM - Plaz, ki se je vsul zahodno od Courmayeurja, je včeraj pokopal smučarja, ki je s skupino starih prijateljev vozil izven proge. Smučarjevo truplo je odkril lavinski pes.

RIM - Silvio Berlusconi in njegov najzvestejši zaveznik Gianfranco Fini hoceta za vsako ceno padeč vlade Lamberta Dinija. To je njun glavni cilj, vse ostalo (nova vlada, evropski semester, predčasne volitve) je poststranskega pomena. Brezkompromisno naspotovanje vsakršnemu poskusu, da bi ohranili pri življenju Dinija in njegovo vlado, je prevladalo na včerajšnjem vrhu Kartela svoboščin, kjer je imel, sodeč po sklepih, znova glavno besedo vodja Nacionalnega zavezništva.

Berlusconi, Fini in razni desnosedinski "grimicki", ki se pri skoraj vseh pomembnejših odločitvah podrejajo volji voditeljev "Forza Italia" in NZ, so torej izbrali pot trde linije. Kot rečeno, bodo v parlamentu naredili vse za vladno krizo in to mimo usmeritve Kvirinala, ki je zavrnil Dinijev odstop, ter mimo t. i. evropskega semestra, ki bi najbrž narekoval, ce ze ne stabilnost, vsaj politično premije. Kartel svoboščin računa, da bodo vladni odstop podprli ne samo parlamentarci SKP, ki so to že napovedali, a tudi zeleni in morda predstavniki Severne lige. S tako večino bi bila usoda Dinijevega kabineta že danes jasno zapečaten.



Gianfranco Fini (levo) zahteva Dinijev odstop, Walter Veltroni (desno) pa predčasne volitve junija (Telefoto AP)



Desnica vztraja pri oceni, da je obdobje tehnicne vlade mimo in da mora država končno dobiti politični kabinet. Gre za stalno dobro znano trditev, ki jo je parlament doslej že večkrat zanikal, tokrat pa se Diniju obetajo težji časi. Zanimivo je, da ne Berlusconi in ne Fini nista omenila predčasnih volitev, ki so bile doslej vedno na vrhu njihovih zahtev. Lastnik Fininvesta očitno se upa v vlado širokih zavezništva, za katero se, kot znano, ogreva tudi predsednik republike Scalfaro.

Walter Veltroni je sta-

lice Kartela svoboščin označil za protislovno, saj desnica danes govori eno, dan kasneje pa zagovarja popolnoma različna stališča. Prodijev namestnik je mnenja, da bi moral parlament takoj določiti datum volitev, vsekakor po evropskem semestru, med katerim bi se morale stranke po možnosti spoznavati vsaj za nekatere najnujnejše reforme. Volitve junija torej, do tedaj pa naj državo se dalje vodi Dinijeva vlada, po možnosti z nekaterimi novimi ministri. To stališče, ki ga že dalj časa zagovarja tudi Romano Pro-

di, bo najbrž prevladalo tudi na današnjem vrhu oljke, na koncu pa ga bo skoraj gotovo osvojila vsa levosredinska koalicija.

Nacelniki skupin so se medtem sporazumeli, da se bo razprava o usodi Dinijeve vlade v poslanski zbornici pričela v torek, 9. januarja. Prvi bo seveda spregovoril ministrski predsednik, razprava pa se bo po pričakovanju končala v četrtek ali celo v petek. Se ni jasno, ali bo Dini v zbornici formalno odstopil, ali pa ji bo posredoval le sporočilo. Ta nejasnost je že sprožila proceduralni spor, ker ni

jasno, ali bo treba za zahtevo po odstopu vlade predložiti nezaupnico. Nekateri so mnenja, da je zadevo že resil Scalfaro, ki je zavrnil Dinijev odstop, drugi pa so prepričani, da mora tudi o odstopu sklepati in odločiti edino parlament.

Veliko neznanko predstavlja zadržanje Severne lige, ki zahteva ustavodajno skupščino ter koleba med podporo in nezaupnico Dinijevi vladi. Umberto Bossi se je doslej nagibal k nezaupnici, po včerajšnji potezi desnice pa bo morda spremenil mnenje.

VALUTNI TRGI / UGODEN TRENUTEK TUDI ZA DOLAR

Lira se še naprej utrjuje

Za nemško marko je bilo včeraj treba odsteti 1.091,4 lire

RIM - Sicer se ne gre za zmagoviti pohod, vendar pa lira se naprej pridobiva teren v primerjavi z glavnimi valutami, v prvi vrsti z nemško marko. Tudi včeraj je italijanska valuta nekoliko napredovala, saj je bilo treba za marko odsteti 1.091,43 lire, dan prej pa 1.93,25. Ugoden trenutek pa doživlja ameriški dolar, ki se je včeraj okreplil tako na evropskih trgih kot v New Yorku in Singapurju, medtem ko je bil tokijski valutni trg včeraj zaprt zaradi tamkajšnjega nacionalnega praznika. Dolar je pridobil na vrednosti tudi v primerjavi z liro, saj

je bilo treba včeraj odsteti za en dolar 1570,89 lire, se pravi dobrih pet lir več kot dan prej.

Po mnenju opazovalcev gre krepitev lire pripisati v dobri meri določenemu optimizmu trgov in ugodnim prpadatkov o inflaciji, pa tudi vsaj delni ohladitvi politične klime v državi. Vsekakor je včeraj lira pridobila tudi v primerjavi z nizozemskim florintom in švicarskim frankom ter bila stabilna v primerjavi s francoskim in belgijskim frankom in dansko krono, za malenkost pa se je osibila v primerjavi z ecujem.

RIM / DI PIETRO IN TAJNE SLUŽBE

Polemike se nadaljujejo

RIM - Senatorja Massima Buttija, predsednika parlamentarnega odbora za kontrolo nad različnimi službami, ni zadovoljil odgovor notranjega ministrstva, ki pravi, da je v dokumentaciji Sisdeja le nekaj naključnih namigov o Di Pietri, a se tile namigi se ne nanasajo na preiskavo, ki jo vodijo v Brescii. Buttij pravi, da tako zbiranje informacij ali podtikanje ne odgovarja institucionalnim nalogam Sisdeja in je povabil notranjega ministra Coronasa, naj se udeleži seje parlamentarne komisije, ki bo 10. t.m. Kaze torej, da se polemike o delo-

vanju raznih tajnih služb (vpletena naj bi bila tudi finančna straža) ne bodo tako hitro polegale, ceprav so doslej tako pri Sisdeju kot pri Simiju in finančni straži izključevali take vrste dejavnost.

Včeraj se je oglasil tudi eden od sodnikov teama »cistih rok«, Gerardo D'Ambrosio, ki je dejal, da s cloveskega stališča povsem razume Di Pietra in njegovo grenkobo, vendar je dodal, da mu je skupaj z nacelnikom Borrellijem vendar priznaval velike zasluge. Za milanske sodnike je bil glavni dosežek preiskav, ki so jih vodili, »izginotje

skorumpiranega političnega razreda in doprinos, ki so ga dali zmanjšanju korupcije v Italiji, vsaj pri velikih podjetjih«. Ta rezultat pa so dosegli zato, ker so preiskave vodili izredno hitro, tako da jih nihče ni uspel zaustaviti in ljudje so na volitvah opbrnili hrbet dotadanemu političnemu razredu. Nikakor pa niso nameravali udariti po gospodarstvu in podjetnikih. D'Ambrosio pa je tudi spomnil, da se po eni strani govori o pomilostitvah in podobnem, a po drugi so se na zatožni klopi zasnili izključno (sli skoraj) prav milanski sodniki.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA BCIKB	3. JANUAR 1996		v LIRAH	
	valuta	nakupni	prodajni	
ameriški dolar	1545,00	1593,00		
nemška marka	1078,00	1111,00		
francoski frank	315,00	325,00		
holandski gulden	961,00	990,00		
belgijski frank	52,00	54,20		
funt sterling	2402,00	2476,00		
irski sterling	2479,00	2554,00		
danska krona	278,00	286,00		
grška drahma	6,40	6,90		
kanadski dolar	1142,00	1176,00		
japonski jen	14,80	15,40		
švicarski frank	1336,00	1377,00		
avstrijski šiling	152,90	157,60		
norveška krona	244,00	251,00		
švedska krona	234,00	241,00		
portugalski escudo	10,30	10,70		
španska pezeta	12,70	13,30		
avstralski dolar	1154,00	1190,00		
madžarski florint	11,00	14,00		
slovenski tolar	11,70	12,50		
hrvaška kuna	265,00	290,00		

KMEČKA BANKA - GORICA		3. JANUAR 1996		v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni			
ameriški dolar	1542,00	1587,00			
nemška marka	1081,00	1111,00			
francoski frank	314,00	324,00			
holandski gulden	958,00	983,00			
belgijski frank	52,20	54,00			
funt sterling	2394,00	2474,00			
irski sterling	2470,00	2565,00			
danska krona	277,00	287,00			
grška drahma	6,40	7,00			
kanadski dolar	1138,00	1173,00			
švicarski frank	1338,00	1366,00			
avstrijski šiling	152,40	156,90			
slovenski tolar	11,50	12,40			

MILANSKI DEVIZNI TRG		3. JANUAR 1996		v LIRAH	
valuta	nakupni	srednji	prodajni		
ameriški dolar	—	1570,890	—		
ECU	—	2011,680	—		
nemška marka	—	1091,430	—		
francoski frank	—	319,610	—		
funt sterling	—	2438,020	—		
holandski gulden	—	974,860	—		
belgijski frank	—	53,089	—		
španska pezeta	—	12,956	—		
danska krona	—	282,000	—		
irski funt	—	2515,620	—		
grška drahma	—	6,623	—		
portugalski escudo	—	10,491	—		
kanadski dolar	—	1159,760	—		
japonski jen	—	15,032	—		
švicarski frank	—	1355,150	—		
avstrijski šiling	—	155,150	—		
norveška krona	—	247,770	—		
švedska krona	—	238,020	—		
finska marka	—	362,460	—		
avstralski dolar	—	1173,450	—		

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG		29. DECEMBER 1995		v DEM	
valuta	nakupni	srednji	prodajni		
ameriški dolar	1.4295	1.4335	1.4375		
funt sterling	2.2065	2.2135	2.2205		
irski funt	2.2825	2.2895	2.2930		
kanadski dolar	1.0446	1.0486	1.0526		
nizozemski gulden	89.225	89.335	89.445		
švicarski frank	124.440	124.540	124.640		
belgijski frank	4.8586	4.8686	4.8786		
francoski frank	29.193	29.253	29.313		
danska krona	25.755	25.815	25.875		
norveška krona	22.600	22.720	22.720		
švedska krona	21.437	21.497	21.557		
italijanska lira	0.9005	0.9045	0.9085		
avstrijski šiling	14.194	14.214	14.234		
španska peseta	1.1751	1.1791	1.1831		
portugalski escudo	0.9559	0.9589	0.9619		
japonski jen	1.3893	1.3908	1.3923		
finska marka	32.840	32.920	33.000		

DEŽELA / JAVNE USTANOVE

Zavezništvo se pripravlja na imenovanja

VIDEM - Predsednik deželne odbora Sergio Cecotti je včeraj vodil politični vrh večinske koalicije, ki podpira njegovo vlado. Na dnevnem redu so bili kriteriji, ki jih bo odbor vzel v postev pri bližnjem imenovanju predsednikov in ostalih vodilnih funkcij nekaterih pomembnih ustanov, začeni s pordenonskim sejmom, Friulio, Finest, Mediocredito, Informest in trzaskim sinhrotronom.

Predsednik Cecotti je dejal, da na seji niso razpravljali o imenih kandidatov za te funkcije, ki sodijo v izključne pristojnosti deželne odbora. Pač pa so se sporazumeli o osnovnih kriterijih strokovnosti in tehnicne usposobljenosti posameznih kandidatov, ki jih bo mo-

rala uprava nujno vzeti v postev.

Deželna vlada bo 18. januarja imenovala novo vodstvo pordenonske sejmске ustanove, sledilo bo imenovanje novih vrhov deželne finančne družbe Frulie, ki je, kot je poudaril Cecotti, tesno vezano na vprašanje rešitve krize furlanskega obrata Seleo.

Cecottija (Severna liga) in njegovo vlado politično podpira koalicija, ki sloni na zavezništvu med Severno ligo in levo sredino. V odboru sedijo zastopniki Lige, Ljudske stranke, DSL, Zelene liste in socialistične stranke (Socialisti Italiani). Cecotti uživa tudi zunanjo podporo Furlanske avtonomistične lige LAF, ki ima v deželnem svetu dva svetovalca.

SPETER / POLEMKE OKROG STATUTA

Slovenski jezik razburja opozicijo

»Orožarska« afera prenešana

SPETER - Tudi na zadnji seji gorske skupnosti za Nadisne doline, ki jo je predsednik Firmino Marinič sklical ob izteku starega leta, je prišla na dan polemika, ki so jo predstavniki opozicije sprožili okoli statuta skupnosti.

Predstavniki desno-sredinskih strank so namreč že od vsega začetka nasprotovali tistim členom statuta, ki predvidevajo valorizacijo in skrb za slovenski jezik in kulturo. Povedati je treba, da so predstavniki večine vključili v statut tudi skrb za furlanski jezik, kar pa opozicijo ni sploh motilo. Razburila se je samo v zvezi s slovenskim jezikom.

Na zadnji seji gorske skupnosti se je ob statutu obregnil zupan iz Podbovesca Nicola Marseglia, katerega je precej motila izjava, ki jo je dal predsednik Marinič, ko je o statutu povedal, da »predstavlja nov pogled na krajevno stvarnost in zaključuje temno obdobje krajevnih politik«. Marseglia je v teh besedah razbral ostro kritiko zdajšnje večine do

prejšnjih upraviteljev gorske skupnosti, ki se res ne morejo pohvaliti, da so imeli kaj posluha za vprašanja slovenske narodnostne skupnosti.

Na takšno izvajanje predstavnika manjšine je predsednik Marinič dodal, da ne preklic nobenih izjav in ugotovil, da so prejšnji upravitelji prispevali k uničenju jezikovnega in kulturnega bogastva Benecije. Zdajšnja večina, je dodal Marinič, pa zeli ubrati povsem drugačno pot, ki gre v smer pozornosti do krajevnih jezikovnih stvarnosti.

V nadaljevanju skupščinskih del so prenesli na naslednjo sejo diskusijo okoli resolucije, ki jo je predlagal odbornik Fabio Bonini in ki je zedevala »orožarsko« afero v vasi Matatur, kjer so orožniki iskali orožje v cerkvi in zakrestiji msgr. Pasquale Gajona. Predsednik Marinič je sprejel predlog manjšine, ki je zahtevala odložitve diskusije, v kolikor ni imela časa, da bi Boninijevo resolucijo preučila in se pripravila na diskusijo.

Rudi Pavsic

NOVICE

Protest sindikatov glede načrtov Telecom

Problem delovnih mest pri družbi Telecom je te dni pod drobnogledom sindikatov kategorije CGIL, CISL in UIL. Načrt družbe, po katerem naj bi dobršen del upravnih dejavnosti iz dežele Furlanije - Julijske krajine preusmerili v sosednji Veneto in v Rim in s tem odzagali kakih sto delovnih mest, hudo zaskrblja sindikate, ki so včeraj posegli pri deželni upravi ter pri političnih silah. Kableska okrepitev struktur na Trzaskem, pravijo sindikalni predstavniki, naj bi po izjavah vodstva podjetja zagotovila novo zaposlitev, dejansko pa se s predvidenim osredotočenjem tehničnega osebja izven nase dežele dogaja ravno nasprotno. Sindikati nadalje zatrjujejo, da je vodstvo Telecoma menda predložila postnemu ministrstvu načrt, ki predvideva zaprtje Trzaskih obmorske radijske postaje, ki jo je upravljal družba, financiralo ministrstvo, služila pa je med drugim pri pomoči na morju. V tej službi je zaposlenih 31 ljudi, ki jamcijo stalno prisotnost in tesno sodelujejo z luskim poveljstvom. Na ta problem so sindikati že opozorili pristojna ministrstva, trzasko prefekturo in laska poveljstva.

Novi koordinator mladinskega gibanja FI

Michele Spinelli je bil imenovan za koordinatorja mladinskega gibanja Forza Italija v Furlaniji-Julijski krajini. Spinelli, ki je star 24 let, Trzacan po rodu in študent prava, bo v prihodnjih tednih postavil na noge deželni koordinacijski odbor gibanja, ki bo upošteval, kot je sam izjavil, ozemeljske in druge razlike v deželi.

Vse več nezaposlenih v Avstriji

DUNAJ - Po včeraj objavljeni statistiki ministrstva za socialne zadeve se je meseca decembra lani število brezposelnih znatno povečalo. Ob vstopu v novo leto 1996 je bilo v Avstriji 270.000 ljudi brez dela, to je za 35.000 več kot konec decembra leta 1994. Se posebej visoko je število brezposelnih pri moških med 30 in 50 leti, močno narasel pa je tudi trend k predcasni upokojitvi.

Avstrija okrepila nadzor nad koroško-slovensko mejo

DUNAJ/CELOVEC - Od 1. januarja je Avstrija okrepila nadzor nad svojo mejo s sosedji, ki (se) niso člani Evropske unije. Na koroško-slovenski meji je prevzela nadzor - se posebej tudi t.i. zelene meje - žendarmija, poleg že obstoječih nadzornih točk na uradnih mejnih prehodih pa so z začetkom novega leta ustanovili se stiri dodatne točke - od Pliberka preko Zelezne Kaple do Korenjskega sedla. Na cestnih mejnih prehodih tako za Avstrijce kot tudi za tujce ni pričakovati bistvenih sprememb v primerjavi z lanskim letom, so nam zagotovili v Celovcu, kajti Avstrija bo pristopila Schengenskemurazumu predvidoma se leta 1997.

PORDENON / INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

Izreden poslovni uspeh Zanussija

Letna vrednost prodanih gospodinjskih strojev znaša približno 5.000 milijard

PORDENON - Približno 5.000 milijard lir znaša letna vrednost prodanih gospodinjskih strojev skupine Zanussi, ki slovi v izdelavi bele tehnike. Uspeh je izreden, saj so leta 1994 fakturirali 4.361 milijard, kar je približno 15 odstotkov manj kot lani.

Lastniki kompleksa Zanussijevih tovarn, švedski mednarodni koncern Electrolux, so seveda zelo zadovoljni. Tudi zato, ker so z velikimi naložbami v posodobitev naprav pokazali, da so imeli prav, ko so se odločili zanje. V skupino Zanussi sodijo danes tudi nekatere manjše tovarne v Spaniji in na Madžarskem. Electrolux pa je prisotna po

vsem svetu, se posebno v državah jugovzhodne Azije, kjer je izdelava vsakovrstnih strojev kvalitetna in zelo cenna. Kmalu bodo zgradili tovarno v Egiptu.

Središče grupe Zanussi - Electrolux je v Pordenonu. Vodi jo manager Gianmarco Rosignolo. Vse tovarne te skupine so lani izdelale 6 milijonov kosov, kar je skoraj milijon več kot leto prej. Največji vzpon je imela tovarna kompresorjev v kraju Mel v pokrajini Belluno. Ta izdeluje kompresorje tudi za druge tovarne grupe Electrolux. V Pordenonu so izdelali 1.800.000 pralnih strojev, 100 tisoč več kot leto prej. V Susegani (Treviso) in Firencah

so izdelali skoraj poldrug milijon hladilnikov, kar je tudi 100 tisoč več kot leto prej. Povečala se je tudi izdelava raznih drugih strojev in malih električnih pripomočkov za gospodinjstva.

V letu 1995 je bil proizvodni uspeh zares izreden, vendar ni gotovo, ce bodo te številke lahko ponovili tudi letos. V zadnjih mesecih leta 1995 so namreč opazili zastoje v prodaji v Italiji, v Spaniji in v Nemčiji, kar naj bi vplivalo na proizvodnjo v tem letu. Tudi v Pordenonu so se znašli v tezaevah, ker niso dobili primerne delovne sile, ki so jo potrebovali v izjemnih trenutkih.

M.W.

ČEDAD / V SOBOTO

Srečanje Slovencev videmske pokrajine

ČEDAD - V soboto popoldne bo v cedajskem gledališču Ristori tradicionalni Dan emigranta, ki ga prirejajo slovenske organizacije videmske pokrajine.

Na letošnji prireditvi, ki jo označuje podnaslov Pesmi, glasba, življenje Slovencev videmske pokrajine, bosta govorila predsednik deželne odbora FJK Sergio Cecotti in Igor Tul v imenu organizatorjev. Kulturni program letošnje prireditve, ki se bo začela ob 15. uri, obsega glasbeni nastop Valterja Jureta, beneško pravljico Jubica an Arpit in narečno delo Brune Dorbold Vsa minut je na palanka, ki ga bo izvedlo Beneško gledališče. Pokrovitelj tradicionalne prireditve Slovencev videmske pokrajine je cedajska občinska uprava.

AVSTRIJA / PO Odstopu ANDREASA STARIBACHERJA

Za finančnega ministra imenovan Viktor Klima

DUNAJ - Samo 24 ur po preseñetljivem odstopu Andreasa Staribacherja je včeraj pred zveznim predsednikom Klestilom že zaprisegel novi finančni minister v Vranitzkyjevi prehodni vladi Viktor Klima (na sliki). Kancler Vranitzky je ob predstavitvi novega finančnega ministra poudaril, da bo Klima do oblikovanja nove koalicijske vlade se naprej vodil tudi ministrstvo za promet. Glede svoje odločitve za imenovanje Klime kot novega ministra za finance pa je Vranitzky poudaril, da gre za izkušenelega in kreativnega politika ter gospodarskega menedžerja. Klima sam je ob svoji predstavitvi povedal, da zeli predložiti državni proračun za leto 1996, katerega bistveni elementi bodo redukcije izdatkov na področjih zdravstva, pokojnin ter socialnega sistema oz. njegove zlorabe. Kot cilj je navedel, da neto-primanjkljaj konec leta 1997 ne bo presegel mejo 68 milijard silingov, letosnji primanjkljaj pa na ne bi presegel 50 milijard si-



lingov.

Predvčerajšnji odstop ministra za finance Andreasa Staribacherja je presenetil avstrijsko politično življenje. 38-letni socialni-demokrat, po poklicu svetovalec za davčna vprašanja, v je svoj odstop utemeljil s tem, da v politiki očitno ne gre le za strokovno

reševanje problemov, temveč tudi za druge kriterije. Staribacher je napovedal, da se bo spet vrnil v privatno gospodarstvo, na vprašanje, ali misli se vrniti v politiko, pa je odgovoril, da so njegovi cilji drugje. Z devetimi meseci v funkciji je bil Andreas Staribacher finančni minister z najrajšo funkcijsko dobo v povojni Avstriji.

Zvezni kancler Vranitzky, katerega je odstop ministra očividno presenetil, je dejal, da je Staribacher moral spoznati, kako trda in večkrat tudi nepostena je politika. Zato iz cloveskega vidika tudi razume odstop ministra. Vranitzky pa je že v večernih urah predstavil novega finančnega ministra.

Ljudska stranka, ki je vseskozi dvomila v strokovnost finančnega ministra in ga večkrat označila tudi za glavnega krivca za neuspeh pri pogajanjih za državni proračun za leto 1996 in s tem za predcasne državnozbornske volitve decembra lani, je odstop mini-

AVSTRIJA / POLITIKI O LETU 1996

Prva naloga je čimprej oblikovati močno vlado

Predsednik Klestil in kancler Vranitzky za krepitev miru

DUNAJ - Čimprejše oblikovanje nove močne in dejavne vlade! To je bila glavna tema ne le novolenih poslanc najvisjih avstrijskih politikov, temveč - sodec po rezultatih javnomnenjskih raziskav - tudi prva želja Avstrij in Avstrijcev ob začetku leta 1996.

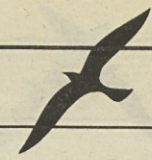
Zvezni predsednik Thomas Klestil je zato spričo notranjepolitično razburilivega leta 1995 v svoji novoletni izjavi pozval vse politične stranke v državi k »ponovnim odkrivanjem duha skupnosti« in si zelel, da bi leto 1996 postalo leto sodelovanja v notranji politiki. Pri tem je prvi mož v avstrijski politiki opozoril na nujno rešitev vprašanja državnega proračuna (zaradi katerega je oktobra lani padla vlada), toda tudi v socialni politiki bosta potrebna pogum in pripravljenost k tveganju, »kajti država bo v prihodnosti lahko podprla le se tiste, ki so dejansko potrebni pomoči«. Socialna država je namreč po mnenju Klestila dosegla svoje meje, zdravljani bodo morali prevzeti več lastne odgovornosti, se posebej tisti, ki so v socialno boljsem položaju. »Sprijazniti se bomo morali s tem, da bomo posamezniki morali v prihodnosti prevzeti in tudi iz-

polnjevati več socialnih nalog«, je se opozoril zvezni predsednik, ki je po decembrskih državnozbornskih volitvah ponovno zaupal oblikovanje nove vlade socialdemokratskemu kanclerju Franzu Vranitzkemu.

Kancler Vranitzky je v svoji izjavi ob vstopu v leto 1996 Avstrijcem obljubil, da se bo »z vsemi močmi prizadeval, da bo Avstrija čimprej dobila močno in dejavno vlado«. Pri tem je poudaril, da Avstrija potrebuje korenite reforme in kot Klestil meni, da bo moral vsak državljan prispevati svoj delež k reševanju problemov. Se posebej je Vranitzky izpostavil potrebo po novih pobudah na področjih izobraževanja, tehnologije in infrastrukture, nujno pa bo treba reformirati tudi zdravstvo, sistem pokojnin ter tudi nekatera državna področja.

Glede miru v Evropi pa sta tako predsednik Klestil kot tudi kancler Vranitzky menila, da so Evropejci lahko stopili v novo leto 1996 »z večjim optimizmom kot v prejšnjih letih«. Glavna naloga mednarodne skupnosti je zdaj varovati in krepiti mir, sta poudarila najvisja predstavnika avstrijske politike.

Ivan Lukan



G L O S A

Dogodkov na Balkanu ne gre ocenjevati z evropskimi merili

JOZE PIRJEVEC

56. kongres indijskih zgodovinarjev, ki se je zaključil 30. decembra v Kalkuti, je odobril resolucijo, s katero poziva svoje člane k boju proti »vsem razdiralnim ideologijam, v prvi vrsti proti tistim, ki so povezane z religijo.« Da so te sile tudi v tolerantni indijski družbi na pohodu, kaže primer moseje v Aydhoyi, ki so jo hindujski fanatiki uničili, ker je stala tam, kjer se je po njihovem utelesil bog kama. In ker se je bog pred približno štiridesetimi leti prikazal v sanjah nekemu brahminu ter mu ukazal, naj zgradi na mestu njegovega rojstva tempelj, je prišlo do velikih nemirov, ki so v zadnjih mesecih zelo zaostri odnose med hindi in muslimani v celotnem indijskem prostoru.

Ce jo ocenjujemo z našega zornega kota, izgleda vsa stvar le eksotična epizoda, ki pa vendar nosi v sebi globjo resnico, katere sem se sele v Indiji povsem zavedel. Zadeva namreč tudi nas, oziroma naš način razmišljanja o bivši Jugoslaviji. Sklicujoč se na zahodno evropske primere - na primer na nemškega - so eminentni srbski zgodovinarji pogosto trdili, da je jezik tisti temelj, na katerem je mogoče zgraditi moderno državo, tudi če izhaja iz različnih zgodovinskih in religioznih tradicij. V tem smislu je srbski nacionalizem vedno

deloval, saj je tako v letih med obema vojnama kot po zmagi KPJ skušal uveljaviti v vseh najpomembnejših državnih strukturah (v vojski, diplomaciji, zvezni skupščini in vladi) skupno jezik in z njim spodnesti ali vsaj hudo emarginirati slo-



venščino, makedonščino in celo hrvaščino. V resnici premisa o skupnem jeziku kot integrativnem faktorju, kot kaže indijski primer, ne drži. Tu govore 600 različnih jezikov in dialektov, od katerih je kar stotina najstarejših uradnih priznanih, vendar je občutek pripadnosti isti kulturni in religiozni tradiciji tako močan, da je bilo mogoče na tej pisani podlagi oblikovati skupno in tudi stabilno federacijo. Edini moteči element je prav napetost med hindujsko in muslimansko skupnostjo, o kateri bi lahko rekli, da je nastala tako kot tista v Bosni: s prihodom tujih zavojevalcev v 13. stoletju. Njihovi potomci so se sicer po načinu življenja in jeziku povsem amalgamirali s hindujsko večino, zaradi različne vere pa so vendar ostali moteč element, kar je

zvrst za nove in nove napetosti, spopade in celo masake. Nekaj podobnega se je zgodilo v bivši Jugoslaviji, ki v svojih južnih predelih ob združitvi leta 1918 po splosni civilizacijski ravni ni bila daleč od današnje Indije. Pri tem pa je treba se poudariti, da je bila v Kraljevini SHS situacija se bolj zapletena, saj so se v njej prepletale vse tri velike mono-teistične veroizpovedi. Nauk, ki ga je mogoče izpeljati iz te primerjave, je v bistvu preprost. Zgodovinarji ne smemo ocenjevati jugoslovanske stvarnosti z merili zahodne in srednje Evrope, temveč bolj s tistimi, ki veljajo za azijski prostor. Sele tako bomo razumeli, zakaj je ta država razpadla in zakaj je morala celo mednarodna skupnost v Bosni sprejeti "rešitev", ki so jo vsilili Srbi.

Zemljevid občine Trst iz leta 1829 - 24

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publiest SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Prednaročnina za leto 1996 - 300.000 LIT

Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG



PISMO UREDNIŠTVU

Razhajanja v vremenskih podatkih

Spoštovano uredništvo

Oglasam se, ker sem opazil, da se zadnja stran, to so vremenski podatki, slabša. Ko ste uvedli barvno vremensko sliko, so ze nekateri imeli dolocene pripombe. Kartico ste za malenkost izboljšali, toda pregleda, ki jo je imela prejšnja, niste uvedli.

Nazadnje pa ste ukiniteli podatke o plimi in oseki. Saj ni-

mam nič proti onesnazenosti zraka v Trbovljah, Hrastniku itd., toda mi živimo pri morju in mislim, da nam ti podatki bolj koristijo kot oni iz notranjosti.

Ker desna roka ne ve, kaj dela leva, je prišlo do razhajanj tudi pri dolžini dneva med zadnjo stranjo in trzasko pod rubriko včeraj-danes. Da o ubogi luni sploh ne govorimo.

Ker nam vedno za-

gotavljate, da zelite cim boljši casopis, upam da boste te moje pripombe pozitivno resili.

S spoštovanjem
Pertot Ales

Pripis uredništva: Pozornemu bralcu naj pojasnimo, da prejemo vremenske karte direktno iz Ljubljane, podatke za Trzasko pa seveda iz Trsta. Od tod razhajanja, ki jih bo težko odpraviti.



POLITIKA / INTERVJU S POKRAJINSKIM TAJNIKOM SSK MOČNIKOM

»Preveč je napetosti in premalo dialoga«

»Politika DSL je nerazumljiva« - Napetosti zaradi KGS

Za pokrajinskega tajnika Slovenske skupnosti Petra Močnika (na spodnji sliki), kot za tajnika ostalih strank, se novo leto napoveduje zelo zahtevno in naporno. Odprtih problemov na političnem področju je se in še, omenimo naj le nejasno usodo Pokrajine, nato Milje, Nabrezino in nazadnje Krasko gorsko skupnost, kjer so se s polemikami poslovili od starega leta. Čeprav zgleда paradoks, je situacija najbolj mirna v Trstu, kjer bo župan Riccardo Illy, najbrž brez večjih težav, priplul do leta 1997.

Odvetnik Močnik, začeli bi prav s Krasko gorsko skupnostjo, ki je morda za SSK najbolj boleča točka začetka 1996. Kakšna je vaša razlaga dogajanja v KGS?

Mislím, da bo morala naša stranka temeljiteje proučiti dogajanje v KGS in temu dati ustrezne politične odgovore. SSK sodeluje z DSL v Miljah, Nabrezini in v Trstu, kjer je naš zaveznik tudi Ljudska stranka, skupno z DSL in LS pa sodelujemo tudi v gibanju Prodijeve oljke. V KGS pa smo naenkrat naleteli na zelo toga stališča skupine Demokratov, kjer ima DSL veliko premoč, toliko je res, da je tudi načelnik te skupine trzaski svetovalec DSL Igor Dolenc. Uradno nam je bilo rečeno, da se je proti SSK ostro postavil goriski del Demokratičnega foruma nekdanjih socialistov, medtem ko naj bi se njegov trzaski del strinjal s kompromisno rešitvijo, ki je bila izdelana tik pred sejo skupščine KGS. Mor-

da je že res, da so v Gorici napeti odnosi med strankami, ce je to vplivalo na KGS pa smo res že na ravni vaskih zdrav.

Mislíte, da bodo dogajanja v gorški skupnosti negativno vplivala na odnos SSK do občinskih uprav in do drugih strank?

Prej kot SSK si mora tukaj razjasniti pojme DSL. Poglejmo Nabrezino, kjer župan, ki pripada tej stranki, pri-zamenjavi odbornikov ni upošteval mnenj in predlogov SSK, ki je vendarle večinski zaveznik. V Miljah se je skupina svetovalcev DSL in zelenih odcepila od napredne in demokratične liste, ki je zmagala na volitvah. Razbili so napredno skupino in sploh niso vprašali ostalih, kaj mislijo. Zdi se mi, da za nastali položaj ne nosi odgovornosti SSK, očitno je to problem pokrajinskega vodstva DSL in tudi njene slovenske komponente.



Bi lahko bili glede tega nekoliko jasnejši?

Dokler predvsem Slovenci v DSL ne bodo razčistili odnosov, ki jih nameravajo vzdrževati oziroma vzpostaviti s SSK, se bodo napetosti nadaljevale in žal najbrž tudi zaostriale. Videli smo, da je bilo Dolencu in ostalim trzaskim predstavnikom DSL zelo nerodno zaradi nastalih težav, kar velja tudi za nekatere zastopnike Ljudske stranke. Ne vem, kako se Dolenc in ostali mislijo ravnati v bodočnosti. Gotovo je, da smo pri DSL v zadnjem času marsikdaj naleteli na zaprta vrata in na pomanjkanje resne volje za pravi dialog. Mislim npr. na nereseno vprašanje pokrajinskih volitev.

Sami ste prehiteli vprašanje. Kako je torej s Pokrajino in z volitvami?

Čakamo, da nam delovno upravno sodišče pošlje razsodbo, s katero

bi moralo razveljaviti sklep o razpisu volitev. Upamo, da ne bo prizivov in da bo stekel rok, po katerem mora prefekt razpisati volitve na osnovi navodil notranjega ministrstva. Upam, da bodo volitve spomladi ali najkasneje poleti.

Zadeva pa, kot vemo, ni tako enostavna kot kaže na prvi pogled, tudi zato, ker je v problematiko vpletena delovna uprava. Torej, kaj se bo sedaj zgodilo?

Prefekt mi je osebno zagotovil, da misli razpisati volitve. Ustavno sodišče mu te možnosti ni odvzelo. Mislim predvsem na razporeditev novih volilnih okrožij, za kar Dezela po mojem se nima pristojnosti. Za ustavni zakon, ki daje deželi primarne pristojnosti na tem področju, manjkajo se izvršilne norme. Zaradi tega Dezela ne bo v kratkem rešila tega zapletenega vprašanja, tudi ker se ne more lotiti preustroja Pokrajine Trst ne da bi se ob tem lotila tudi ostalih pokrajin.

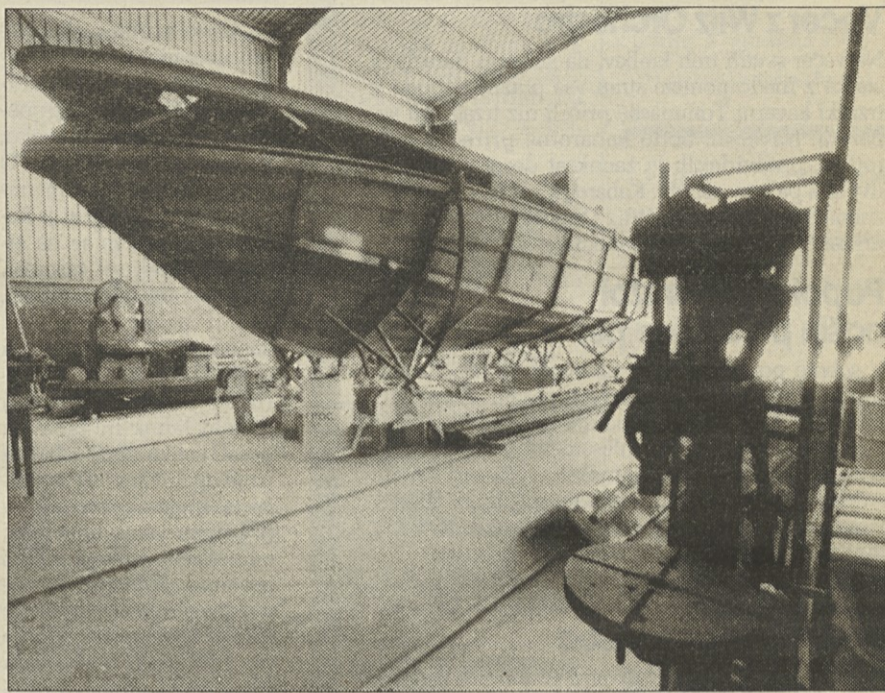
Vasi odgovori potrjujejo, da je novo leto zaostri marsikatero nereseno politično vprašanje. Kaj pričakujete od leta 1996?

Upam, da bodo v novem letu vse stranke, seveda vključno s SSK, pokazale večjo voljo in željo po dialogu. V nasprotnem primeru se bodo problemi le kopirali in zaostrovali. Po tej poti namrec tvegamo le nadaljnje politično razbitje slovenske manjšine in tudi demokratičnega Trsta. S.T.

MILJE / LADJEDELNIŠTVO

Nova izguba delovnih mest

Podpisan stečaj za »Cantieri Trieste«



Danes se bodo sindikalni predstavniki setali s stečajnim upraviteljem odv. Sergiom Lebanom, vendar zaenkrat ni nobenega upanja, da bi našli rešitev za miljsko ladjedelnico »Cantieri Trieste«, kar pomeni, da bo 16 delavcev najprej v mobilnosti, zatem pa jih čaka žalostna usoda brezposelnih. Na zahtevo namestnika državnega pravdnika De Nicola je namrec sodnik Sansone podpisal stečaj, potem ko so dolgovi postali neznosni (govori se o 25 milijardah, kar je izredno velik znesek zlasti glede na stevilo zaposlenih). Kot je povedal Antonio Saule, ki se je za CGIL ukvarjal z vprašanjem ladjedelnice, je stečajni postopek dejansko edino jamstvo za delavce, saj jim omogoča, da se poslužijo mobilnosti v upanju, da se bo

medtem zadeva razčistila, tako da bi lahko kdo prevzel obrat. Na vsak način sindikalni predstavniki v zadnjih mesecih niso bili seznanjeni s tem, kaj se pravzaprav dogaja: odgovore so sicer prejeli, a so bili taki, da si z njimi niso mogli kaj prida pomagati. Zahtevali so vrsto sestankov (na prefekturi, na Dezeli itd.), kjer poverjeni upravitelj Alfredo Sangiorgio sicer ni stedel s obljumami, a dejstvo je, da so zaposleni zadnjo plačo prejeli septembra.

Tezave ladjedelnice »Cantieri Trieste« so prisile v javnost julija lani, v vseh teh mesecih pa so si sledili spori med prestojnim in novim vodstvom. Slednje je vpletlo tudi TKB, kateri naj bi ladjedelnica dolgovala okrog 15 milijard lir. Sindikat o vseh teh finan-

nih operacijah in problemih ne ve kaj dosti povedati, in kot je dejal Antonio Saule, ga tudi malo zanimajo, ali pa ga zanimajo le v toliko, kolikor so pripeljali do stečaja. Prvenstveno ga skrbi usoda obrata, s katerim dejansko izginja zadnja trzaska ladjedelnica in eden zadnjih industrijskih obratov v Miljah. Cantieri Trieste imajo dokaj bogato zgodovino, večkrat so tudi zamenjali ime. Prvotno so se imenovali Felszegi, zatem Navalgiuliano, Alto Adriatico, Cantieri Sigovich. Obrat je naposled prevzela družba Cantieri Trieste, ki si je naložila nekaj milijard dolgov, ki jih je pustila »Sigovich«, tako da je bil začetek dokaj težaven, dolgovi so žal narasli in so naposled privedli do sedanjega brezizhodnega položaja.

BRISČIKI / V SOBOTO

Jamarji bodo obdarili otroke in pogostili odrasle

V jami pri Brisčikih, ki so jo nedavno vključili tudi v Guinnessovo knjigo rekordov, bo v soboto, 6. t.m. živahno in veselo: okrog 15. ure se bo nekaj jamarjev, ki bodo predstavljali »befano«, sv. tri kralje in dedka mraza, po vrvi spustilo z vrha jame in s sladkarijami obdarilo otroke. Tudi na odrasle ne bodo pozabili: ponudili jim bodo kozarec »gran pampela«, mesani-ce alkohola, ki je znana

le ozki skupini jamarjev. Recept seveda skrbno varujejo.

Lani je jamo, ki ima največjo »sobano« na svetu (visja je od kupole cerkve sv. Petra v Rimu), obiskalo 82 tisoč turistov, kar 25% več kot leto prej. Sedaj načrtujejo se odprtje novega, zelo razglednega dohoda. V jami imajo tudi največja geodetska nihala za merjenje plim in oseka: visoka so 107 metrov.

Repentabrski jusarji že na delu

Kot smo že pred kratkim poročali so se domaćini iz Repentabrške občine zavzeli za razrešitev problema jusarskih zemljišč in pred tremi tedni izvolili člana glavnega in nadzornega jusarskega odbora. Za predsednika glavnega odbora je bil izvoljen Walter Milič (Celdinov), nadzornega pa Dario Skabar (Bognarjev). Prvo nalogo, ki si jo je odbor zadal, je sečnja in cisčenje hraba nad Glinco. V ta namen odbor obvesča vse jusarske upravitelce, da se lahko do 10.1.1996 javijo za prostovoljno cisčenje skupnih vaskih zemljišč. (KC)

Lorenzo Tomatis novi direktor bolnišnice Burlo Garofolo

Mesto znanstvenega direktorja bolnišnice Burlo Garofolo je prevzel prof. Lorenzo Tomatis, ki je nasledil prof. Sergiu Nordiu (slednji je odsel v pokoj). Tomatis je dokonal medicinski fakulteto v Turinu in je specializiran v higieni in pravni medicini, leta 1982 je bil imenovan za direktorja mednarodne agencije za raziskave na področju raka v Lyonu, leta 1994 je pricel sodelovati z ameriškim National Institute of Environmental Health Sciences, postal je predsednik International School »Environment and Health« iz Cortone. Sodeloval je pri številnih državnih in mednarodnih znanstvenih odborih, poleg tega je objavil 240 člankov o raznih znanstvenih knjigah in revijah, a tudi sam je napisal nekaj knjig o raku in o tej bolezni izdal številne publikacije.

V UL. GINNASTICA

Priletna ženska gledala TV uhajanje plina opazil sosed

Potem ko je počistila in pospravila kuhinjo, je odšla v dnevno sobo, pred televizijski ekran. Okno je imela odprto, saj je bilo po mrazu iz prejšnjih dni včeraj se kar prijetno, skoraj spomladansko vreme. Tako sploh ni cutila vonja po plinu. Nekdo od sosedov, ki je sel po stopnicah, pa je vonj začutil in je poklical gasilce, ki so takoj prihitali v Ul. Madonnina 24. Gasilci so obvestili tudi policijo. Poseg je bil karseda enostaven: zaprli so pipo na stedilniku, ki jo je priletna ženska morda pozabila sama zapreti ali pa jo je pri cisčenju nehote premaknila. Zatem so iz previdnosti prezračili stanovanje, ki pa se zdalec ni bilo zasičeno s plinom, tako da zaenkrat ni bilo nobene nevarnosti: z merilnimi napravami so na namrec ugotovili zelo majhno koncentracijo. Ob taki koncentraciji eksplozija ni možna, potrebna je prav določena zmes zraka in plina, ne manjša in tudi ne večja (pri večji pa lahko pride do zadusitve), in seveda iskra, ki jo lahko sprozi električni tok (zadostuje tudi hladilnik, ki se vključi in podobno).

Gostoljubje vračala z izsiljevanjem

Karabinjerji z Vrdele so predvčerajšnjim popoldne aretirali 31-letno Susi Ota, ki jo obtožujejo, da je izsiljevala neko priletno žensko: v zadnjih dveh letih naj bi jo z grožnjami in fizičnim nasiljem (klofutami, udarci) prisilila, da ji je dala okrog 20 milijonov lir. Pred časom je ženska pomagala in tudi nudila gostoljubje Otovi, ki je locena in brez stalnega bivališca, zatem pa se je začelo nasilje. Karabinjerji so Otovo prijeli v Ul. Brandesia 13, pri sebi je imela ček za okrog milijon lir. Po aretaciji so jo odpeljali v videmski zapor, kjer je na razpolago namestniku državnega pravdnika Frezzi.

NOVICE

Pobuda sindikatov Sunia, Sicut, Uniat

Pokrajinska tajništva sindikatov najemnikov Sunia, Sicut in Uniat so pričela z akcijo zbiranja podpisov za zakon na ljudsko pobudo, ki se nanaša na premostitev »najemniških pogodb mimo pogodb o pravičnih stanarinah«, na »zagon družbenih gradenj« in na »pravične davke«. Zainteresirani v vseh občinah trzasko pokrajine lahko podpisajo zakonski predlog v občinskih tajništvi, in sicer v uradnih urah od ponedeljka do vključno sobote (na Občini Trst podpise zbirajo v sobi 214). V četrtek, 11. t.m. pa bo ob 10. uri v dvorani Vulcania na Pomorski postaji delovna skupščina, ki se je bo udeležil tudi vsedržavni tajnik Pallotta. Tudi ob tej priložnosti bodo zbirali podpise. Poleg tega si bodo Sunia, Sicut in Uniat ves januar prizadevala za zbiranje podpisov pod zakonski osnutek, in sicer v raznih krajih v mestu: 12. t.m. pri Portici di Chiozza, 13. t.m. na Stari mitnici pred veleblagovnico Upim, 19. t.m. na trgu pri Sv. Jakobu, 20. t.m. na Borznem trgu in 26. t.m. ob poslopiju IACP Rocol-Melara (vsakokrat od 16. do 18. ure).

Danes na Kontovelu maša za župnikom Albinom Grmekom

Danes bodo minila stiri leta od smrti priljubljene kontovelskega župnika Albina Grmeka. Ob tej priložnosti bo v cerkvi na Kontovelu ob 15. uri so-masevanje slovenskih sobratov. Maso bo vodil in govoril mons. Franc Vončina, skofov vikar, udeležili pa se je bodo tudi razni Grmekovi prijatelji iz Trsta in Doline. Po masi bo blagoslov nagrobne-ga spomenika na kontovelskem pokopališču.



NOVICE

Srečno novo leto, Trst!

Tradicionalni novoletni koncert, ki ga Trzčanom posvečajo trgovci, bo v soboto popoldne v gledališču Rossetti. Orkester gledališča Verdi bo kot lani vodil Tiziano Severini, kot solistka pa bo nastopila Laura Chericci (sopran), sodelovali pa bodo tudi člani mladinskega zbora I piccoli cantori della città di trieste, ki jih vodi Maria Susovsky Semeraro. Program, ki ga bo povezovala Maddalena Lubini, bo obsegal skladbe iz znanih operet in musicalov, sklenila pa ga bo simfonična plesna suita iz znanega Bersteinovega musicala West Side Story.

Večer z Witz Orchestro

Na večer svetih treh kraljev, na katerega dazeljiva starka z metlo pomete stran vse praznike, bodo v tržaški kavarni Tommaseo pričeli niz trzaskega kabareta. Navadno bodo kabaretne prireditve ob torkih, predvidenih je zaenkrat deset nastopov, uvodna pa bo v soboto. Kabaretni niz bo oblikovala znana trzaska skupina Witz Orchestra, ki že v imenu zakriva svojo hudomušno naravnost.

Popoldne v družbi naših prijateljev psov

V soboto popoldne bodo na trzaskem hipodromu priredili tekmovanje psov vseh pasem. Prireditve, ki poteka pod geslom Popoldne z našimi prijatelji psi, prireja združenje Confesercenti v sodelovanju z združenjem rejcev nemških ovčarjev »Alpe Adria«. Vpisovanje za nastop na sobotnem tekmovanju je na sedežu združenja Confesercenti v Ul. Battisti 2, vpisnina stane 20.000 lir.

Nedeljski koncert v kavarni Tommaseo

V nedeljo, 7. t.m., se bo v kavarni Tommaseo nadaljeval niz nedeljskih glasbenih matinej. Na prvem koncertu letošnjega leta bo nastopil duo, ki ga sestavljata sestri Franca in Lara Sciarretta iz Trsta. Sestri Franca (violina) in Lara (klavir) bosta izvedli vrsto skladb za violino in klavir Joplina, Brahmsa, Kreislerja, Montija, Gershwinja in Paganinija, v nedeljski program pa bo duo uvrstil tudi nekaj Straussovih valčkov.

Beethovnov cikel Koncertnega društva

V ponedeljek, 8. t.m., se v gledališču Rossetti začne niz treh večerov, posvečenih triom za klavir in godala Ludviga van Beethovna. Drugi večer bo na sporedu 5. februarja, zadnji pa prvega aprila. Niz bo izvedel Milanski trio, ki ga sestavljajo Mariana Sirbu (violina), Rocco Filippini (violončelo) in Bruno Canino (klavir). Svojo dejavnost je trio začel leta 1968, od takrat pa uspešno nastopa po Evropi in se je pred nedavnim vrnil s turneje po ZDA.

Dejavnost filmskega krožka Cappella Underground

Novi sedež filmskega krožka Cappella Underground na Trgu Benco 4 je odprt vsak dan, in sicer od ponedeljka do petka od 16. do 19 ure, ob ponedeljkih in četrtekih pa tudi dopoldne od 10. do 13. ure. V prostore imajo dostop člani kluba, omenjeni urnik pa velja tudi za videoteko kluba, ki je na razpolago tudi drugim. V videoteki trzaskega filmskega krožka je nad 6.000 naslovov.

MARGHERITA HACK / ZNANOST SPODBIJA ASTROLOŠKE NAPOVEDI

»Danes astrologije ne smemo jemati resno«

Znanstvenica je ostro posegla v polemiko zadnjih dni

Ali so neumni, ali zavestno zavajajo ljudi: Margherita Hack, ena najvidnejših italijanskih astronomov, nima dlak na jeziku, ko govori o astrologih. O kopici neizpoljenih napovedi za leto '95, ki je komaj za nami, so se na široko razpisali vsi časopisi, zato se »aferi« oz. zabavi, kot ji pravi toskanska znanstvenica, nismo mogli izogniti niti mi. Razrinkanje lažnih napovedi je zelo lahek in zabaven posel, veliko manj zabavna pa je ugotovitev, da sredstva javnega obveščanja, v prvi vrsti javna televizija, odmerjajo astrologiji toliko prostora. »Ljudem posredujejo astrološke napovedi tako kot vremenske«, se je po telefonu razburjala Hackova, »potem ni čudno, da jih toliko ljudi jemlje resno«.

Astrologi praviloma streljajo kozle, kdaj pa kdaj po načelu verjetnosti tudi kaj ugamejo; dokazati to trditve je za današnjega znanstvenika prava sala, je zagotovila astronomka, ki je pozvala bralce, naj se sedaj začnejo zbirati napovedi za leto: nje leto, da bodo ob koncu leta takoj lahko ugotovili, kaj se je od napovedanega sploh uresničilo. Vendar zakaj ljudje tako radi verjamejo astrologom in horoskopom? V današnjem času ljudje potrebujejo tolažbe in radi sanjajo, nekdanje se zatekali v cerkev, danes se usedejo pred televizijski sprejemnik ali pa prebirajo horoskop. Ko bi vedeli, da gre za pravljico, ne bi bilo nič slabega, saj je pravljice lepo poslušati in na človeka vplivajo pomirjujoče, vendar vedeti moras, da je pravljica.

»Zagotavljati danes, da ozvezdja vplivajo na življenje na zemlji, je isto kot trditi, da kozarec izlize vode dvigne morskoro oceana,« je neusmiljeno utemeljevala svoje izjavljanje goreca Margherita.

V preteklosti je bilo po njenem mnenju dopustno, da so ozvezdjem pripisovali vse mogoče, ker so ji slabo poznali. Dandanes o posameznih zvezdah vemo skoraj vse, saj so jih poslikali, premerili, prodrli v njihovo notranjost, jih pretehtali in analizirali do podrobnosti, tako da ne zdavnaj več niso »skrivnostni predmeti«, zato je govorice o njihovih čarobnih učinkih z znanstvenega vidika povsem neutemeljeno in nedopustno. Se bolj nedopustno pa je, je stalno naglašala Margherita Hack, da se astrologom in raznim vedeževalcem posveča toliko pozornost in se pri ljudeh vzbujajo lažna pričakovanja.

Ce gre za neumnosti, zakaj se znanstveniki tako zaganjajo v astrologijo? Med naloge znanosti sodi tudi vzgoja ljudi in zato ne more kratkoma gledati, kako povsem neosnovane napovedi dobivajo pečat verjetnosti, ce ze ne dokazane resnice. Tolažiti se, sanjati, verjeti neumnostim je za Margherito Hack povsem legitimno, ce vemo, da gre za to; dopuščati, da si ljudje gradijo lastno eksistenco na očitnih izmišljotinah, ker druge ne najdejo trdnih osnov, pa je nekaj povsem drugega. Zato so pravljice dobrodošle, vendar samo, ce vemo, da z njimi vstopamo v pravljicni svet.

(bip)



Margherita Hack

GROPADA / POBUDA SKD SKALA

Božični koncert

Gropajci so se že od starega leta lepo in prijetno poslovili v dvorani svojega Zadrznega doma na silvestrovo. Prav tu bo v soboto ob 20.30 Božični koncert, s katerim zeli domače društvo Skala zaključiti lansko dejavnost zbora in začeti sezono v novem letu.

Domaci zbor bo pod vodstvom svoje zborovodkinje Anastazije Puric začel večer z nekaj božičnimi, oziroma prazničnimi pesmimi.

Kot gostje bodo na večeru nastopili Fantje

izpod Grmade iz Devitna, ki so že bili v gosteh v Gropadi. Tokrat se bodo predstavili s svojim koncertom slovenskih narodnih in umetnih pesmi.

Novost bo predstavljala nastop otroške igralske skupine, ki jo vodi Petra Krizmančič, ki se je kljub studiju v Ljubljani že pridno vključila v domačo kulturno dejavnost ter je v lanskem letu vodila v društveni dvorani rekreativno in plesno dejavnost.

Tokrat se bodo otroci

predstavili s prizorčkom, ki bo prikazoval zelje in hotenja naših najmlajših v trgovini z igracami. Starsi in notni bodo tega nastopa prav gotovo se posebno veselili.

Slovensko kulturno društvo Skala zeli, da bi božični koncert cimbovil uspel, tako da bi bil v oporo in podporo domačemu pevskemu zboru in da bi vzpodbudil tudi mlade, da bi se na društvo in njegove dejavnosti čim bolj navzeli.

Neva Lukes

TRADICIJA / V SOBOTO

V Križu bodo tudi letos priredili koledovanje

Koledniki se bodo ob 14. uri zbrali pred cerkvico sv. Roka in nato ob spremljavi harmonike krenili po vasi

V Križu bodo v soboto ponovno obudili staro tradicijo koledovanja. V prejšnjih časih so namreč domači fantje obiskovali družine in jim voščili vso srečo v novem letu; lepa tradicija je bila precej let opuščena, lani pa jo je ponovno obudil deklški zbor Vesna (na sliki: lansko koledovanje pred cerkvico sv. Roka). Tako bo tudi v soboto, ko se bo deklški zbor Vesna ob 14. uri zbral pred cerkvico sv. Roka in nato s petjem in ob spremljavi harmonike krenil po kriških ulicah. Lansko leto so bili koledniki prav povsod lepo sprejeti, med mimohodom po Križu pa so se jim pridružili tudi številni vascani. Prepevali so voščilne božične kolednice, ki so jih bili vsi zelo



veseli. Ze lansko koledovanje pa je sicer dokazalo, da si Križanke in Križani

toplo želijo obujanja starih tradicij in seveda bogatejšje kulturne dejavnost.

ZDRAVJE / TUDI V TEM LETNEM ČASU

Ne podcenjujmo okužbe klopa, ker so posledice lahko resne

V novembru v pokrajini dva primera Lymove bolezni

Za ta letni čas je sicer nenavadno, je pa res: služba za higieno, javno zdravje in ambientalno preventivo je v podatkih o nalezljivih boleznih v tržaški pokrajini med ostalimi obolenji navedla, da je v mesecu novembru zabeležila dva primera Lymovega sindroma, ki ga povzroca okužba klopa in ki ima lahko tudi resne posledice. Pri tem gre dodati, da Lymovo bolezen povzroca kar 6 odstotkov vseh pikov; gre za bolezen, ki jo sicer v srednji Evropi poznajo že sto let, pred njo pa se morajo predvsem paziti vsi tisti, ki se pogostoma nahajajo v naravi: v to rizično skupino sodijo predvsem kmetje, lovci, nabiralci gob in seveda izletniki. Paziti morajo, ker so klo-

pi v zasedi predvsem na travnikih, na obrobjih gozdov in v bližini vodnih tokov in luž. Klopi cakajo na svoje zrtve, tako ljudi kot zivali, in se nanje obesijo -ne da bi povzročili kakršnokoli bolečino- da bi srkali kri. Nadloga pa se s tem ne konca; klopi namreč lahko prinasajo Lymovo bolezen, ki lahko povzroci resne posledice sklepom in živčnemu sistemu.

Kaj torej storiti? Predvsem je treba na korekten način izpuliti zajedavca; premazati ga je treba z oljem ali mazilom in ga z rotacijskimi gibi počasi izpuliti, potem ko je spustil prijem. Kljub temu pa je priporočljivo, da se obrnemo na zdravnika, ki bo pripisal primerno tera-



pijo na osnovi antibiotikov, ki preprečijo morebitno infekcijo.

Problema ne gre nikakor precenjevati ali podcenjevati, zato pa ga je treba poznati, da se obvarujemo pred infekcijo. Sicer pa statistike kažejo, da si samo 6 odstotkov vseh tistih, ki so jih picili klopi nalezijo Lymovo bo-

lezen, ta odstotek pa se se zmanjša, ce klopa takoj in pravilno izpulimo in se obrnemo na zdravnika. Da se izognemo vsem nevsečnostim, je zato priporočljivo, da si po izletu v naravi tudi v tem letnem času pregledamo telo, ker smo lahko s seboj domov prinesli tudi nezazelena gosta - klopa.



VČERAJ-DANES

Danes, CETRTEK,
4. januarja 1996
ANGELA

Sonce vzide ob 7.46 in
zatone ob 16.34 - Dolžina
dneva 8.48 - Luna vzide ob
24.00 in zatone ob 10.58.

Jutri, PETEK,
5. januarja 1996
SIMEON

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka
11,5 stopinje, zračni tlak
1011,9 mb narasča, veter
jugovzhodnik 5 km na uro,
vlaga 56-odstotna, nebo ja-
sno, morje mirno, temper-
atura morja 9,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Judith
Bubba, Luca Valenza, Ali-
ce Raimo, Mariangela
Smaila, Simone Russo.

UMRLI SO: 4-mesečni
Michael Lucchesi, 70-letni
Luciano Czas, 85-letna
Giorgia Landi, 76-letni Ri-
naldo Barini, 53-letni Er-
manno Bolletti, 60-letni
Benito Aurelio, 88-letni
Alberto Milocco, 87-letna
Andreina Ielen, 81-letna
Iolanda Natalin, 61-letni
Nevio Carpani, 81-letni
Antonio Spiriticchio, 95-
letna Cornelia Schillan,
90-letna Irene Fabbro.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 2.,
do NEDELJE, 7. januarja
1996

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Trg Cavana 1 (tel.
300940), Miramarski dre-
vored 117 - Barkovlje (tel.
410928).

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Trg Cavana 1, Miramar-
ski drevored 117
(Barkovlje), Ul. Oriani 2.

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUZBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Ul. Oriani 2 (tel.
764441).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure. -
tel. 573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.30,
19.15, 22.00 »La lettera
scarlatta«, i. Demi Moore,
Gary Oldman.

EXCELSIOR - 15.15,
17.00, 18.45, 20.30, 22.15
»Pocahontas«, risani film,
prod. Walt Disney. EX-
CELSIOR AZZURRA -
16.00, 18.00, 20.00, 22.00
»I soliti sospetti«, r. Bryan
Singer.

AMBASCIATORI -
15.15, 17.00, 18.45, 20.30,
22.15 »Ace Ventura - mis-
sione Africa«.

NAZIONALE 1 - 15.30,
17.40, 19.50, 22.00, »Se-
ven«, i. Brad Pitt, Morgan
Freeman.

NAZIONALE 2 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Viag-
gi di nozze«, r. i. Carlo
Verdone, i. Veronica Pi-
vetti.

NAZIONALE 3 - 15.45,
18.45, 21.45 »Braveheart -
Cuore impavido«, i. Mel
Gibson, Sophie, Marceau.

NAZIONALE 4 - 15.20,
17.00, 18.45, 20.30, 22.15
»Casper«, r. Steven Spiel-
berg.

MIGNON - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Sel-
vaggi«, i. Ezio Greggio,
Cinzia Leone, Leo Gullot-
ta.

CAPITOL - 16.30,
18.20, 20.10, 22.10 »Vaca-
nze di Natale '95«, i.
Christian De Sica, Massi-
mo Boldi, Luke Perry.

ALCIONE - 18.00,
20.00, 22.00 »Smoke«, r.
Wayne Wang in Paul Au-
ster, i. William Hurt, Har-
vey Keitel.

LUMIERE - 17.00,
18.45, 20.30, 22.15 »La
pazzia di re Giorgio«.

PRIREDITVE

ZUPNIJA SV. JERNEJA
AP.-Opcine prireja na Go-
spodovo razglasenje v so-
boto, 6. januarja, ob 18.
uri v zupnijski cerkvi na
Opcinah KONCERT

božičnih pesmi MePZ
Hrast iz Doberdoba. Zbo-
rovodja: Hilarij Lavrenčič,
sodeluje organist prof.
Hubert Bergant, koncert
bo povezoval Jan Leopoli.
Prisrčno vabljeni!

DEKLISKI PEVSKI
ZBOR VESNA vabi na
KOLEDOVANJE v soboto,
6. januarja, ob 14. uri iz-
pred cerkve sv. Roka v
Krizu.

OBCINSKA UPRAVA
V DOLINI prireja za tradi-
cionalno novoletno
srečanje za starejše občan-
e v nedeljo, 7. januarja,
ob 16. uri v občinskem

gledaliscu v Boljuncu. Na
srečanju bosta sodelovala
trio Istrski muzikantje in
znani godalni ansambel
Long Slunk. Vabljeni prav
vsi starejši občani!

KD RDECA ZVEZDA
vabi v društvene prostore
v Salezu, dne 6. t.m., ob
18. uri. Prislunili boste
domacemu MPZ pod vod-
stvom Rada Milica in si
ogledali prizorček "Pri-
prava na zlato poroko" v
režiji A. Petjeja.

SKD TABOR - Prosvet-
ni dom. V nedeljo, 7. t.m.,
ob 17. uri ponovitev kaba-
reta "Vaje v slogu". Režija
E. Franceskin, glasba N.
Miklavcic. Vabljeni.

MLADINSKI KROZEK
iz Bazovice priredi v so-
boto, 6. t.m., ob 17. uri v
bazovski kinodvorani go-
stovanje gledališke skupi-
ne SKD Tabor z Opcin s
kabaretom "Vaje v slogu".
Režija E. Franceskin, gla-
sba N. Miklavcic. Vablje-
ni.

V ZUPNIJSKI dvorani
v Nabrezini je tudi letos
tradicionalna razstava
božičnih motivov, delo
mladine in odraslih ter
različnih jaslic (Afrika,
Peru, Indija, Cile). Razsta-
va je do 7. t.m. v popol-
danskim in večernih urah.
Dobrodošli.

ZVEZA CERKVENIH
PEVSKIH ZBOROV vabi
na božični koncert, ki bo
v stolnici sv. Justa v Trstu
v nedeljo, 7. t.m., ob 16.
uri. Pel bo Združeni cerk-
veni mesani zbor pod
vodstvom Aleksandre Per-
tot.

OBVESTILA

ZSKD sporoča cenje-
nem članom in sodelav-
cem, da bo tržaski urad v
dneh do 5. januarja 1996
zaprt. Po obicajnem ur-
niku Vam bomo spet na

razpolago od ponedeljka,
8. januarja 1996, dalje!

PRIMORSKA POJE '96
- pevski zbori in skupine
s Trzaskega, Goriskega in
Videmskega so vabljeni,
da se prijavijo na 27.
mednarodno pevsko re-
vijo, ki se bo kot obicajno
odvijala v spomladan-
skem casu. Izpolnjene
prijavnice sprejema ZSKD
v Trstu in Gorici do
petka, 12. januarja 1996
(tudi po faksu
040/635628).

ČESTITKE

Nas stric Karlo Sancin
iz Boljunca praznuje da-
nes 85. rojstni dan. Mno-
go zdravja in veselja mu
zeli Vida z družino in vsi
sorodniki.

Danes slavi 70 let

Gigi

Vse najboljše mu
želimo uslužbenci
Zadružne prodajalne
na Opcinah

IZLETI

SK BRDINA organizira
v nedeljo, 14. t.m., avto-
busni izlet v Forni di So-
pra. Vpisovanje bo v po-
nedeljek, 8. t.m. na se-
dezu kluba, Proseška ul.
131 na Opcinah, od 19.
do 20. ure. Informacije na
tel. 212859 in 299573.

MALI OGLASI
tel. 040-361888

TRGOVINA jestvin
isce prodajalca/ko. Tel.

212197 ob urah poslo-
vanja.

IZGUBIL se je v blizini
Opcin belo/rjavi angleski
setter, samec srednje ve-
likosti. Tel. st. 314075 -
nagrada.

PRODAM domac krom-
pir. Tel. 200882 ob uri
obedov.

ZAZIDLJIVO zemljišce
v Nabrezini (koef. 0,80)
prodamo. Tel. v večernih
urah na st. 823293.

PRODAM hišo v
gradnji - tretja faza z
zemljišcem v Krizu pri
Sežani. Tel. st. 228597.

ISCAMO mladenica za
prodajo v trgovini z elek-
tricnim materialom na
Opcinah, Ul. Salici 1. Tel.
st. 211155.

ISCAMO 20-letno spo-
sobno natarcarico lepega
videza. Tel. do 12. do 14.
ure na st. 228117.

OSMICO ima v Borstu
Danilo Glavina.

OSMICO odpre v Zgo-
niku st. 71 Mario Milič.

MALI OGLASI IN RAZNA
OBVESTILA ZA OBJAVO
NASLEDNJI DAN
se sprejemajo
od 8.30 do 12.30
od ponedeljka do petka
OB SOBOTAH IN PRAZNIKIH
ZAPRTO
PUBLIEST - Ul. Valdirvo 36 - l. n. ad.
Tel. 361888 - Fax 768697

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajnistvu Urednistva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih druztev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tlicje) tel. 360072, s sledecim ur-
nikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

Mirno nas je zapustila

Stanislava
Cosma
vd. Bruno

Po pogrebu naznanjata
zalostno vest

svakinja Cecilia in necek
Mario

Pulje, 4. januarja 1996

(Pogrebno podjetje Zimolo)

4.1.1994 4.1.1996

Minili sta dve leti
odkar te ni vec med nami
dragi

Jordan Busan

Z ljubeznijo se te

spominjajo vsi tvoji

Stivan, 4. januarja 1996

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka
od 8.30 do 15. ure
PUBLIEST - Trst Ul. Valdirvo 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6.
Tel. 040-7796600

Spoštovani bralci,

letošnje leto je za naš dnevnik poteklo v znamenju negotovosti in težav, ki so močno bremenile naše delovanje. Primorski dnevnik se je moral ravnati ob svoji 50 letnici soočiti z zahtevno nalogo, kako zagotoviti svoj obstoj, ki je za našo skupnost v Italiji življenjskega pomena.

Kljub težki okrnitvi, ki jo ravnati v tem času doživlja zaradi izvajanja načrta za premostitev kriznega stanja, gledamo v novo leto z zaupanjem in prepričanjem, da bomo, tako kot v težavnih okoliščinah v preteklosti, uspeli premostiti vse ovire in zagotoviti našemu časniku normalno življenje. Ob tem želimo poudariti, da naša prizadevanja ne bi bila uspešna brez Vašega doprinosa in razumevanja.

Prepričani smo, da boste, kot vedno doslej, izkazali zvestobo svojemu dnevniku, ki Vas bo še naprej spremljal z vsakdanjim poročanjem o dogajanju po svetu in doma in obnovili naročnino, ki bo tudi letos ostala nespremenjena.

Ob tem pa še iskreno voščilo za srečno in uspehov polno leto 1996!



Moj dnevnik.



Vsem naročnikom
Primorskega dnevnika
za leto 1996 nudimo
vrsto ugodnosti:

- Vsako jutro vas pred vrati čakajo sveže novice iz sveta in bližnje okolice
- Brezplačno vam bomo objavljali male oglase in čestitke
- Za novoporočence v letu 1996 bo naročnina brezplačna
- Do 31. januarja 1996 ostane prednaročnina nespremenjena (TUDI LETOS 300.000 lir)

KAKO PLAČATE:

- ▶ prednaročnino lahko plačate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
- ▶ pri vseh slovenskih bančnih zavodih v FJK
- ▶ pri vseh raznašalcih Primorskega dnevnika na Trzaskem in Goriskem

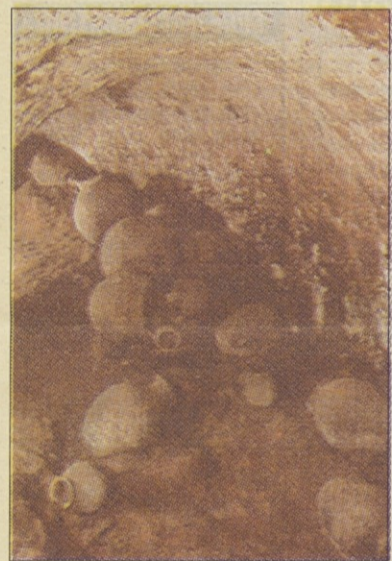


VELIKA TRŽAŠKA USPEŠNICA / ŠE DO NEDELJE

Razstava o Ebli se seli v Bruselj

Sedmega avgusta, pod pekocim poletnim soncem, so v konjusnicah Miramarskega gradu odprli razstavo Ebli, o začetkih urbane civilizacije v Siriji. Razstava, ki so jo pred tem uspešno postavili že v Rimu, se je izkazala za pravo poljudno-znanstveno senzacijo v "obrobnem" mestecu, kakršno je pač Trst. Organizatorji so seveda navdušeni in, kar je najpomembnejše, njihovo navdušenje bo gonilna sila za novih, odmevih pobud.

Doslej je razstavo o Ebli obiskalo nad 75.000 ljudi, kar je za Trst stevilo izven vsake norme in nad vsakim pričakovanjem. Tega so se pred otvoritvijo zavedali tudi organizatorji in sponzorji, ki so morali celo nekoliko zaskrbljeno pričakovali prve podatke o številu obiskovalcev. »Razveseljuje nas dejstvo, da si je razstavo ogledalo



veliko tujcev, predvsem v obdobju počitnic. Ob delavnikih pa je bilo izredno veliko dijakov in studentov vseh stopenj. Slednjim smo namenili posebne vodene obiske z animacijo, ki jim je na živahen, preprost način prikazala pomen izkopanin,« so nam povedali odgovorni. Naj ob tem omenimo, da so poskrbeli tudi za animacijo v slovenskem jeziku, kar je morda tudi pripomoglo k temu, da so razstavo obiskale skoraj vse slovenske šole.

Tržacani, Goricani, Videmčani, veliko ljubiteljev iz vse severne Italije, Ljubljančani, obiskovalci z Reke in Pulja ter drugih bližnjih držav: starodavne izkopanine so

privabile v Trst množico turistov, ki bi je drugače ne mogli pričakovati. Je bila struktura nekdanjih konjusnic primerna za tak naval ljudi? »Nedvomno,« poudarjajo organizatorji. »Konjusnice Miramarskega gradu so perfektne za take pobude, saj razpolagajo z dobrimi infrastrukturnimi. Razen v avgustu, ko je bila zaradi poletnega turizma gneča največja, ni bilo nobenih težav, niti s parkirišči. Kar bo treba v bodoče dodati, da bo servis popoln, je se okrepevalnica.«

Toliko o navdušenem ponosu organizatorjev, ki so si omislili in izvedli »projekt Ebli«. Toda navdušenje se kaj kmalu poleže, potem ko se razstavljeni predmeti zopet pospravi v skatle in ugasne luči v praznem razstaviščnem prostoru. Tokrat, kaže, pa bo optimizem prilil kapljico goriva novim, morda se bolj ambicioznim projektom. Izkopanine iz Ebli bodo razstavljene v Bruslju, kjer jih bodo predstavili prav tržaski organizatorji. To bo za mesto nova priloznost, da se na najvišji kulturni ravni predstavi evropski javnosti. »Za razstavišče smo izbrali sedež zavarovalniške družbe Assicurazioni Generali v Trstju, razstavo pa bo spremljal tudi prikaz mesta samega. Dejstvo, da bo Trst predstavil izkopanine iz Ebli v Belgiji, omogoča neokrnjeno postavitev razstave; sirijske oblasti so namreč najavile, da dajo edino italijanskim organizatorjem na razpolago celotno zbirko predmetov.«

Pojasniti moramo, da je prav ekspedicija italijanskih arheologov odkrila antično sirijsko mesto Eblo. Postavitev razstave v Belgiji bodo omogočili tržaski zasebni sponzorji. »Kar se tržaske razstave tiče, moramo poudariti, da se je občinska uprava izkazala za izredno odprto. Upeštevati gre dejstvo, da so proračunska sredstva, s ka-

terimi razpolaga in ki jih lahko namenja kulturnim pobudam, izredno omejena. Toda prav ta razstava je pokazala, da se da z malo denarja opraviti veliko; navsezadnje ne smemo zanemariti dejstva, da je z razstavo samo povezanih veliko sektorjev, od zaposlitvenega do turističnega.«



V Miramarskih konjusnicah, ki so torej castno opravile svojo nalogo, bodo v bodoče se prirejali razstave na najvišjem nivoju. Struktura, ki je gostila antične predmete, ne bo dolgo samevala: naslednji projekti bodo stekli že marca, organizatorji razstave o Ebli pa pripravljajo novo "senzacionalno" pobudo za leto 1996. »Predstavili bomo doslej neznana dela beneških slikarjev, ki so nastala v obdobju od 16. do 18. stoletja, odkrili pa so jih pred kratkim v okolici Prage. Umetnine so bile stoletja last čeških zasebnikov, takoj po drugi svetovni vojni pa jih je državna oblast shranila v arhive muzejev, tako da jih javnost sploh ne pozna. Prvic bodo na ogled prav v Trstu, potem pa v Pragi. Projekt je sad sodelovanja med mestoma. Razstava bo se odmevnejša od te, ki je bila namenjena Ebli. Zatem načrtujemo se eno razstavo, o kateri pa vam zaenkrat ne morem povedati nič natančnejšega...«

MG



MG

TOLMINSKO IN NJEGOVA ZGODOVINA / (2)

Neslutene priče preteklosti

Tolminski muzej je odprt vsak dan

Arheološka zbirka

Tolminska je znana po številnih arheoloških lokalitetah, kar niti ne preseneča, saj se nahaja na strateško pomembni lokaciji.

Najstarejši arheološki dokazi o poselitvi Tolmina segajo že v obdobje kulture zarnih grobišč. Prazgodovinsko grobišče pod Kozlovim robom je bilo odkrito leta 1965 pri kopanju temeljev za stanovanjsko hišo. Raziskave so potekale pet let. Ugotovljeno je bilo, da so priceli pokopavati v 10./9. stoletju pred našim številom, prenehali pa ob koncu 7. stoletja pred našim številom. Odkritih je bilo 460 grobov. Seziganje umrlih so spremljali različni obredi. Nanje opozarjajo okoli grobov razsute crepinje lončenih posod, kosti zivali in kovinski predmeti (igle, britve, noži...). Pri sežigu so truplu dodali tudi različne predmete - moskim opremo, orodje (trnek, igle) in orožje (sulicne osti); zenskam pa fibule (okrasne zaponke) za spenjanje oblačil, zapestnice, ovratnice, prstane, ogrlice iz steklenih in jantarnih jagod, obeske in podobno ter orodja za prejo, tkanje in sivanje (glinasti vijaki kot del preslic, sivanke in strgalca).

Zgodnjerednjevesko poselitve Tolmina izpricujejo arheološke najdbe (9. - 11. stoletje) z območja sedanjega pokopališča pri cerkvi sv. Urha v Tolminu. Zastopani so predmeti ketlaske kulture (polmesečni uhan) in predmeti, ki kažejo na kulturno povezavo s sosednjim sredozemskim svetom (srebrna uhana, prstan).

Tretja arheološka lokacija je Kozlov rob, grad na vrhu kopasto oblikovanega istoimenskega grca, ki se omenja že v dvanajstem stoletju. Tako kot je skozi stoletja večkrat menjal lastnike, je doživljal tudi številne arhitekturne spremembe. K nezadržnemu propadanju gradu je prispeval tudi potres leta 1511. Ko je dobila tolminsko glavarstvo in grad družina Coronini se propadanje gradu pospeši. V letih od 1965 do 1970 so na Kozlovem robu potekala arheološka izkopavanja. Izluscena je bila celotna tlorisna zasnova gradu z dvema cisternama. Najdbe z omenjenega gradu sodijo v večini v čas od 15. do 17. stoletja. Na razstavi so tako predstavljeni izkopani predmeti materialne kulture, tj. keramično posodje, pečnice, steklovina in kovinski predmeti. Predstavljeno je tudi arheološko najdišče na Doru, kjer je bil patriarhov dvor.

Etnološka zbirka

Raznolikost etnološke podobe Tolminske se odraža v vseh njegovih kulturnih sestavinah. To je najbolj opaziti pri raznolikosti hišnih tipov. Tod so se izoblikovali stire osnovni stavbni tipi kmečke hiše in sicer alpski, beneško-slovenski, mediteranski in skofjelosko-cerkljanski stavbni tip. Zbirka prikazuje opremo kmečkega doma. V kuhinji je bilo značilno visoko ognjišče, sklednik, zlicnik in številni leseni pripomočki za kuho (npr. lesen moznar za drobljenje začimb, soli, orehov: "brštulin" za prazenje kave; ali pa "bule" značilne trentarske skodele za skuto ali zabelo).

Izba s pecjo je bila glavni bivalni prostor. Najvažnejši kos pohištva je bila kmečka skrinja, ki je imela poleg funkcije shranjevanja obleke in drugih dragocenosti tudi simbolni pomen. Ob poroki je nevesta v skrinji prinesla k hiši "balo", svoje osebno imetje. Značilen pa je bil tudi t.i. bohov kot.

Osnovno eksistenco tolminskih

kmetij je zagotavljala zivnorejca, reja govedi in drobnice. Vsi pripomočki za sirjenje in izdelavo masla so bili domače delo. Za izdelavo orodja in posodja za mlekarstvo ("kombaci" za molzo, pinje za izdelavo masla, deže za skuto, ipd.) in sirarstvo (obodi za sir, ipd.) so najpogosteje uporabljali les. Tudi posodje za shranjevanje zivil je bilo pretežno leseno.

Leseni so bili tudi pripomočki za poletna kmečka opravila kot je kosnja in sušenje sena (kosa, "birkle" za seno, ipd.).

Ena najvažnejših domačih dejavnosti je bilo tkanje platna na stavhah, vključno s pripravo lanene preje in surove ovčje volne. Pri tem so uporabljali trlice, "ahle", kolovrate in motovila ter seveda stavte.

V kratkih zimskih dneh so se ukvarjali z izdelovanjem cokel, pustnih mask, posodja, raznega orodja in podobno. Vsak kmet je imel doma lesen stol - obrezalnik ali "lisisce".



Umetnostnozgodovinska zbirka

V poročni sobi je predstavljeno tolminsko pohištvo iz konca 19. stoletja in slike iz istega obdobja. So predstavljena dela različnih avtorjev (Stanko Komac Sraj, Rudi Kogej, Fran Godec...) s tolminskimi motivi.

Umetnostnozgodovinsko zbirko je predstavila tudi časna razstava z naslovom "Iz cerkvenih zakladnic Tolminske". Obsegala je več desetih eksponatov, v glavnem last župnijske cerkve v Tolminu in njenih podružničnih cerkva v neposredni bližini. Najstarejši eksponati so iz obdobja srednjega veka oziroma iz časa gotike, ko v teh krajih poznamo odlične primerke stavbarstva, kiparstva in slikarstva. Pri tem bi omenila tudi pred kratkim odkrite freske v cerkvi sv. Brijunja pri Volarjah, ki prav tako segajo v čas gotike.

Literatura:

- Konservatorski program za Coroninjev dvorec v Tolminu, zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Gorica, maj 1993

- Rutar Marija, Vabilo v muzej za Tolminsko, Tolminski zbornik 1975, s. 485 - 492

- Uršič Hinko, Muzej za Tolminsko v Tolminu. Tolminski zbornik 1956, Tolmin 1956, s. 114 - 116

- Razstavni katalogi Beatrice Zbona Trkman s sodelavci, Arheološka predstavitev Tolmina, oktober 1995

Inga Miklavčič Brezigar, Iz zakladnice ljudske kulture Tolminskega Marko Vuk, Iz cerkvenih zakladnic Tolminske, oktober - december 1995

Tolminska muzejska zbirka je odprta vsak dan od 9. do 15. ure, ob sobotah in nedeljah od 13. do 17. ure. Oglede je za najavljene skupine možen tudi izven urnika. Obisk lahko najavite na tel.: (065) 81604.

Damjana Fortunat Černilogar, prof. zgodovine in sociologije (2 - konec)

KONCERT, RAZSTAVA IN PUBLIKACIJA

Trije utrinki iz Goriške

Podaljšana razstava

V Galeriji Kulturnega doma v Gorici (ul. I. Brass 20) bo se vse do 10. januarja 1996 odprta razstava goriškega slovenskega fotografskega mojstra Flavija Mosettija. Ker za omenjeno razstavo vlada na Goriškem precejšnje zanimanje, so se prireditelji - Fotoklub Skupina 75 iz Gorice, Kulturni dom Gorica in Zveza slovenskih kulturnih društev -, odločili, da jo podaljšajo za deset dni.

Razstava je odprta po sledečem urniku (ob delavnikih): od 9. do 13. ure ter v večernih urah med različnimi kulturnimi prireditvami.

Novoletni koncert

V soboto, 13. januarja 1996 (ob 20.30) v veliki dvorani Kulturnega doma v Gorici (Ul. I. Brass 20 - Italija) prireja Glasbena matica, v sodelovanju s Kulturnim domom Go-

rica, tradicionalni novoletni koncert z orkestrom Big Band RTV Slovenija, ki ga bo vodil Lojze Kranjčan. Skupina je po ocenah svetovne kritike med najboljšimi v Evropi, saj se od svoje ustanovitve leta 1945 lahko pohvali z umetniškimi vodji, kakršna sta bila Bojan Adamič in Jože Privsek. Slednji je ansambel pojmoval kot skupino solistov in s tem prodril v bistvo sodobnega jazzovskega muziciranja. Na koncertu nam bo vrsto jazzovskih standardov in božičnih songov, v pravem prazničnem vzdušju predstavila priznana vokalistka Alenka Godec. Orkester je s solistko decembra nastopil v Trstu v okviru sponzorske sezone GM.

Brošura o kavarni Bratuz

Upravni odbor Kulturnega doma v Gorici in Zveza slovenskih

kulturnih društev sta sredi decembra izdala posebno in zanimivo brošuro z naslovom "Kavarna Bratuz - shajališče Goricanov".

Kavarna Bratuz je bila edinstvena v goriški stvarnosti in je pomenila goriškim Slovincem veliko več kot navaden javni lokal. V njej so se namreč zbirali različni ljudje, od kulturnikov do politikov, od solnikov do preprostih ljudi. Kavarno sta leta 1922 odprla Rudi in Marija Bratuz, ki sta jo upravljala celih 45 let, in sicer do leta 1967. Ko sta lastnika kavarno zaprla, so bili Slovenci v Gorici prikrajšani za eno izmed pomembnejših shajališč.

Zanimivo in prijetno brošuro je napisal goriški novinar Marko Waltritsch, za oblikovanje pa je poskrbel A.W.S. Ad Work Studio S.a.S. iz Gorice, tiskala pa jo je grafica Goriziana iz Gorice.



NEW YORK / IMEL JE 89 LET

Umrli načrtovalec rakete za prvi polet na Luno in zloglasnih V-2



NEW YORK - Arthur Rudolph (na sliki AP), načrtovalec rakete »Saturn 5«, ki je leta 1969 popeljala v vesolje ameriške astronave na njihovem prvem potovanju na Luno, je v petek umrl v Hamburgu. Vest je objavil včeraj dnevnik »New York Times«.

Rudolph je dosegel castiljivo starost, imel je 89 let. V ZDA se je preselil po drugi svetovni vojni, njegov prihod pa je bil tajen: bil je namreč v skupini 118 nemških znanstvenikov, ki so se ukvarjali z načrtovanjem raket. V Nemčijo se je vrnil sele leta 1984, potem ko so nanj začele leteti obtožbe, da je skrival svojo nacistično preteklost. Se posebej so ga dolžili, da je do smrti izkoristil na sto-

tine delavcev, dejansko »suznjevc«, ko je vodil neko nemško podjetje, ki se je med vojno ukvarjalo s proizvodnjo raket »V-2« (ki so jo brez zelenega uspeha uporabili Nemci proti koncu druge svetovne vojne). Sokonstruktor je bil tudi Werner von Braun, ki se je po vojni prav tako preselil v ZDA in odločilno prispeval pri gradnji vesoljskih ladij). Rudolph je obtožbe zavračal, medtem ko je zahodnonemška vlada leta 1987 izjavila, da zbrani dokazi ne omogočajo, da ga postavijo pred sodnike.

V Ameriki je bil Rudolph med tistimi, ki so izdelali veliko raketo »Saturn 5« za projekt Apollo v centri za vesoljske plete Marshal.

FRANCIJA / ŠKANDAL

Nečedni posli za raziskovanjem rakastih obolenj?

PARIZ - Področje raziskav rakastih obolenj, s katerim se je francoska medicina se posebej rada ponašala, je zajela huda polemika. V precep sodstva je prislo znano Združenje za raziskavo rakastih obolenj (Arc), ki prejema veliko prostovoljnih prispevkov. Po preiskavi, ki jo je opravil računski dvor, naj bi v letu 1993 (pregledali so dejavnost združenja za to leto) v raziskovalne namene porabili vsega 27, 2 odstotka denarja, ki se je v blagajne stekel s prostovoljnimi prispevki. Ne samo to, tudi glede poverjanja raziskav je združenje opravilo samovoljno selekcijo in se ni poslužilo raziskovalcev oz. institucij podvrženih javnemu nadzoru.

Združenje Arc lahko računa na tri milijone privrženecv in upravlja letno 600 milijonov frankov (približno 200 milijard lir), zato ima velik vpliv in lahko pogojuje celotno področje raziskav rakastih obolenj. Kot je zapisal časopis Le Monde, »so se med združenjem in številnimi raziskovalci ustvarile cudne vezi«. S podporo nekaterih »baronov«, se pravi mogotcev na področju francoske in mednarodne kancerologije, je združenju v zadnjih letih uspel podvig upreti se kakršnikoli obliki kontrole.

Ze leta 1988 je namreč inšpektorska služba za socialna vprašanja (Igas) v posebnem poročilu opozorila, da »med združenjem Arc in institutom Gustave-Roussy v Villejuifu obstaja težka in nezdrava odvisnost«. Institut je med najbolj znanimi kancerološkimi evropskimi centri, vendar poročila inšpektorske službe niso vzeli v postev, kot so prezrli tudi vse naslednje korake Igas.

V vrtincu polemik in obtožb se je sedaj znašel ustanovitelj in predsednik Arca Jacques Crozermarie, o katerem je Igas že pred časom izjavil, da zelo samovoljno izvaja oblast. Sedaj računski dvor obtožuje mogočnega predsednika, da je zlorabljal in neopravičljivo zavravljal denar. Kot je poročal dnevnik Liberation, ki je ekskluzivno objavil poročilo računskega dvora, je Crozermarie plačeval posrednika za nakup papirja za razne publikacije Arca. Posrednik pa je plačeval predsedniku posebne honorarje za nasvete na področju marketinga. Dve tretjini sredstev, ki so jih leta 1993 nabrali za raziskavo, so po opisa-

nem obrazcu porabili za reklamo in kot rezijske stroške.

O predsedniku Arca se je susljalo že precej časa, vendar so se leta 1994 številni raziskovalci podpisali peticijo v njegovo podporo. Po objavi poročila računskega dvora je nekdanji direktor instituta Gustave-Roussy Maurice Tubiana izjavil, da je se prezgodaj za kakršnokoli oceno, vendar pa upa, da bo poročilo pripomoglo k jasnosti, ki mora odlikovati vsako združenje javne koristi.

Računski dvor je poročilo posredoval ministrstvu za finance in raziskave, čez dva meseca ga bo objavil uradni list, v katerem bo tudi odgovor Arca, vendar pa je že v tej fazi poseglo sodstvo.

Afera v zvezi z združenjem Arc pa ima seveda veliko stranskih učinkov. Tako je tudi veliko drugih združenj, katerih delovanje omogočajo prostovoljni prispevki, objavilo obračune delovanja z namenom, da pomirijo ljudi, ki so prispevali svoj denar v dobri veri. Tako je združenje Secours catholique, ki uživa največje zaupanje francoskih državljanov (v letu 1994 je prejelo 741 milijona frankov, se pravi približno 230 milijard lir) zatrdilo, da je 86, 6 ods. sredstev porabilo za terenu in v pomoč ljudem v težavah v Franciji in po svetu. Za reklamo in rezijske stroške naj bi porabilo vsega 13, 3 odstotka. Nacionalna liga proti raku, združenje, ki je tekemica Arca (leta 1994 je prejela 430 milijonov proti 581 milijona frankov, ki jih je zbral Arc) je tudi izjavila, da porabi dve tretjini za raziskavo, pomoč obolelim, prevencijo in informiranje ljudi. Združenje Medecins sans frontieres je leta 1994 uporabilo kar 79 ods. lastnih sredstev za »posege na terenu«, 7 ods. za dolgoročne načrte, 10 za raziskave in samo 4 za rezijske stroške.

V zvezi sporocilom računskega dvora pa se je že oglasil odvetnik Olivier Metzner, ki zastopa Arc. Rekel je, da podatki niso točni, ker je združenje v raziskovalne namene uporabilo približno 50 ods. prejetih prispevkov, ne pa samo 27, 2. Sestal pa se je že tudi upravni svet Arca, izredne seje na sedežu združenja v Villejuifu se je udeležil tudi predsednik Jacques Crozermarie.

NOVICE

V Moskvi zmrznilo 17 oseb

MOSKVA - Med novoletnimi prazniki je na moskovskih ulicah zmrznilo 17 ljudi, ki so bili pod vplivom alkohola, so v sredo sporočili predstavniki mestnih oblasti. Po besedah predstavnika moskovske zdravstvene službe se v bolnišnicah zaradi ozeblin zdravi 77 oseb. Med novoletnimi prazniki se je živo srebro v Moskvi spustilo na minus 20 stopinj celzija, tako da so bili Moskvcani prisiljeni popiti večje količine vodke in sampanja kot običajno.

Potres v Indoneziji: najmanj 24 mrtvih

DŽAKARTA - Najmanj 24 ljudi je izgubilo življenje zaradi potresa, ki je hudo prizadel otok Sulawesi zahodno od Bornea. Potresni sunek je povzročil tudi poplave, zaradi katerih je več kot deset tisoč ljudi ostalo brez strehe in so jih morale oblasti evakuirati. O poplavah poročajo tudi iz Sumatre. Vesti, ki prihajajo iz Indonezije, so zelo pomanjkljive in nepopolne. Oblasti se vsekakor bojijo, da je pod ruševinami ostalo se več sto ljudi.

Letalska nesreča v Avstraliji: štiri žrtve

PERTH - Štiri osebe (dve ženski in dva moška) so izgubile življenje v letalski nesreči, ki se je pripetila v Avstraliji južno od Perth. Strmoglavilo je majhno turistično letalo, katerega pilot je, najbrž zaradi tehnične okvare, skusal zasilno pristati na nekem polju. Pristanek pa ni uspel, saj je letalo strmoglavilo v bližnje umetno jezero.

V Izraelu eksplozija v kemični tovarni

TEL AVIV - V kemični tovarni v bližini mesta Yahud je včeraj prišlo do močne eksplozije, v kateri sta bili na srečo ranjeni le dve sebi. Policija izključuje možnosti atentata ali sabotaze, bojijo pa se, da bodo strupeni plini onesnažili okolje. Po prvih izvidih kaže, da je do eksplozije prišlo zaradi okvare na električnem omrežju obrata.

Internet povzroča psihološko odvisnost

LONDON - Vse več mladih je psihološko odvisnih od Interneta. V to je prepričan britanski psiholog Mar Griffiths, ki je celo mnenja, da bo lahko Internet z leti postal nevarnejši od mamil in alkohola. Psiholog, ki poučuje na univerzi v Nottinghamu, je ugotovil, da si ta psihološka odvisnost utira pot predvsem med mladimi, ki prezivijo tudi do 14 ur pred svojimi računalniki. Od tod poziv staršem, a tudi solskim pedagogom, naj prepričijo zlasti najstnikom, da prezivijo toliko ur na "potovanjih" v Internetu.

Griffith je analiziral vedenjske navade 400 mladih fantov in deklet. Ugotovil je, da jih sedem odstotkov prezivi 30 ur tedensko v družbi Interneta.

Poledice v Mehiki: žrtve so predvsem metulji

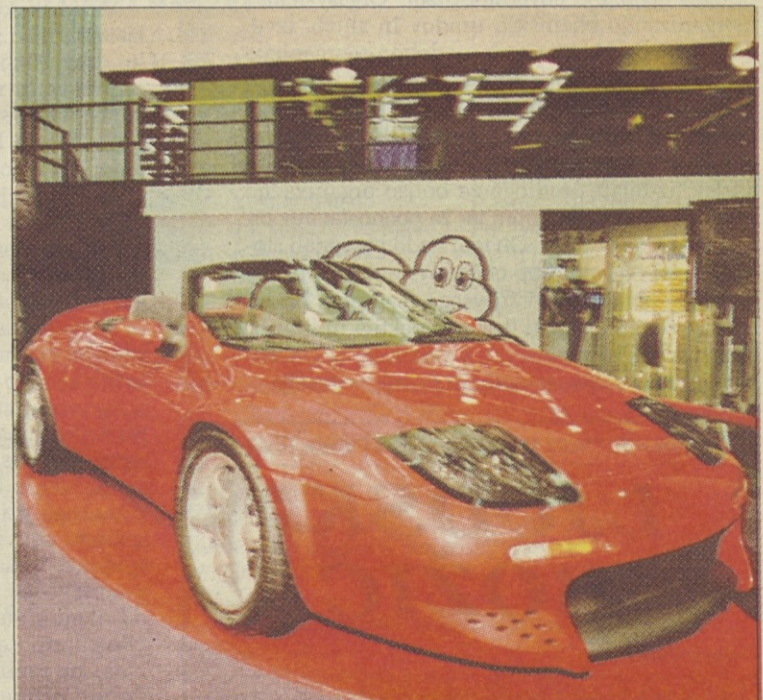
CIUDAD MEXICO - Nenavadni mraz, ki je v teh dneh zajel Mehiko, je povzročil pravi pokol metuljev. Strokovnjaki menijo, da je ujma pobila približno dvajset milijonov metuljev različnih vrst, ki se v tem času selijo iz ZDA v Mehiko, v upanju, da bodo tam zime milejše. Tokrat pa so se nesrečni metulji krepko usteli.

Mraz ustavil naftno preprogo

MOSKVA - Zaradi izredno nizke temperature teh dni se naftni madež počasneje širi kot bi se sicer in tako je nevarnost, da bi v osrednji Rusiji prišlo do ekološke katastrofe, zaenkrat mimo. Tako je tiskovni agenciji Itar-Tass izjavil minister za zaščito naravnega okolja Rustem Kamitov. Do okvare na naftovodu v bližini glavnega mesta Baskirije Ufe je prišlo 26. decembra lani, od takrat pa naj bi v reko Belaja steklo 40 od skupnih sto ton nafte, ki se je do sedaj izlila iz naftovoda. Največjo nevarnost predstavlja možnost, da bi naftna preproga prišla do velike Volge.

RAZSTAVLJENI NAJNOVEJŠI IZDELKI SVETOVNIH AVTOMOBILSKIH HIŠ

V Detroitu se je začel avtomobilski salon



DETROIT - V Detroitu se je začela največja razstava novih avtomobilov v ZDA, se pravi Severnoameriški mednarodni avtomobilski salon, na kate-

rem domala vse svetovne avtomobilске hiše razstavljajo svoje najnovejše izdelke. Bolj kot avtomobili široke produkcije pa pritegujejo pozornost obi-

skovalcev (in seveda fotografov) prestižni sportni modeli, ki predstavljajo pravo pasjo za oči, a si jih lahko privoščijo le malokateri petičnez. Avtomobil

na levi je na primer zadnji proizvod italijanske Lamborghini, in sicer diablo roadster VT, ki ga bodo v Ameriki prodajali za 249 tisoč dolarjev. Na

desni pa je predelava znane lotus elan, ki ga je pripravila korejska avtomobilska industrija Kia. Njegove cene niso javili. (Telefoto AP)



ŠOLSTVO / STALIŠČE OKRAJNEGA ŠOLSKEGA SVETA

Mestni redarji naj vrnejo poslopje za šolo Trinko

Z občine pa le govornice o popravilih v Kapucinski ulici

Goriški Okrajni solski svet št. 14 je na svoji zadnji seji pred božičnimi počitnicami vzel v pretesno nezdružno stanje v zvezi s trenutno namestitvijo slovenske nižje srednje sole Ivana Trinko in zavzel pomembno stališče v podporo prizadevanjem staršev in solnikov, da bi šola končno dobila primeren in trajni sedež. Solski okraj se je namreč zavzel, kot povzemamo iz tiskovnega sporočila, ki nam ga je včeraj dostavila njegova predsednica Laura Revini Borghes, za vrnitev solskega poslopja na trgu pri stolnici, kjer imajo trenutno sedež goriški mestni redarji, prvotni solski uporabi in za namestitev sole Trinko v njem.

V stališču Okrajnega solskega sveta se ugotavlja, da je sedanja namestitvev srednje sole Trinko skrajno neprimerna: razredi so strpani v pretesno poslopje v Ul. Cappella skupaj z osnovno šolo Fumagalli, ravnateljstvo in tajništvo pa v poslopje likovnega zavoda na Trgu Medaglie d'Oro. »To stanje gotovo krni didaktično dejavnost«, piše v izjavi, »saj manjkajo vsi instrumenti kot so laboratoriji, knjižnica in posebne učilnice, ki so namenjeni poglobljanju in bogatitvi vzgojnoizobraževalne dejavnosti. Nujno je zato, da se vsaj za prihodnje solsko leto poišče rešitev problema.«

Po pretresu razporeditve in stanja solskih poslopij v Gorici so odborniki Okrajnega solskega sveta ugotovili, da je možnosti kaj malo, saj je precej sol



v prostorskih težavah in razcepljenih na več neprimernih lokacijah, bodisi zaradi obnavljanja njihovih sedežev kot tudi zaradi nezadostnih prostorov. Zaradi tega odbor solskega okraja potrjuje stališče, ki ga je izrekel že pred nekaj meseci, ko je bil zaprosen za mnenje glede možnosti dodelitve solskih poslopij v lasti občine v druge namene (sklep 24/95 z dne 13.6.1995): »Nekdanja osnovna šola na Trgu sv. Hilarija (gre za solsko poslopje, ki se pogosto omenja s sedežem v Ul. Marconi in v katero so se pred nekaj leti namestili mestni redarji, op. ur.) je edina, ki trenutno lahko sprejme sole brez stalnega sedeža, kakršen je primer srednje sole Trinko, ki mora zato dobiti primernejšo namestitvev v zaščito pravice do studija dijakov, ki jo obiskujejo.«

Navedeno stališče pomeni se en nepristranski

glas v podporo upravičeni zahtevi vseh slovenskih komponent, naj se soli Trinko zagotovijo primerne prostori za delovanje. Z Goriške občine pa se vedno ni uradnega glasu o namenih uprave, ki mora rešiti problem. Zupan je svojčas obljubil staršem, da jim bo najkasneje prve dni novembra povedal, kako namerava rešiti sedanjo prostorsko stisko in kateri bo dokončni sedež slovenske srednje sole. Minila sta dva meseca, starši pa se čakajo. Pred prazniki so z odprtim pismom opozorili zupana na obljubo in ga obenem zaprosili za srečanje. S tajništva so jim odgovorili, da je zupan prezaseden s proračunom, da so vmes božični prazniki in naj za to počakajo do januarja.

Januar je sedaj tu, starši in z njimi vsa slovenska javnost pa se nestrpnost pričakujejo uradno stališče občine, ki naj bi potrdilo ali demantiralo ve-

sti, ki so jih upravitelji »spravili v obtok« po neuradnih kanalih. Kaze namreč, da se je uprava že opredelila za izvedbo vsaj najnujnejših popravil v poslopju v Kapucinski ulici, ki ga je morala šola Trinko zapustiti poleti. Poseg bi bil seveda minimalen (zamenjava kotla za ogrevanje v vrednosti največ 50 milijonov lir), toliko da se soli omogoči vsaj zacasna uporaba poslopija. Če je res ta namen občinske uprave, pa bi bilo lepo dobiti odgovor tudi na slednje vprašanje: zakaj tako minimalnega posega ni bilo mogoče opraviti čez poletje in se tako izgoniti selitvi in vsem z njo povezanim homatijam?

Na sliki (foto Bumbaca) solsko poslopje nasproti stolnici, ki ga neupravičeno zasedajo mestni redarji in ki bi se moralo tudi po mnenju Okrajnega solskega sveta vrniti solski uporabi

FUNDACIJA GORIŠKE HRANILNICE

Dodelili 900 milijonov za družbene potrebe

Zainteresirana društva in ustanove morajo vložiti prošnje za prispevke do 31. marca

Upravni odbor Fundacije Goriške hranilnice je odobril program porazdelitve sredstev in prispevkov za leto 1996. V ta namen so za leto dodelili 900 milijonov lir in jih porazdelili med štiri sklope posegov, ki so po novem pravilniku v pristojnosti ustanove. Pravilnik so odobrili oktobra lani na osnovi navodil zakladnega ministrstva in določa možnosti neposredne uporabe finančnih sredstev s strani Fundacije in pogoje za financiranje dejavnosti tretjih oseb.

Za posege na področju zdravstva, oskrbe in dobrotelne dejavnosti so za tekoče leto namenili 260 milijonov lir. Od tega bo 60 milijonov namenjenih prispevkom za dejav-

nosti tretjih oseb na področju zdravstva, pomoči prizadetim in ostalim občanom.

Za izobraževanje bodo porabili 200 milijonov lir. 150 milijonov bo znašal prispevek za delovanje Konzorcija za razvoj univerzitetnega študija v Gorici, 50 milijonov pa bodo namenili solam za nakup učnih pripomočkov.

Največ sredstev - 400 milijonov - bo slo za posege na področju kulture in umetnosti. Levji delež bosta pri tem imeli občini Gorica (za pripravo prireditev ob tisoletnici mesta) in Trzič (za glasbeni festival "Mediterraneo"). 50 milijonov bodo namenili glasbenim in zborovskim skupinam za nakup glasbil in druge

opreme; 30 milijonov bodo dodelili za publikacije o krajevni stvarnosti; 30 milijonov za restavriranje umetnin in kulturnih dobrin; 20 milijonov za študijske stipendije; 120 milijonov bo na razpolago kulturnim organizacijam za prirejanje razstav, posvetov, glasbenih, gledaliških, filmskih, folklornih in drugih prireditev.

Za sport in rekreacijo so nazadnje namenili 40 milijonov lir, ki bodo namenjeni nakupu opreme za sportno dejavnost prizadetih in mladoletnih.

Fundacija opozarja zainteresirane, da morajo prošnje za koriščenje prispevkov vložiti najkasneje do 31. marca 1996. Obrazce in pojasnila nudijo v uradih Fundacije.

KRONIKA / NA LOKVAH

Umrli med smučanjem

35-letni Edi Cucut iz Krmina žrtev infarkta

Sele jutri bodo najbrz prenesli v Krmin truplo 35-letnega Edija Cucuta (na sliki), ki je predvečernim popoldnevom umrl med smučanjem na Lokvah. Truplo je se v patološkem oddelku sempetske bolnišnice, kjer so zdravniki opravili obdukcijo, da bi ugotovili vzrok smrti. Cucut je v tork skupaj z ženo, 32-letni Lorello Troian iz Gorice, smučal na Lokvah. Naenkrat se je zgrudil na sneg. Vsaka pomoč zarocenke in drugih reševalcev je bila zaman. Pokojni, ki zapuša stare in dve sestri, je bil znan v



Gorici, kjer je pred nekaj leti delal v nekem gostinskem lokalu, medtem ko je zadnje čase služboval kot kuhar v osnovni soli v Bračanu.

PRIREDITVE

SKPD F.B. SEDEJ iz Steverjana vabi na tradicionalno božičnico v soboto, 6. januarja, ob 16. uri v cerkvi v Steverjanu. Na programu je koncert Big Ben Hit Kvarteta. Sledilo bo nagajevanje natečaja Moje jaslice, nagajevanje sportnega tedna in novoletna tombola v Sedejevem domu.

OBVESTILA

SPD GORICA - Smučarski odsek obvešča, da se vpisovanje za tradicionalni tečaj smučanja (spust, deskanje, tek), ki se bo pričel v nedeljo, 7. januarja, nepreklicno zaključil danes. Prijave od 19. do 20. ure na sedežu v ul. Malta 2, tel. 33029. V avtobusu je na razpolago samo še nekaj mest.

NOVICE

Občinska uprava poverila specializirani družbi reorganizacijo svojih uradov

Goriška občina je poverila družbi "Orgasystems" reorganizacijo občinskih uradov in služb. Izvedenci družbe, ki že izvaja podobno reorganizacijo občinskih aparatov v Rimu, Benetkah, Trstu in drugih mestih, bodo sledili delu občinskega osebja, vodili tečaje (od februarja do oktobra) za poklicno izpopolnjevanje zlasti vodilnih funkcionarjev, izdelali predloge za boljšo organizacijo služb in storitev občanom ter za poenostavitev birokratskih postopkov. Ob tem bodo preverjali storilnost osebja, potrebe občanov, ovire in druge težave v postopkih. Cilj vsega tega dela bo izboljšanje učinkovitosti in v perspektivi tudi prihranek na režijskih stroških, s čimer naj bi amortizirali dokaj izdatno investicijo za reorganizacijo.

PROSVETNO DRUŠTVO »PODGORA«

LJUDSKI BOŽIČ

Nastopajo:

MePZ »POD LIPO« - Bamas (Špeter Slovenov)
MePZ »PODGORA« - Podgora
Dramska skupina P.D. »PODGORA« - Podgora

Cerkev Sv. Justa Mučenca v Podgori
nedelja, 7. januarja 1996 ob 18. uri

KRONIKA / PO EKSPLOZIJU PLINA V STANOVANJU

Policija še ugotavlja vzroke

Poskus samomora ali kaj drugega? Mastrotillo še ne more govoriti

V videmski bolnišnici, kjer se zdravi zaradi opeklin druge stopnje po obrazu, vratu in rokah, se je zdravstveno stanje 58-letnega Maria Mastrotillo nekoliko izboljšalo. Moz, ki je bil ranjen v ponedeljek zvečer v eksploziji v s plinom nasitenem stanovanju v Ul. Monte Nero 48, pa kljub izboljšanju se ni v stanju, da bi pojasnil preiskovalcem, kaj se je točno zgodilo tisti večer v njegovem stanovanju. Najverjetnejša hipoteza ostaja poskus samomora, saj je bila iz kuhinjskega plinskega priključka gumijasta cev speljana do spalnice. Nekaj pa se s to domnevo ne ujema: eno od oken v stanovanju je bilo odprto, saj so šipe na njem na razliko od vseh drugih ostale cele. Se je mož v zadnjem trenutku premislil in odprl okno? Po drugi strani, pojašnjujejo tehniki, pa je prav odprtje okna prineslo v stanovanje kisik, ki je po-



treben za nastanek eksplozivne plinske zmesi.

V poškodovanem stanovanjskem bloku se je večeraj nadaljevalo ocenjevanje in odpravljanje skode, ki presega stotino milijonov lir. Eksplozija je povsem razdejala vsa tri stanovanja v 3. nadstropju,

precej je skode na oknih in vratih ter na opremi v spodnjih nadstropjih, poškodovani pa so tudi nekateri na dvorišču parkirani avtomobili.

Na sliki (foto Bumbaca): na terasi 3. nadstropja so še vidne posledice eksplozije

KINO

GORICA
VITTORIA 15.00-16.45-18.30-20.15-22.00 »Pocahontas«, Walt Disney. Ozvočenje Dolby stereo.
CORSO 17.45-20.00-22.00 »Casper«. Film S. Spielberga.
TRZIČ
COMUNALE 18.00-21.00 »Braveheart (Cuore impavido)«.

KONCERTI

SLOVENSKI OKTET iz Ljubljane bo jutri ob 20.30 nastopil v cerkvi Srca Jezusovega v Gorici na koncertu, ki ga prireja firma Riavez Radio v sodelovanju z družbo Seleo. Oktetovci bodo ob spremljavi organista Huberta Berganta predstavili spored božičnih pesmi slovenskih in tujih avtorjev.

GLASBENA MATICA - GORICA priredi v sodelovanju s Kulturnim domom Novoletni koncert orkestra Big band RTV Slovenije, dir. - Lojze Krajncan, solistka - Alenka Godc. Koncert bo v Kulturnem domu v Gorici v soboto, 13. januarja, ob 20.30. Priporoča se rezervacija vstopnic v Kulturnem domu (tel. 33288).

IZLETI

PD RUPA-PEČ vabi člane in prijatelje na smučarski izlet v Podkloster (Arnoldstein), ki bo v nedeljo, 14. januarja. Vpisovanja in informacije pri Tanji Kovic, tel. 882285.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL MORO, Carduccijska ulica 40, tel. 530268
DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU
CENTRALE, Trg Republike 26, tel. 410341

POGREBI

Danes v Gorici: ob 9.30 Jolanda Kodermatz (sestra Loredana) iz nunskega samostana v Ul. S. Chiara na glavno pokopališče; ob 11. uri Vittorio Zambon iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče.

Člani KD Andrej Pačglavec in sekcija VZPI-ANPI iz Podgore, izrekajo iskreno sozolja pevododji Marjanu Cigliču ob smrti matere



GLEDALIŠČA SLOVENIJA

SNG LJUBLJANA, Erjavčeva 1

Jutri, 5. januarja, ob 19.30: A. P. Cehov: **TRI SESTRE**, za abonma PETEK in IZVEN.
Sobota, 6. januarja, ob 19.30: **LO SCRITTORE**.
Mala drama
Danes, 4. januarja, ob 20. uri: M. Jesih: **LJUBITI**, za IZVEN in KONTO.
Levi oder

Jutri, 5. januarja, ob 22. uri: E. Ionesco: **INSTRUKCIJA**, za IZVEN in KONTO.
MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO Čopova 14

E. Flisar: **IZTROHNJENO SRCE**
Danes, 4. januarja, ob 19.30, za abonma RED B in IZVEN.

Jean-Jacques Bricaire: **DOHODNINA**
Jutri, 5. januarja, ob 19.30, za abonma PETEK in IZVEN.
Sobota, 6. januarja, ob 19.30, za abonma SOBOTA in IZVEN.

Mala scena MGL

L. Wilson: **ZAŽGI!**
Danes, 4. januarja, ob 17. uri. **ZAKLJUCENA!**
Cetrtek, 11. januarja, ob 16. uri, za IZVEN in KONTO.

SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA Župančičeva 1

Jules Massenot: **MANON**.
Premiera bo 25. januarja, ob 20. uri.
Dirigent Marko Letonja, režiser Zvone Sedlbauer.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Krekov trg 2, Ljubljana

J. Jurčić-A. Inkret: **ZGODBA O DESETEM BRATU**
Sobota, 6. januarja, ob 19.30, za IZVEN.
Nedelja, 7. januarja, ob 16. uri: A. E. Greidanus: **HODL DE BODL ali DVE VEDRI VODE**. Vesela igra za otroke.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ Glavni trg 6

Harold Pinter: **PREVARA**.
Danes, 4. januarja, ob 19.30, za abonma CETRTEK, IZVEN in KONTO.
Jutri, 5. januarja, ob 19.30, za abonma PETEK 1 in IZVEN.
Sobota, 6. januarja, ob 19.30, za abonma SOBOTA 1, IZVEN in KONTO.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR Rotovski trg 2

Nedelja, 7. januarja, ob 11. uri: Grimm-Polak: **SNEGULJICA**, za otroke od 3. leta naprej.



SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE, Vilharjeva 11, Ljubljana
BUTTERENDFLY.

Režija M. Pograjc.
Glasba Demolition Group.
Jutri, 5. januarja, ob 19. uri, za IZVEN in KONTO.



PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE Trg E. Kardelja 5, Nova Gorica

M. Gavran: **PACIENT DOKTORJA FREUDA**

Danes, 4. januarja, ob 20. uri, za abonma CETRTEK.
Jutri, 5. januarja, ob 20. uri za abonma PETEK in IZVEN.

CANKARJEV DOM Prešernova 10, Ljubljana

U. Cetinski in P. Vetrh: **ALMA**
Nedelja, 14. in 21. januarja, ob 19. uri (v angleškem jeziku).
Sobota, 27. januarja, ob 20. uri (v slovenskem jeziku).
Nedelja, 14. januarja, ob 21.15 v Dvorani Duše Počkaj: **BETONTANC, KNOW YOUR ENEMY!**

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripicovich
Opera in baletna sezona 1995/96
Pri blagajni je v teku predprodaja vstopnic za Wagnerjevo opero »Tristan und Isolde«: torek, 16.1., 19.00 (red A); cetrtek, 18.1., 19.00 (red B); sobota, 20.1., 19.00 (red L); nedelja, 21.1., 15.30 (red G); torek, 23.1., 19.00 (red C); cetrtek, 25.1., 19.00 (red F); sobota, 27.1., 16.00 (red S); nedelja, 28.1., 15.30 (red D); torek, 30.1., 19.00 (red F); cetrtek, 1.2., 19.00 (red H).

Gledališče Rossetti

Pri blagajni gledališča (tel: 54331) in v Pasazi Protti (tel. 630063) je v teku predprodaja vstopnic za predstavi »La musica dei ciechi« (odrežek 12-modri) in »Il prigioniero della seconda strada« (odrežek 6-rumen).

Gledališče Cristallo - La Contrada

V soboto, 6. januarja, ob 20.30 bo gledališka

skupina La Contemporanea 83 predstavila Molierovo »La scuola delle mogli«. Režija Cristina Pezzoli. V glavni vlogi Sergio Fantoni

TRŽIČ

Obcinsko gledališče

V sredo, 10. in v cetrtek, 11.1.96, ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Compagnia della Rancia s predstavo »Fregoli«. Nastopa Arturo Brachetti.

ČEDAD

Gledališče Ristori

V soboto, 6. januarja, ob 15. uri »Dan emigranta«. Na sporedu bo glasbeni program pod vodstvom Valterja Iuretiga, »Jubica an Arpit« - beneska pravljica in nastop Beneskega gledališča s predstavo »Vsak minut je na palanka«. Slavnostna govora bosta podala prof. Sergio Cecotti in Igor Tull.

KOROŠKA

CELOVEC

Dom sindikatov:

jutri, 5.1.96 ob 20. uri 44. slovenski ples. Igrata ansambla Big band RTV Slovenije in Franca Mihelica.

ŠENTPRIMOŽ

Kulturni dom:

V soboto, 6.1.1996 - Novoletni koncert z ansamblom Korotan, MePZ Danica itd.

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

Farna dvorana:

V soboto, 6.1.1996, ob 19.30 - Koncert MePZ Iz Sel.

ŠENTJAKOB V ROŽU

Kulturni dom:

V nedeljo, 7.1.1996, ob 14.30 - Novoletni koncert z MePZ Rož, Smrtnikovimi fanti in tamburasi iz Sentjanža.

ŠMARJETA V ROŽU

Farna dvorana:

V nedeljo, 7.1.1996, ob 15.00 - Premiera igre J. Milčinski »Marjetica in zmaj«.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA



Premiera filma **NEVARNA SRCA**
Kino Vič, Ljubljana: 4. januarja.
Kino Bled, Bled: 4. januarja.
Kino Radovljica, Radovljica: 5. januarja.

Do 20. februarja v Pokrajinskem muzeju Koper: razstavi Kinematograf v Gorici 1896-1918 in Kinematograf v Ljubljani 1896-1918. (Etnografski oddelk Pokrajinskega muzeja Koper).

Zveza kulturnih organizacij Kranj, Sejmišče 4.

Koledar prireditev za januar 1996

Prešernovo gledališče Kranj
Sobota, 6. januarja, ob 10. uri: Gledališče JAZ IN TI: **Kuzek postruzek na obisku**.
Sobota, 16. januarja, ob 10. uri: Lutke cez cesto: **Neroda**.
Sobota, 20. januarja, ob 10. uri: Lutkovna predstava **Janko in Metka**.
Sobota, 27. januarja, ob 10. uri: Mojca in Jani Lipičnik: **Mojca in Kalicopko**.

Od 3. januarja, do nedelje, 7. januarja, ob 20. uri v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma: **DUHOVNIK**, film Antonie Bird. Ne pridiga in ne politični govor, ampak samozpoved sodobnega cloveka, ki zeli hkrati ostati zvest veri in samemu sebi.



V Narodni galeriji v Ljubljani je na ogled razstava VTIS OBILJA. Štukatura 17. stoletja v Sloveniji.

GLASBA SLOVENIJA

CANKARJEV DOM Prešernova 10, Ljubljana



Jutri, 5. januarja, ob 20. uri: **ZELENI ABONMA**.
Simfonični orkester RTV Slovenija; dirigent John Neschling; solistka Dilber. Program: G. Bizet, A. Copland, R. Glier, J. Golob.

Sreda, 10. januarja, ob 19.30: Izredni koncert orkestra Slovenske filharmonije, Slovenskega komornega zbora in zbora Consortium Musicum.
Dirigent Marko Letonja; solisti Ana Pucar-Jeric, Andrea Bönig, Francisco Araiza in Ivan Urbas.
Program: G. Verdi, Rekvjem.

Sobota, 20. januarja, ob 19. uri: Gostovanje Opere in baleta SNG Maribor: S. Osterc: Krog s kredo, opera v petih dejanjih.

DVORANA ZDRAVILIŠKEGA DOMA, DOBRNA

Petek, 12. januarja, ob 19.30: Nastop moskega pevskega zbora Dobrna.

Petek, 19. januarja, ob 19.30: Nastop mešanega pevskega zbora Zrece.

Petek, 26. januarja, ob 19.30: Nastop folklorne skupine KUD Dobrna in vokalne skupine Vigred.

KLUB MKNŽ Ilirska Bistrica

Jutri, 5. januarja: **MISKATONIC UNIVERSITY**.
Petek, 12. januarja: **DEAD IDEAS**.
Politični power-core iz Beograda.

Petek, 19. januarja: **MISERY in DESTINCTION OF MANKIND**.
Anarho-core paket.

CLUB MAONA Arze 5, Piran

Sobota, 7. januarja: Nastop skupine **BLUES POWER** iz Zagreba.

KULTURNI CENTER IVANA NAPOTNIKA, VELENJE

Torek, 16. januarja, ob 17. uri: Pevec in kitarist Jan Platenjak.

Petek, 26. januarja, ob 19.30 v koncertni dvorani Glasbene sole Velenje: Stanko Arnold, trobenta; Branimir Slokar, pozavna; Katharina Kogler, klavir.

KULTURNI DOM NOVA GORICA

Ponedeljek, 15. januarja: Joo Ann Koh, klavir.
Program: Debussy, Rahmaninov, Szymanovski.

RAZSTAVE SLOVENIJA

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE Celovška 23, Ljubljana



V muzeju je do 14. januarja na ogled modernorna razstava **VSE O SRCU**.

MODERNA GALERIJA Tomšičeva 14, Ljubljana

V galeriji je do 27. januarja na ogled razstava Johna Baldessarja **THIS NOT THAT**.

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI Trg celjskih knezov 8, Celje

V galeriji je do 6. januarja na ogled razstava slik Marka Jakseta.

MESTNA GALERIJA LJUBLJANA Mestni trg 5



V galeriji je do 12. januarja na ogled razstava Alana Hranitelja **KOSTUMOGRAFIJA 1991-1995**.

GALERIJA VODNIKOVA DOMAČIJA Vodnikova 65, Ljubljana

V galeriji je do 9. januarja na ogled razstava akademskega slikarja Henrika Marchela.

ARHITEKTURNI MUZEJ LJUBLJANA Studenec 2a

V prostorih Arhitekturnega muzeja na Fuzinskem gradu je do 7. januarja na ogled

razstava arhitekta Janeza Kobeta Zdravilišče Belorus v kraju Nebug ob Crnem morju v Rusiji.

GALERIJA TIVOLI Pod turmom 8

100 GRAFICNIH LISTOV 1957-1995, Vladimira Makuca. Razstava bo na ogled do 12. februarja.

GALERIJA EQURNA Gregorčičeva 3, Ljubljana

Andrej Brumen Cop, slike. Razstava bo na ogled do 16. januarja.

GALERIJA KRKA Dunajska 65, Ljubljana

V galeriji je do 25. januarja na ogled razstava-slik in skulptur Viljema Jakopina.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA Dunajska 31, Ljubljana

V galeriji je do 11. januarja na ogled razstava Staneta Kregarja Osnutki za barvna okna.

GALERIJA V MESTNI HIŠI Glavni trg 4, Kranj

2. BIENALE MESTA KRANJ. Razstava bo na ogled do 15. januarja.

GALERIJA MAJOLKA Maistrova 1, Kamnik

V galeriji je do 14. januarja na ogled razstava slik Dusana Lipovca Impresije slovenske pokrajine.

GALERIJA MEDUZA Čevljarska 8, Koper

V galeriji je do 15. januarja na ogled razstava grafik Adriane Maraz.

GLASBA FJK

TRST

Kulturni dom
V nedeljo, 7. januarja 96, ob 18. uri - Novoletni koncert Glasbene maticе, v organizaciji TKB. Orkester Camerata Lebacensis. Dirigent Miroslav Homen. Solist Stanko Arnold (trobenta).
Gledališče Rossetti
V soboto, 6. januarja, ob 17. uri koncert, ki ga organizira Združenje trgovcev. Nastopil bo simfonični orkester Gledališča Verdi pod vodstvom Tiziana Severinija, sopranistka Laura Cherici in otroški pevski zbor »Piccoli cantori della città di Trieste«. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti (tel. 630063).

Trzasko koncertno društvo
V ponedeljek, 8. januarja 1996, koncert skupine Trio di Milano. Na programu Beethoven.

Diskoteka Salomè (Ul. S. Michele 11)
Danes, 4. januarja, ob 20.30 rock koncert z ansambloma Paul D'Arce in Sioux Age.

GORICA

Kulturni dom
V soboto, 13. t. m., ob 20.30 bo v veliki dvorani Kulturnega doma novoletni koncert, ki ga prireja Glasbena matica v sodelovanju s KD Gorica. Nastopil bo orkester Big Band pod vodstvom Lojzeta Kranjcana.

Predprodaja in rezervacija vstopnic pri KD Gorica, Ul. Brass 20 (tel. 0481-33288).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Galerija Cartesius: na ogled je razstava Lojzeta Spacala.
Galerija Rettori Tribbio 2: na ogled je razstava Irene Ravalica.
Trgovsko središče »Il Giulia«: do 13.1.96 je na ogled skupinska razstava trzaskih umetnikov, ki jo prireja Literarni krožek F-Jk.
Miramarski park- Konjunsica: do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin anticne Eble.
Galerija Lipanjepuntin (Ul. Diaz 4): do 31.1. je na ogled razstava ameriškega slikarja Jamesa Browna.
Galerija Poduie (Ul. Cadorna 9) - do 7.1.96 je na ogled skupinska razstava z naslovom »Carta e segno«.

GORICA

Galerija Kulturnega doma: do 10. t. m. razstavlja fotograf Flavio Mosetti.
Galerija Katoliske knjigarne: do 10.1.96 razstavlja Tone Kralj.

ŠTANJEL

Galerija Lojzeta Spacala je odprta od delavnih 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

KOROŠKA

CELOVEC

Galerija Freund: razstavlja Inge Vevre.
Galerija Ars temporis: razstavljata Jaroslava Kralika in Elizabeta Gross.

BELJAK

Galerija Freihausgasse: razstavlja Bruno Girocolli.

TINJE

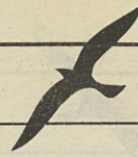
Galerija Tinje: stalna razstava lesorezov Wernerja Berga in razstava Milana Springerja iz Maribora.

ŠENTJANŽ V ROŽU

k-k center - na ogled je razstava »Pozabljeno taborišče Ljubelj-sever«; Hanzi Weis - fotografska razstava o gledališki dejavnosti koroskih Slovencev.

BOROVLJE

Posojilnica-Bank - na ogled je razstava fotografij Hanzija Sasla.



MIROVNA OPERACIJA V BOSNI IN HERCEGOVINI

William Perry je prišel bodrit ameriške vojake in Sarajevo

Zajetje 16 Muslimanov še vedno v središču pozornosti

SARAJEVO (Reuter) - Ameriški sekretar za obrambo William Perry je včeraj obiskal ameriške vojake v Bosni, ki sodelujejo v največji mirovni operaciji v Evropi po koncu druge svetovne vojne; Perry je ob tej priložnosti izjavil, da se veseli »novega obdobja«, ki se je začelo v Sarajevu.

Ameriški obrambni sekretar se je včeraj zjutraj v spremstvu starih generalov, med katerimi je bil tudi poveljnik ameriških oboroženih sil John Shalikashvili, najprej mudil v bosanski prestolnici, kjer se je srečal s poveljniki Nata, predsednikom BiH Alijo Izetbegovićem in premierom Harisom Silajdićem, ki sta ameriškega gosta - Perry je prvi član ameriškega vladnega kabineta, ki je po izbruhu vojne leta 1992 obiskal Bosno - seznanila s prvimi političnimi težavami, ki so po podpisu mirovnega sporazuma v Daytonu resno zaostriale razmere v Sarajevu. Gre namreč za ugrabitev 16 muslimanskih civilistov, ki so jih srbski uporniki ugrabili iz njihovih vozil, s katerimi so se peljali proti Ilidži.

Predstavniki francoskega zunanjskega ministrstva so po tem, ko so ugrabitev civilistov označili za »najhujšo kršitev mirovnega sporazuma«, sporočili, da so bosanski Srbi izpustili tri ženske, bosanska vlada pa je to zanikala in dodala, da 16 Muslimanov ostaja v srbskem ujetništvu. Perry je v pogovoru z novinarji izjavil, da prei-

skava izginotij muslimanskih civilistov ni v pristojnosti Nata, saj ta ni policijska patrulja, pri čemer je poudaril, da gre pri ugrabitvi za kriminalni, ne vojaški problem, čemur pa vlada v Sarajevu ostro nasprotuje. Po pogovoru s predsednikom Izetbegovićem in vojskimi poveljniki Iforja je Perry nekoliko spremenil stališče in obljubil delno pomoč Nata pri raziskovanju usode 16 tlecev. »Zelo pomembno je, da v Bosno prispe 1500 pripadnikov (mednarodne) policije; do takrat pa bo Nato storil vse, kar je v njegovi moči, da bo pomagal rešiti tudi taksne težave,« je izjavil Perry, ki je nato odpotoval na kratek obisk ameriških vojakov v Tuzli, potem pa se je s helikopterjem odpeljal na Hrvaško in se prek pontonskega mostu, ki so ga minulo nedeljo na Savi sestavili ameriški vojaki, sprehodil nazaj v Bosno.

ZDA so včeraj izrazile zaskrbljenost in nezadovoljstvo s poročili o srbski ugrabitvi muslimanskih civilistov v Sarajevu, o katerih se je s srbskimi oblastmi na Ilidži včeraj pogajal poveljnik Nata; kljub temu so predstavniki ameriških

oblasti dodali, da uresničevanje mirovnega sporazuma v Bosni poteka zadovoljivo. V Bosni je trenutno 4000 ameriških vojakov, do 19. januarja, ko naj bi ameriška vojska prevzela nadzor nad razmejitvenimi točkami med sprtnimi vojskami, pa naj bi v to državo pripoto-

valo tudi preostalih 16 tisoč vojakov ameriške vojske. V mirovni operaciji mednarodnih enot v Bosni sta bila včeraj ranjena dva britanska vojaka, ki sta naletela na neaktivirano mino. Do nesreče je prislo med delom, ki sta ga vojaka opravljala na hotelskem kompleksu na Ilidži.



Perry in Shalikashvili sta se sprehodila po mostu, ki so ga na Savi postavili ameriški vojaki (Reuter)

POSTVIETNAMSKI SINDROM NA »PLODNIH« BALKANSKIH TLEH

Mesto, ki je ena sama velika psihiatrična klinika

Zdravniki ugotavljajo, da pomeni za številne Sarajevčane mir po treh letih obstreljevanja hud duševni pretres

SARAJEVO (Reuter) - Obrazi ljudi, ki cakajo pred zdravniško ordinacijo, so napeti, njihove oči strmijo v prazno. Nekateri med njimi so živahni in nemirni kot duhovi, drugi nepremično strmijo v zidne razpoke. Zdjaj ko je konec obstreljevanja in bojov s sovražnikom, se Sarajevčani spopadajo z ranami, ki jih noben kirurg ne more pozdraviti - s trajno prizadetostjo uma, ki ga je povzročilo triletno obleganje.

»Mesto boleha za množično travmo,« pravi doktor Željko Trogranić, višji zdravnik v sarajevski psihiatrični kliniki. »Približno šestdeset odstotkov prebivalstva trpi zaradi neke vrste posttraumatičnih simptomov. Z vračanjem normalnega življenja pri ljudeh ne prevladuje le nagon po preživetju. Za nekoga, ki je bil dan za dnem podvržen hudemu bombardiranju, predstavlja mir velik sok,« je prepričan Trogranić.

Vojaki, ženske, otroci, starci - nihče ni usel, nobena družina ni ostala nedotaknjena.

Najmanj sto se jih vsak dan prebija skozi mrz mraz mimo porušenih zgradb do klinike. Prica-ju o strahovih, malodušju, samomirih, alkoholu, mamilih, nezmožnosti normalnih odnosov z okolico, halucinacijah, razpadajočih zakonih in paranoji.

To je zdaj cena, ki jo morajo plačati za leta strahu, locenosti od naj-

blizjih ter doživetij smrti družinskih članov in prijateljev pred njihovimi očmi. To, kar je v medicinskih krogih znano kot posttraumatični stres, bo na Sarajevčan-ih, se posebej mladih, pustilo dolgoletni pečat. »Otroci, mladina, oni bodo se deset ali dvajset let plačevali za grozote te vojne. Nedvomno bodo imeli težave,« pravi Trogranić.

Ze pri ameriških veteranih vietnamske vojne so odkrili, da se lahko depresija, občutki osamljenosti in boleči spomini pojavljajo se dolga leta po koncu resničnih doživetij. Trogranić, ki »zahvaljujoc« ostrostrelcu hodi s palico, trdi, da se bo pojavilo vse več ljudi s podobnimi sim-

ptomimi. Po njegovem mnenju jih bo več med civilisti kot vojaki in več moskih kot žensk, to pa zaradi tega, ker jih je med vojno večina zapustila mesto in ker so ženske biološko močnejše od moskih. Trogranića je med vojno v nogo zadela krogla, poleg tega pa je doživel še smrt glavne sestre, ko je granata rad- znesla pisarno poleg njegove. »V vojni je vedno tako - ko kirurgom zmanjka dela, začnejo delati psihiatri.«

Družinsko življenje v Bosni in Hercegovini ni več takšno, kot je bilo. V zadnji izdaji mesečnika Nasi dani pise, da je med vojno prišlo do 959 locit- tev, kar je osemkrat več kot prej. Bosanska vlada je objavila podatek, da je

bilo v mestu s 300 tisoč prebivalci med oblegan- jem ubitih deset tisoč ljudi, 50 tisoč pa jih je bilo ranjenih. Medtem ko je novoletno prazno- vanje izražalo upanje za mir, je bilo v mestu veliko ljudi, ki so se obnasali mlo rečno cudno. »Samo hodila sem, ure in ure skozi noč. V tem je nekaj norega,« pravi Biba, osemindvajsetletna studentka književnosti. Vrnitev v sivo normal- nost je nekaterim vzela življenjsko energijo. »Po letih, ko je adrenalin v velikih količinah krožil po mojih žilah, se počutim, kot da mi nekaj manjka. Pocutim se prazno, kot da sem nekaj izgubila. Tudi moji prijatelji občutijo isto,« dodaja Biba.

ANALIZA

Kako ne tvegati in ohraniti ugled?

SARAJEVO - Po dveh uspešnih tednih v Bosni in Hercegovini se zveza Nato prvokrat sooča z dilemo, ki ji lahko v prihodnosti povzroči nemalo težav. Bosanska vlada je predvčerajšnjim obtožila Srbe, da so ugrabili 16 civilistov, ki so potovali prek njihovega ozemlja, in protestirala pri Natu, ker ni storil ničesar, da bi to preprečil.

Toda Nato pravi, da v Bosni ni zaradi policijskega dela, ampak zato, da z vojaškega vidika poskrbi za izvajanje mirovnega sporazuma. Zdjaj se njegove sile soočajo z izbiro ob- sega in narave svoje misi-

je. Če ne bodo ukrepali, lahko to skazi videz močne sile, ki ga je Nato doslej tako uspešno prikazovala, in spodkoplje zaupanje ljudi, ki so verjeli, da bodo odslej lahko svobodno potovali po vsej državi, kot je predvideno v

daytonskem sporazumu. V tem primeru bi Nato spominjal na mirovne sile ZN, ki so prav zaradi takih stvari popolnoma izgubile ugled. Raziskava ugrabitve pa bi po drugi strani izzvala odpor Srbov, in to v trenutku, ko si Nato prizadeva dokazati nepristranost. Se slabše pa bi bilo prevzeti odgovornost za policijsko delo, ker bi to pomenilo vzeti nase široo odgovornost, čemur se je zveza doslej uspešno izogibala.

»Ko smo nalogo načrtovali, smo vsi zavezniki zahtevali jasen in točno določen mandat,« je povedal uradnik Nata. »Za vsako ceno smo se hoteli izogniti ponovitvi somalske polomije, kjer so ljudje prevzemali naloge, za katere niso bili pripravljeni.«

Mirovni sporazum za BiH doloca, da morajo prost pretok ljudi zagotavljati civilne oblasti sprtnih strani. Poleg tega pa je za civilno obnovo in nevojasko zadevo odgovoren mednarodni posrednik Carl Bildt. Pri tem mu bo pomagalo 1500 mednarodnih policistov, vendar datum njihovega prihoda se ni določen. Vojaki in diplomati trdijo, da je za sedanje težave krivo tudi to, da je Nato pohitel z razmeščanjem sil Iforja, civilni vidik pa je zanemaril, zaradi česar je nastala praznina. Nekdanji švedski premier Bildt se bo po včerajšnjem prihodu v Sarajevo moral soočiti z zelo neprijetnimi zadevami. Tudi mirovni sporazum je nejasen, kar zadeva določanje vloge Natovih sil. V njem je zapisano, da je Nato odgovoren za vojaški del sporazuma, lahko pa tudi »nadzira in preprečuje vmesavanje v prosto gibanje civilnega prebivalstva«. Doslej je

Nato jasno pokazal, da nima ne sredstev ne volje za preprečevanje tak- snih dejanj.

Sedanje civilne oblasti po več kot treh letih vojne seveda ne zaupajo druga drugi. Na območjih pod srbskim nadzorom je še vedno veliko kontrolnih točk. Čeprav je mandat Nata omejen, so zavezniške sile zbudile pri prebivalcih zaupanje z obljubami o zagotavljanju varnosti. »Nekdo ne more zagovarjati svobode gibanja, če potem noče prevzeti odgovornosti za njeno izvajanje,« pravi bosanski zunanji minister Sačirbegović. »Civilisti so verjeli obljubam... Ifor bi moral ugrabitev preprečiti.« Poveljnik Natovih sil, ameriški admiral Smith, je dejal, da je se vedno zavezan k sirtvi varnosti in zaupanja po vsej državi. »Toda zastaviti si moramo realno vprašanje. Ali lahko kdo od nas pričakuje, da preprečimo vsako kršitev zakona? Mislim, da je nerazumno pričakovati, da bo Ifor naredil iz Bosne državo, povsem očisceno kriminala.«

Nicholas Doughty / Reuter



Američani se želijo v BiH za vsako ceno ogniti tragediji, ki jih je doletela v Somaliji in še kje (Reuter)

NOVICI

Kinkel: plačane vrnitve beguncev ne bo

BONN (Reuter) - Nemški zunanji minister Klaus Kinkel je včeraj zavrnil predlog, po katerem bi približno 320 tisoč beguncev z območja nekdanje Jugoslavije, ki se nahajajo v Zvezni republiki Nemčiji, prejelo denarno pomoč, ki naj bi jih spodbudila k vrnitvi v domovino. Clan vodstva vladajočih krščanskih demokratov Johannes Gerster se je namreč dan pred tem zavzel za zamisel, da bi beguncem izplačali določeno vsoto, s katero bi lahko obnovili porušene domove, namesto da od nemške države prejemajo mesečno socialno podporo. Kinkel meni, da je Gersterjev predlog sicer dobronameren, vendar ne bi ničesar služil, saj gre pri odločanju beguncev o vrnitvi za eno samo dilemo - ali so pogoji za varno vrnitev izpolnjeni ali ne. Nemška vlada bo zato po ministrovih besedah začela vračati begunce v trenutku, ko bodo v njihovi domovini ustvarjene razmere za normalno življenje.

Nemška vladajoča koalicija je v nevarnosti

BONN (Reuter) - Voditelj nemških sredinskih svobodnih demokratov (FDP) Wolfgang Gerhardt je včeraj dejal, da bodo volitve v treh zveznih deželah marca določile prihodnost stranke, ki s svojo podporo omogoča krščanskim demokratom kanclerja Helmuta Kohla piclo parlamentarno vecino. »Vprašanje je, ali javnost sploh se zaupa nasi stranki,« je dejal Gerhardt. Volilci v Baden-Württembergu, Porenju-Pfalski in Schleswig-Holsteinu bodo 24. marca izvolili nove zakonodajalce. Svobodnim demokratom ni uspelo prestopiti parlamentarnega praga na volitvah v 12 od 16 zveznih dežel, kar je precej ogrozilo obstoj vladajoče koalicije, saj številni predstavniki Kohlovih krščanskih demokratov močno dvomijo o politični prihodnosti FDP. »Kohl se bo moral ozreti po novih zaveznikih,« je ocenil neki poslanec.

KOŠARKA / KORAČEV POKAL

Vse italijanske ekipe v četrtfinalu

V zadnjem kolu težki, a odločilni zmagi
Teamsystema in Cagive - Smelt razočaral

Vse italijanske peterke, ki nastopajo v košarkarskem Koracevem pokalu, so se po sinočnjih tekmah 6. kroga uvrstile v četrtfinalno fazo tekmovanja.

Stefanel - Fenerbahce Istanbul 79:73 (38:30)

STEFANEL: Gentile 6, Portaluppi 4, Fucca 18, De Pol 14, Bodiroga 11, Alberti 13, Baldi 2, Sambugaro 2, Cantarello 6, Blackman 3.

FENERBAHCE: Tunckol, Biyiktay 7, Kosan 3, Turner 20, Kutluay 26, Kanan 9, Abi 2, Yaycioglu 2, Guneri 4

PM: Stefanel 17:21; Fenerbahce 16:20. TRI TOCKE: Stefanel 4:17 (Gentile 1:2, Portaluppi 1:4, De Pol 0:2, Bodiroga 1:4, Sambugaro 0:1, Blackman 1:4); Fenerbahce 7:19.

Teamsystem - Aris Solun 88:85 (44:30)

TEAMSYSYSTEM: Djordjević 25, Blasi 2, Pilutti 5, Ruggeri 5, Myers 22, Gay 11, Frosini 11, Damiao 7.

ARIS: Lipiridis, Liadelis 13, Sioutis 5, Musunov 9, Moraitov 6, Chrisantopulos 5, Angelidis 8, Jovanović 3, Gounda 10, Ellis 25.

PM: Teamsystem 47:58, Aris 20:34. TRI TOCKE: Teamsystem 1:7, Aris 4:12.

Villeurbanne - Scavolini 66:58

CAGIVA - Panionios Atene 96:91 (43:38).

CAGIVA: Biganzoli 8, Morena 12, Vescovi 13, Panichi 5, Petruska 6, Meneghin 26, Edwards 24, Ravaglia 2. Ne: Cazzaniga e Malvasi.

PANIONIOS: Bosgasan,

Kikilias 6, Koutsopoulos 7, Dinkins 28, Paspalj 24, Karagoutis 23, Dregliodis, Kalaitzis, Tsopis 3.

PM: Cagiva 23:31; Panionios 16:26. TRI TOCKE: Cagiva 11:24 (Biganzoli 2:5, Morena 0:3, Vescovi 0:2, Panichi 0:1, Meneghin 3:6, Edwards 6:8); Panionios 7:19.

EVROPSKI POKAL

Smelt Olimpija - Kalev Talin 84:91 (42:47)

SMELT OLIMPIJA: Reed 18, Hauptman 13 (2:2), Tusek 12 (4:6), Milic 14 (4:4), Gorenc 16 (1:2), Nesterovic 9 (1:1).

KALEV TALIN: Hill 16 (4:7), Coner 17 (5:6), Metstak 2, Babenko 4, Noormets 11 (1:2), Miiursep 18 (0:2), Pehka 23 (6:10).

Igralci Smelta Olimpije so v 6. krogu evropskega pokala izgubili s prvakom Estonije, na koncu tekme pa glede na prikazano popolnoma zaslužno osramočeni in sklonjenih zapustili igrišče. Kaj se je dogajalo v prvih minutah srečanja, zgovorno pove po datek, da je vzel Janez Drvarič prvo minuto odmora že v 3. minuti pri vodstvu gostov z 9:4. Začetna peterka je kljub temu nadaljevala z izredno slabo igro v obrambi in dovolila Estoncem, da si do 11. minute naberejo za domače zvezdnike sramotnih 17 točk naskoka (16:33). Nekoliko bolje so domači zaigrali šele, ko je domači trener na klopi nasel Marka Tuška, ki je v igro vnesel prepotrebno borbenost in srčnost.

V nadaljevanju, ko so maloštevilni gledalci upravičeno pričakovali nekaj več za drago plačane vstopnice, so Ljubljancani nadaljevali s slabo igro.

Ostala izida 6. kroga - skupina B: Nobiles Wloclawek - Dinamo Moskva 83:93, Zrinjevac Zagreb - PAOK Solun 76:73; vrstni red: 1. Dinamo Moskva 11, 2. PAOK Solun 10, 3. Zrinjevac 10, 4. Smelt Olimpija 8, 5. N. Wloclawek 8, 6. Kalev Talin 5.

EUROCLUB

Skupina A: Ulker Istanbul - Iraklis Solun 74:65 (33:32, Sackhelford 26, Yildirim 16, McDaniel 24, Zdovc 10.)

SMUČANJE / SESTRIERE

Košir premočno zmagal, Tomba pa razočaral

Ekshibicijski nočni slalom

SESTRIERE - Jure Kosir je premočno zmagal na ekshibicijskem nočnem slalomu v treh spustih v Sestriere ob stoletnici izhajanja italijanskega sportnega dnevnika La Gazetta delo sport. Slovenski smučar je v prvem spustu dosegel tudi najboljši absolutni čas na tekmovalju (36:34), s čimer je poleg 35.000 dolarjev, ki jih je organizator namestil zmagovalcu, prejel še dodatno denarno nagrado. Kosir je bil na koncu vrstnem redu (v postev sta prišla dva najboljša rezultata) boljši od Svicarja Von Grünigena in Norvežana Jaggeja, na zelo dobro peto

mesto pa se je uvrstil Andrej Miklavc.

Številne gledalce je razočaral Alberto Tomba, ki je izgubil vse možnosti že po prvih dveh nedokončanih spustih, v tretjem pa je dosegel drugi najboljši čas.

»Na prvi start sem bil prisiljen čakati deset minut s tesno stisnjenimi smučarskimi cevli. Bil sem preveč živčen«, se je opravičeval Tomba po svojem neuspehu.

Končni vrstni red: 1. Kosir (Slo) 1:13, 50; 2. Von Grünigen (Svi) 1:14, 32; 3. Jagge (Nor) 1:14, 47; 4. Amiez (Fra) 1:14, 60; 5. Miklavc (Slo) 1:15, 47; 6. Girardelli (Luks) 1:17, 53.

RALLY / OD GRANADE DO DAKARJA

Dirka spet terjala smrtno žrtev

Spremni tovornjak moštva Citroen zašel na minsko polje

FOUM EL HASSAN - Rally od Granade do Dakarja je spet terjalo smrtno žrtev. Voznik spremnega tovornjaka moštva Citroen, Francoz Laurent Gueguen, je, kot kaže, zavozil na minsko polje (iz vojne, ki je v zahodni Sahari trajala vse do leta 1989), kjer je vozilo eksplodiralo. V nesreči sta bila lažje ranjena še dva člana posadke. Na najbolj znanem rallyju po afriških tleh je v osemnajstih letih izgubilo življenje okrog trideset ljudi, med temi tudi sam pobudnik tekmovanja, Francoz Thierry Sabine, ki je leta 1986 v puščavi strmoglavil s helikopterjem.

Med včerajšnjo etapo je težek padec doživel tudi francoski motociklist Thierry Rannou, ki je baje v globoki nezavesti.

Peto etapo je osvojil Francoz Pierre Lartigue, ki je vodilnemu Fincu Vatanenu »odščinil« 47 sekund zaostanka. Med motociklisti je se tretjič zapored zmagal Francoz Stephane Peterhansel in se povečal svojo prednost pred Avstrijcem Kinigadnerjem. Furlanski tekmovalac Edy Orioli je bil včeraj tretji. Slovenski motociklist Janez Ragelj je odstopil zaradi padca.

Skupni vrstni red - avtomobilisti: 1. Vatanen-Picard (Fin-Fra, citroen) 10:40:13, 2. Lartigue-Perin (Fra, citroen) + 4:07, 3. Wamburgue-Gallagher (Fra-VB, citroen) + 13:31; motociklisti: 1. Peterhansel (Fra, yamaha) 11:27:32, 2. Kinigadner (Avt, KTM) + 19:20, 3. Magnaldi (Fra, KTM) + 18:47, 4. Orioli (Ita, yamaha) + 29:57.

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

Trofeja Treh narodov

Sneg je končno pobelil tudi vrhove in planjave pri nas in napočil je čas tekmovanja. V mednarodno areno slalomskih in veleslalomskih tekem je stopilo tokrat tudi Slovensko planinsko društvo Trst, ki na zasneženih progah na Trbižu pripravlja mednarodno tekmovanje v ženskem slalomu za trofejo "Treh narodov". Z odobravanjem smučarske zveze FIS in pod pokroviteljstvom Dezele Furlanije-Juljske krajine organizira SPDT dva slaloma za ženske v okviru pravilnika mednarodne smučarske zveze FIS. Tekmi bosta prihodnji tork, 9. in v sredo, 10. januarja na progi C, ki se spuša z gore Priesnig nad Trbizem. Tekmovalke se bodo potegovale za Trofejo "Treh narodov", vendar so za vsako tekmovanje predvideni tudi pokali. Po prvem slalomu dobi državna reprezentanca pokal Papi Sport, po drugem slalomu pa zmagovita reprezentanca dobi pokal Trzasko kreditne banke. Trofejo "Treh narodov", ki jo daje Slovensko planinsko društvo Trst, pa si zagotovi tista reprezentanca, ki bo zasedla prvo mesto v obeh slalomih.

Za tekmovanje na Trbižu prihodnji teden so se doslej prijave smučarske reprezentance Italije, Slovenije, Španije, Združenih držav Amerike, Avstralije, Slovaške, Francije in Andorre. Prireditelj pričakuje, da se bo prijaviilo še nekaj reprezentanc, tako da bo na progi v obeh dneh tekmovanje nastopilo okrog 70 tekmovalk. SPDT je seveda zastavilo vse sile za uspeh prireditve, ki jo pripravlja v sodelovanju z družbo Promotur s Trbiža in s sponzorizacijo nekaterih podjetij in firm v deželi Furlaniji Juljski krajini.

Program izletov SPDT v letu 1996

Se pred zaključkom plodne sezone v pravkar minulem letu, je SPDT že izoblikovalo program prireditev v lastni režiji za sezono 1996, ki se je praktično že začela, saj je bil že na vrsti prvi, novoletni, že tradicionalni izlet na Medvedjak, o katerem poročamo spodaj.

Proti koncu meseca januarja in sicer v nedeljo, 21., bo SPDT popeljal svoje zveste člane na Trstelj, proti koncu februarja pa pripravlja sprehod po trzaski okolici. Vmes bodo seveda potekali društveni smučarski tečaji v prireditvi Smučarskega odseka, ki za konec tečajev pripravlja tudi lep izlet na sneg.

In že so za marec predvidene Zimske sportne igre v društveni organizaciji, medtem ko zvesti vodja spomladanskih izletnikov že pripravlja tradicionalni izlet na velikonočni ponedeljek. V maju in juniju se bodo voljni trzaski planinci podali na Kucelj in Ucko, potem v Borovniški Pekel, konec junija pa sta na vrsti srečanje obmejnih planinskih društev in vsakoletno srečanje s pobratenimi planinci društva Integral iz Ljubljane. Pa smo v polni sezoni, ko bodo sami mladinci sli na izlet v visoke hribe, ostali člani pa bodo v začetku julija naskakovali Km, konec julija pa Stol, vendar z avstrijske strani. Za tradicionalni tedenski pohod je SPDT letos izbralo Peninske Alpe nad Biello z možnostjo vzponov na Monte Rosa. V avgustu sta na programu se Vis in Vogel, v septembru pa je predviden vzpon na Antelao v Dolomiti. Ob izteku sezone je na programu se Planjava, kajti sredi oktobra bodo trzaski planinci stopili z gora in se po-

dali na morje, v benesko laguno, na opazovanje pernatega zivalstva. Kmalu zatem bosta na vrsti tradicionalno martinovanje in zaključni decembrski izlet v neznano. Program je torej zelo bogat in pester, za vse okuse in možnosti. Poleg tega imajo člani SPDT na voljo še druge izlete in pohode, ki jih prirejajo sorodna društva. Ponujajo se jim številne priložnosti, da se nahodijo in naužijejo vseh mogočih čudes gorske narave. Tudi Mladinski odsek pripravlja vrsto izletov za najmlajše pohodnike in jeseni že tradicionalni orienteering.

SPDT vabi zato vse dobre hodce in prijatelje društva, da se pridružijo zvestim udeležencem izletov, da se bodo razvedrili in duhovno obogatili v prelepi gorski naravi. (L.A.)

Novoletni sprehod na Medvedjak

Ob 14.30 s polurno zamudo po napovedanem času, se je v ponedeljek, 1. januarja 1996 premaknila vrsta skoraj stidesetih planincev in se od Poklo na Repentabru usmerila proti Medvedjaku. Vztrajnost nekaterih stalnih udeležencev in nekaterih priličnih obiskovalcev tega novoletnega stika s pristno naravo, je osrečilo tudi sonce, ki je se dodatno olepsalo naravo pokrito s snegom. Na vrhu Medvedjaka, ki smo ga dosegli v dobri pol uri, se je zgodilo kakor v pravljicah. V trenutku se je namreč zidani podstavek trigonometrične točke spremenil v praznično obloženo mizo, na kateri so se ponujale najrazličnejše dobrote in razne primerne pijače. Tako smo tudi letos nazdravili novemu letu vsem pristoinim na vrhu in tudi drugim članom in prijateljem SPDT, kjerkoli so že

pricakali novo leto v takih ali drugačnih okoliščinah.

Nazadnje se dodatno voscilo pobudnika novoletnega sprehoda vsem stalnim udeležencem, katerim gre tudi posebna zahvala, saj ti bodo pripeljali do praznovanja desetletnice izleta na Medvedjak v letu 1999. (F.A.)

Dobrodošlo je fotografsko in drugogradivo za publikacijo ob 50-letnici obnove SPDG

Slovensko planinsko društvo v Gorici namerava tudi s priložnostno publikacijo obeležiti petdesetletnico obnove. V knjigi nameravajo obeležiti pomembnejše dogodke prvega obdobja, tja do šestdesetih let. Društvo naproša člane in prijatelje, ki hranijo fotografije in drugo gradivo, ki bi prislo v postev za objavo, da to sporočijo odbornikom, ali neposredno na sedežu društva, ki je odprt ob sredah od 11. do 12. ure in ob četrtkih od 19. do 20. ure - tel. 33029.

Kljub začetnim dvomom (radi snega) se je zimovanje v Cerknem lepo izteklo

Skoraj šestdeset članov - več kakor polovica je bilo mladih - se je udeležilo zimovanja, ki ga je priredil Smučarski odsek SPD Gorica v Cerknem od 27., oziroma 29. decembra do torka 2. januarja. Skoda da v času dogovarjanja za rezervacijo hotela, se ni bilo znano, kako bo s solskimi počitnicami, ker bi sicer marsikdo prijetno bivanje in smuko na Crnem vrhu podaljšal. Vreme je bilo prvi dan res muhasto, a se je postopoma umirilo in tudi snega je zapadlo dovolj in celo prevec. O poteku zimovanja bomo se poročali.

NOVICE

Škandal na Bergislu

INNSBRUCK - Training za tretjo tekmo 44. novoletne skakalne turneje Intersport na Bergislu v Innsbrucku so morali odpovedati, ker je bila skakalnica slabo pripravljena in ni bilo mogoče skakati. Dostopne je bilo po podatkih prirediteljev pri kritični točki 110 metrov tako mehko, da bi tekmovalci lahko padli. Potem ko so razgrajaci v noči na tork rajali po skakalnici, so morali organizatorji na pobojce navoziti nov sneg. Pripeljali so ga s tovornjakom iz Brennerja, pri tem pa očitno na nekem parkirišču pobrali s soljo posut sneg in se je pri temperaturi nad zmrzovališčem začel topiti. Visoke temperature so onemogočile uporabo kemičnih sredstev. Nobeno ni učinkovalo, zato je žirija skupaj s trenerji odločila, da trening odpove. Tako bodo danes ob 10. uri izvedli skoke za trening, nato kvalifikacije, tekmovanje pa naj bi se začelo ob 13. uri.

Hrvaška v Perthu premagala ZDA Nemčija boljša od Avstralije

PERTH - Hrvaška teniška reprezentanca je v svojem drugem nastopu v Hopmanovem pokalu v Perthu v skupini A zabeležila še drugo zmago. Goran Ivanisević in Iva Majoli, ki sta prva nosilca tekmovanja, sta z 2:1 premagala ZDA. Nemca Anke Huber in Martin Sinner (7. nosilca) sta z enakim izidom premagala domačo reprezentanco. Martin Sinner je bil boljši od Marka Philippouissisa, ceprav je imel Avstrelac v tretjem setu tri zaključne zoge. Izidi - skupina A: Hrvaška (1) - ZDA (5) 2:1 (Majoli - Rubin 5:7, 0:6, Ivanisević - Reneberg 7:6 (7:2), 6:3, Ivanisević-Majoli - Reneberg-Rubin 6:4, 6:2; skupina B: Nemčija (7) - Avstralija (6) 2:1 (Huber - Bradtke 6:3, 6:1, Sinner - Philippouissis 3:6, 7:5, 7:6 (7:2), Huber-Sinner - Bradtke-Philippouissis 6:7 (3:7), 2:6).

Peking se je odpovedal Ol

PEKING - Kitajska se je odpovedala kandidaturi za organizacijo olimpijskih iger leta 2004, za katere se poteguje tudi Rim. Severnokorejski olimpijski komite pa je sprejel vabilo Mednarodnega olimpijskega odbora za sodelovanje na igrah v Atlanti. V ZDA naj bi letos poleti torej nastopili tekmovalci vseh 197 članov MOK.

Obvestil

SMUCARSKI ODESK SPDT

prireja smučarske tečaje v Ravasclettu - Zoncolan od 14. januarja dalje. Vpisovanje na sedežu ZSSDI, Ul. sv. Franciska 20 (tel. 635627) do jutri 5. januarja. Vabljeni!

SK DEVIN

prireja smučarske izlete z možnostjo tečaja na smučiščih Furlanije-Juljske krajine ali avstrijske Koroske. Prvi izlet bo 7. januarja, izleti pa bodo na sporedu do konca sezone. Informacije za urnik, ceno in rezervacije: Bruno (tel. 200236) ali Franc (tel. 200782).

V nedeljo se začena, tokrat na Trbižu, tečaj smučanja

V nedeljo, 7. t.m. se bo pričel tradicionalni nedeljski tečaj smučanja za člane SPD Gorica. Dejavnost se bo odvijala na Trbižu - na progi, kjer je bilo lani društveno smučarsko prvenstvo in to na splošno željo članov. Društvo je oskrbelo tudi avtobusni prevoz (na razpolago je samo še par mest). Poleg tradicionalnega tečaja spusta (za začetnike in nadaljevalni) bodo organizirali tudi tečaj smučarskega teka in tečaj deskanja (snowboard). Društvo prosi člane, ki se nameravajo udeležiti tečaja, naj poskrbijo za prijavo danes, od 19. do 20. ure na društvenem sedežu v ulici Malta, 2. Enako vabilo velja tistim članom, ki se bodo na Trbiž pripeljali z lastnimi sredstvi in ki nameravajo koristiti dnevno karto. Tečaji se bodo začeli ob 13. uri. Avtobus bo odpeljal ob 7. uri iz Sovodenj, mimo Standreza v Gorico, od koder odpelje ob 7.15.

V pripravi program planinske dejavnosti

Leto 1995 se je zal se prehitro poslovilo, že kar dobro smo zakoracili v novo. Po zimsko-sportni dejavnosti, v januarju in februarju, bo marca že čas prvih pohodov in krajsih izletov. Odborniki pri SPDG imajo že okvirni program za leto 1996, radi pa bi prisluhnili tudi željam in predlogom članstva. Predloge za planinske izlete, pohode in zahtevnejše ture, kakor tudi za takojimovane družinske izlete, sporočijo do konca januarja na sedežu društva v ulici Malta 2 - tel. 33029.



Horoskop

zapisal
B. R. K.



OVEN 21. 3. - 20. 4.: Nekdo vas bo presenetil z jokavo življenjsko izpovedjo in z željo po ponovnem srčnem zblizanju. Odzvali se mu boste, vendar boste zahtevali strogo diskretnost.



BIK 21. 4. - 20. 5.: Sanjska oseba vam bo prekrizala pot in vam vzmernirila srce. Zažrla se bo v vašo dušo in vas spremljala vse do noči. V vsem svojem sijaju bo zazivala sele v sanjah.



DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: V vzdušju obzaložanja boste odkrili vzrok svojega večrajšnjega izpada. Nasli ga boste v sebi. Ko ga boste izdali prizadetim, bo zamera izhlapela kot poletna luza.



RAK 22. 6. - 22. 7.: Pozornost vam bo pritegnil nekdo, ki se bo obnašal povsem neprimerno situaciji. Medtem ko se boste ostali sli družabne igrice, vas bo on nirko in zamisljeno opazoval.



LEV 23. 7. - 23. 8.: Premagali boste skrb glede mnenja okolice, nekaj časa nemočno nihali med strahom in željo, nato pa boste zbrali bojevniki pogum, naredili kompromis in poželi zmago.



DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Viharen dan, da malo takih. Ure se vam bodo vlekle kot jara kaca, vendar ne zato, kar bi vam bilo dolgčas, ampak kar bodo tako zelo napolnjeni z dogodki in doživetji.



TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Končno boste ugotovili, na kaj vas spominjajo novi dnevi s starim obrazom: spominjajo vas na staro leto. Magija zamenjave stevilki torej več ne zaleže. Izvedite magijo zamenjave sebe.



SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Simpatija, ki jo boste obdarili z vročimi pogledi, bo hitro opazila vaše zelje; ker ji boste všeč, se vam bo še namerno nastavljal in vam do konca znesla simpatično glavo.



STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Odmislili boste točne službene zadeve ter uresničili tisto, kar bi morali storiti že lani. V nekaj kratkih urah boste nadoknadili zamujeno in zakorakali v novosti z novimi močmi.



KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Posunili boste, da vas življenjski sopotnik vse bolj obraca svoje oči k nekemu, kjer ni njihovo zakonito mesto. Napeli boste oči in poiskali, za koga gre. Srč je v ljubosumju.



VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Vseskozi boste stali bolj v ozadju, opazovali dogajanje in izdelovali psiholoske portrete udeležencev. Nekomu se boste zdeli izjemno zanimivi, zato pričakujte poglobljeno analizo.



RIBI 20. 2. - 20. 3.: Oseba, ki ste jo že skoraj odpisali, se bo pompozno vrnila. Presenetila vas bo s tolikšno pozornostjo, kot je niste doziveli še nikdar. Trajala bo večno.

PSI, MAČKE IN OSTALA DRUŠČINA

Ni vseeno, kaj jedo mladiči domačih ljubljencev

Mladiči mačk in psov potrebujejo hrano, ki pospešuje rast in razvoj

Včasih je bilo vse enostavno. Volk in divja mačka, prednika naših stiroznih hišnih tovarišev, sta sebe in svoj zarod prehranjevala z vsakodnevnim ulovom. Mame so nagonsko vedele, kaj je za njihove mladiče dobro, in se na vso moč potrudile, da so potrebno priskrbele. Če se je to obneslo, so otroci zrasli v zdrave, krepke volke in divje mačke. Sicer pa se je zgodilo to, kar biologi imenujejo naravna selekcija.

Take »igre na srečo« se dandanes tisti, ki imajo doma majhno muco ali pasjega mladiča, najbrž ne bi sli. Poleg tega ljudje nimamo nagona zivali matere in ne vemo, katera hrana je prava. Zato se moramo o potrebah malih hišnih tovarišev ustrezno poučiti.

Ce velja, da psi in mačke potrebujejo primerno hrano, ki je prilagojena njihovim posebnim potrebam, moramo to upoštevati se toliko bolj pri mladicah. Ti potrebujejo v obdobju rasti za pravičen razvoj hranilne snovi, vitamine in rudnine, in sicer v večjih količinah in drugačni sestavi kot njihovi odrasli vrstniki.

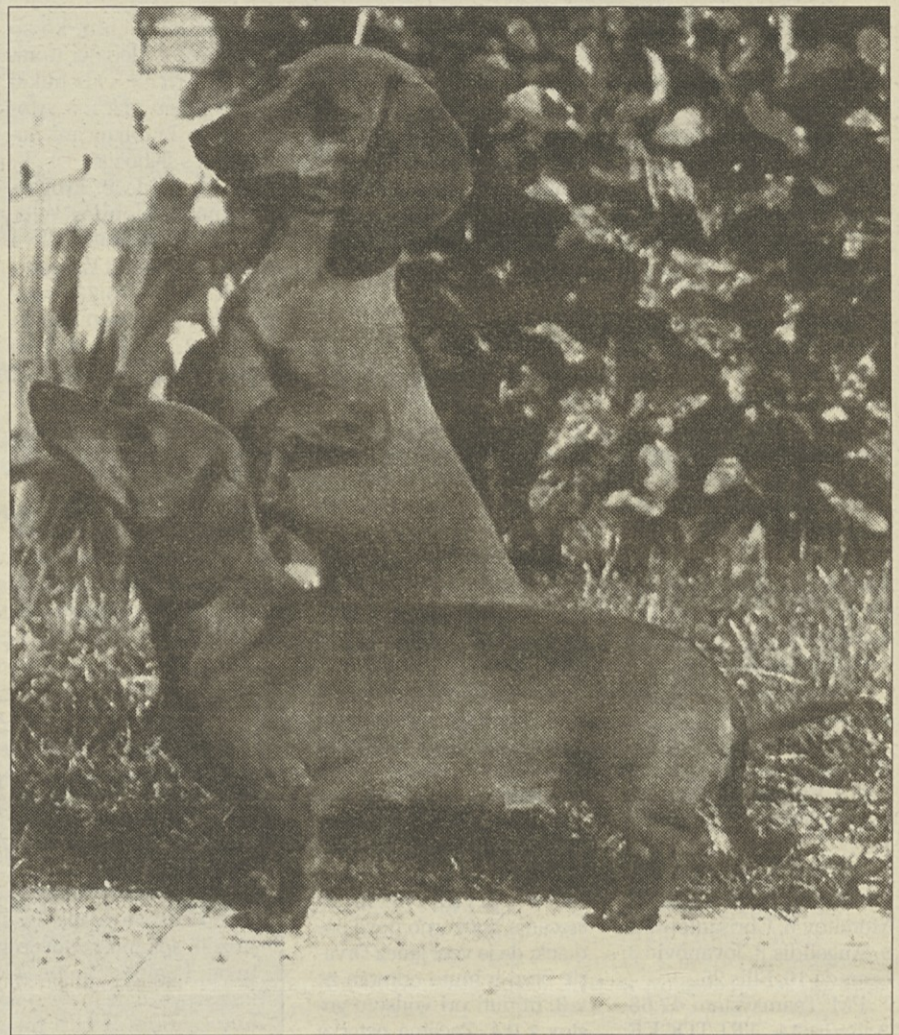
Potrebe so različne

Sestava pravilne hrane za odrasle pse ni preprosta stvar. Tako psi - kljub razsirjenemu mnenju - niso zgolj mesojedi, temveč potrebujejo približno tretjino rastlinskega hranilnega dodatka. Pasji predniki so tovrstne dodatne hranilne snovi dobili tako, da so požrli plen skupaj z vsebino njegovega želodca. Mačke spet potrebujejo veliko več beljakovin kot ljudje in večina sesalcev.

Pri zivalskem zarodu pa je zadeva se nekoliko bolj zapletena. Mladi psi,

ki se po starih do šestih tednih odvadajo piti materino mleko, potrebujejo posebno hrano. Ta vsebuje se posebej veliko beljakovin, kalcija, fosforja in vitaminov. Macji mladiči potrebujejo se več kakovostnih beljakovin in maščob kot odrasle mačke, dovolj - vendar ne preveč - vitamina A, poleg tega se vitamina D in B1, pa seveda rudninske snovi, kot so kalcij, fosfor in jod. Majhne pse sprva hranimo stirikrat dnevno, macjim mladicem, katerih zelodci so zelo majhni, pa damo na dan šest obrokov. Stevilo obrokov scasoma zmanjšujemo, dokler ne dosežemo »normalnega« ritma hranjenja (enkrat do dvakrat dnevno za pse, dvakrat za mačke). Hitro rastoči mladiči pospravijo glede na svojo težo veliko večjo količino hrane kot njihovi odrasli vrstniki, kar je prav tako pomembno za njihov razvoj.

Na srečo lastniki psov in mačk pri sestavi hrane niso prepuceni sami sebi. Nasvete in potrebno znanje lahko dobijo v bogati literaturi; od enostavnih brosur do obseznih, s slikami opremljenih knjig. Če pa ostanejo še kakšna vprašanja, bo nanje odgovoril veterinar. K njemu pa je treba tako in



tako vsako leto peljati psa na obvezno cepljenje.

Alternativa - pripravljena hrana

Kdor pa gre od samega začetka raje na gotovo in si poleg tega prihrani zapleteno, pogosto tudi »močno dišečo« pripravo, bo v trgovini našel bogato izbiro gotove hrane, različnih vrst in okusov. Pa se glave si vam ni treba ra-

zbižati, kajti ti obroki so sestavljeni ustrezno in uravnoveženi. Končno za to jamcijo strogi predpisi.

Tudi za posebne potrebe pasjih in macjih mladic je mogoče dobiti mešanice hrane s prej omejenimi, za rast potrebnimi hranilnimi snovmi.

Seveda pa sodi k ustreznemu ravnanju z domačimi zivalmi več kot le pravilno hranjenje. Vse

ostalo, kot so nega, vzgoja in skrb za zdravje, si je treba prebrati v ustreznih brosurah in knjigah oziroma se posvetovati z veterinarjem. S pravilno prehrano pa je mogoče postaviti dobre temelje za zdravo pasje ali macje življenje. Če bo tudi sicer vse prav postorjeno, se bo iz nerodne »mehke kepiče« razvil srečen in zvest sopotnik za mnoga leta.

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

SEBNA	OSEBA, KI SE UKVARJA S PREPARIRANJEM	DOBA V GEOLOŠKI ZGODOVINI ZEMLJE	SKUPNO IME ZA PLEMENA NA S. LUZONU	NIKELJ	BREZ-ALKOHOLNA PIJACA	BIC, SPLETEN IZ VEČ JERMENOV	LEVI PRITOK RENA V SVICI	STROJ ZA MILATENJE ZITA	GRSKO IME ZA ETOLJU	STEFAN ZWEIF	KEMIČNA SPOJINA	RIMSKI BOG LJUBEZNI	AVTOR: MARKO DRESČEK	VEDA O IRANSKIH JEZIKIH	KMEČKO ORODJE	ZNAK NA ZAD. MESTU DESETISKE STEVILKE	FJORD NA SEVERNI OBALI NORVESKE	ZGORNJA OKONCINA	ZELATINA IZ MORSKIH ALG	
MASKA, KI VARIJE DIHALNE ORGANE													SLOV. SLIKAR IN GRAFIK SUBIC			PISANA PAPIGA SREDISCE VRTENJA				
POUDARJANJE POKRAJIN. ZNACIL. V LEPOSLOVJU				POMOŽNI DUHOVNIK OSEBNI ZAIEMK						ZENSKA, KI ZAHT. MORALC IZRAST V GOBCU KITOV			ZDRAVNIK ZA BOLEZNI NOSA AM. SLIKAR (MEL)							
SLOV. KIRURG SLAJMER					TETOVIRAN ČLOVEK PRISTAS SOFIZMA															
VZMET																	GERMANSKI OREL NEKD. CITRO-ENOV AVTO			
INSERAT, NAZNAILO							KRAJ POD FRUSKO GORO					MILANO ORJASKI TROPSKI KUŠČAR			ANTON ASKERČ UTEZNA MERA			NAOCNIKI	PAKISTAN. FIZIK »NOBELOVEC« (ABDUS)	VELIKA MORSKA RIBA
RAZUM, PRAVILO						VELIKO RESETO Z REDKO MREZO	LASTNOST LISASTEGA IVAN TAVČAR									ČESTNI OBJEKT VLADAN DESNICA				
NAS KANTAVTOR SMOLAR				ATENSKA HETERA V 4. ST. ITALJANSKA RTV						VELIK DNEVNI METULJ SLOV. IGR. RANER										
TERRITORIALNA OBRAMBA			ITAL. SKLAD. (VITTORIO) LUDVIK KLAGES						MELODIJA, NAPEV ELEMENT				AZJSKI VELETOK NACE SIMONČIČ				OTOK V MALEM BELTU VILU GUČEK			
PRAVICA ODLOČANJA V DRUŽB. SKUPNOSTI							PREBIVALKA CELJA											ZELEZNIŠKA KOMPOZICIJA		
VRSTA VRBE							ZVEZA DRŽAV O SKUP. DELOVANJU												TRETJA CRKA GRŠKEGA ALFABETA	

GAMA
ALIANSA,
RAKITA,
VLAK,
ČELJANKA,
OBLAST,
ALV,
IND,
AIR,
RETI,
TO,
LASTOVICAR,
FRINA,
ADI,
MOST,
LISAVOST,
RAVTO,
AA,
ML,
ILOK,
AVONSA,
AAR,
TETOVIRANEC,
PERO,
MORALISTKA,
KURAT,
EDO,
RINOLOG,
REGIONALIZEM,
ARA,
IVE,
PLINSKA MASKA,
Vodovarno:
RESTITEV:

RAI 1

6.30	Dnevnik, 6.45 Jutranja odd. Unomattina, vmes (7.35) gospodarstvo, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Film: Darby O'Gill e il re dei folletti (fant., '59)
11.10	Aktualno: Verdemattina
11.30	Dnevnik 1 iz Neaplja
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik, rubrika Business in gospodarstvo
14.05	Kviz: Pronto? Sala giochi (vodi Maria Teresa Ruta)
14.40	Variete: Prove e provini a Scommettiamo che?
15.10	Pronto? Sala giochi (2.)
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
17.30	Nan.: Zorro
18.00	Dnevnik
18.10	Zanimivosti iz vsakdana: Italia Sera
18.50	Variete: Luna Park
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.35	Variete: Luna Park
20.45	Aktualne teme: Il fatti
20.50	Variete: Carramba! Che sorpresa - Presenečenje (vodi Raffaella Carrà)
23.05	Dnevnik
23.10	Variete: Bozicne Zvezde
0.00	Dnevnik, zapiski, horoskop, pogovori, vreme
0.30	Videosapere: Taglio baso, 0.40 Faraonovo oko

RAI 2

6.55	Film: Quando sarò ricca
8.30	Otroski variete
9.30	Potrebujem te
9.40	Rubrika o dnevnih zanimivostih Fuori dai denti
9.45	Sereno Variabile
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik
12.00	Variete: I Fatti Vostri
13.00	Dnevnik, rubrika o zdravju in vreme, Potrebujem te, O knjigah
14.15	Variete: I Fatti Vostri
14.40	Nad.: Quando si ama, 15.10 Santa Barbara
16.00	Dnevnik - flash
16.05	Aktualne teme: L' Italia in diretta - Italija v živo
17.15	Dnevnik
18.05	Sereno Variabile - Oddaja o izletih in potovanjih
18.15	Vreme, dnevnik in sport
18.45	Nan.: I giustizieri della notte
19.35	Sport in predstavitev Tg2
19.50	Variete: Go-Cart
20.30	Dnevnik Tg2 ob 20.30
20.50	Film: Folle trasloco (kom., ZDA '88, i. R. Pryor, B. Todd, R. Quaid)
22.30	Aktualna odd. Format
23.30	Dnevnik in vreme
0.10	Ponoci, na trgu Italija

RAI 3

6.00	Jutranji dnevnik, vreme
8.55	Film: Un giorno a New York (glas., ZDA '49)
10.30	Dok.: Zdravje, Kratki, Potovanje po Italiji, Pricavanje, Filozofija, Media/Mente, Znanstveni dnevnik, Pozor na kritika
12.00	Dnevnik
12.15	Rubrika Telesogni
13.00	Kljub vsemu, moja Italija, 13.35 VideoZorro
14.00	Deželne vesti, dnevnik
15.00	Nan.: I mostri
15.15	Sportno popoldne
17.00	Aktualne teme: Alle cinque della sera - Ob 17-ih
17.55	Dok.: Geo - Macke
18.25	Nan.: Blue jeans
19.00	Dnevnik, deželne vesti
20.00	Film: America oggi (dram., ZDA '93, i. A. McDowell, J. Lemmon)
23.15	Dnevnik, deželne vesti
23.30	Boks: Magi-Smulders (EP v teški kat.)
0.30	Dnevnik, pregled tiska

RETE 4

6.00	Nan.: Nevarne zenske, 7.00 Jeffersonovi
7.30	Nad.: Piccolo amore, 8.00 Indomabili, 9.00 Cuore ferito, 10.15 Felicità, 10.45 Valeria in Masimiliano, 12.30 Zingara, vmes (11.30) dnevnik
13.30	Dnevnik Tg 4
14.00	Nad.: Sentieri, 15.15 La forza dell' amore, 16.15 Un volto, due donne
17.10	Aktualno: Perdonami
18.00	Aktualna odd. Giorno per giorno, vmes (19.30) dnevnik in vreme
20.00	TV film: Disperatamente Giulia (dram., It. '88, 1.)
20.30	Film: Un killer tra noi (krim., ZDA '90, i. J. Guy, D. Schultz, J. Guy)
22.30	Filmske novosti: Ciak
23.05	Film: La spiaggia (kom., It. '53, i. M. Carol, R. Val-lone), 23.30 dnevnik

CANALE 5

6.00	Na prvi strani, vreme
8.45	Maurizio Costanzo Show
11.30	Aktualno: Forum - Televizijsko sodisce (vodi Rita Dalla Chiesa)
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.15	Nan.: Robinsonovi
14.45	Variete: Casa Castagna
16.00	Otroski variete
18.00	Dnevnik TG5 - Flash
18.05	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	TV film: Sorellina e il principe del sogno (fant., It. '95, r. L. Bava, i. R. De-gan, V. Logan, 2. del)
22.45	Vecerni dnevnik TG 5
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) nočni dnevnik TG 5

ITALIA 1

6.30	Otroski variete, vmes risanke in nanizanke
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odpri studio, Fatti e misfatti, 12.50 Sport studio
13.00	Variete za najmlajše, vmes risanke
15.00	Variete: Generazione X
16.00	Aktualno: Village
16.15	Nan.: I ragazzi della prateria, 17.15 Družina Adams, 17.45 Primi baci
18.30	Odpri studio, vreme, 18.45 Sport studio
19.05	Nan.: Baywatch, 20.00 Il principe di Bel Air
20.30	Film: Hot Shots! (kom., ZDA '91, i. C. Sheen, V. Golino, L. Bridges)
22.30	Glasba: Le voci del padrone (vodi Amadeus)
23.50	Aktualno: Fatti e misfatti
0.00	Italija 1 sport
1.00	Aktualno: Ciak

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.05, 0.15 Dogodki in odmevi
20.30	TV film: Toccata e fuga
22.05	Gospodarstvo

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.50, 0.20 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: La porta proibita (dram., '44, i. O. Welles)
20.30	Film: Airport '75 (dram., ZDA '74, i. C. Heston)
22.45	Film: Laguna blu

RAI 3 slovenski program

Za TRST: na kanalu 64 (Ferlugi) in 40 (Milje)
Za GORICO: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25	Pisane risanke
20.30	Dnevnik
20.50	«Televizija Radiu hvaležno poklanja». Ob zlatem jubileju Radia Trst A (ponovitev)

SLOVENIJA 1

10.00	Videostrani
10.10	Plesno akrobatska skupina »Flip« Piran
10.25	Batman, 12. del amer. nanizanke
10.50	Opazujmo naravo, kanadska poljudnoznanstvena serija
11.15	Po doma
13.00	Porocila
13.05	Kolo sreče, pon.
13.35	Videostrani
16.20	Dober dan, Koroska
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Otroski program: Ziv zav
17.55	V najboljših družinah, 1. del norveške nanizanke
18.40	Kolo sreče, tv igrice
19.15	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Norec v množici, 2. del amer. nanizanke
21.20	Anne Murray v Novi Skotski, kanadska glasbena oddaja
22.05	Nikar, oddaja o prometu
22.15	TV dnevnik 3, vreme
22.35	Sport
22.40	Poslovna borza
22.45	Huda telesna poškodba, 8. del an. nadaljevanke
23.40	Porocila
23.45	TV jutri, videostrani

SLOVENIJA 2

9.00	Euronews
10.40	Svetovni poslovni utrip: Podjetniki na poti do uspeha
11.10	Poljubi me, Kati, amer. film
12.55	Innsbruck: smucarski skoki
16.00	Državljan Kane, pon. filma
18.00	Po Sloveniji
18.45	Izziv, poslovna oddaja
19.15	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
20.05	V zarisu
20.35	Okus po zločinu, 1. del angl. nanizanke
21.25	Portreti: Podpisano Kolos
22.10	Mojstrovine: Državni muzej Ermitaz, st. Petersburg
23.00	Slovenski jazz v Klubu Gajo: Renato Chicco trio
23.45	Euronews

KANAL A

8.05	Novice
10.00	Družina Adams, pon.
12.30	A-Shop
14.00	Novice
16.35	Spot tedna, A-Shop
17.00	Dance Session, pon.
17.30	Generacija transforme-rjev II, ponovitev
18.00	Fresno, 4. del
18.45	A-shop
19.00	Pika na A
19.35	Družina Adams, 4. del ameriske risane serije
20.00	Dezurna lekarna, 58. del spanske serije

Koper

16.00	Euronews
16.10	Mediterranea
18.00	Slovenski program, primorski forum
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Vesolje je...
20.00	Slovenski magazin
20.30	Četrtekova sportna oddaja
21.00	Meridiani, aktualna tema
22.00	TV dnevnik
22.15	Euronews
22.30	Karaoke - dobra volja je najbolja, zabavnoglasbena oddaja

ORF Avstrija 1

6.00	Halo, sestra!
6.25	Otroski program
11.25	Lighting - Beli zrebec, pon. amer. pustolovskega filma
12.55	Smucarski skoki: Inter-sport turneja, prenos turneje starih skalnic iz Innsbrucka
15.05	Otroski program: Popajave nove dogodiv-scine
15.25	Mini čas v sliki
15.40	Vesoljska ladja Enterprise - Nova generacija: Navidezna prijateljica
16.25	A-Team: Delovni boj
17.15	Zlata dekleta: Prijateljice v stiski, 1. del amer. nanizanke
17.40	Kdo je sef?, Samantha in smucarski izlet
18.10	Dr. Quinn, Sreca pri igri
19.00	Pri Huxtablovih, Uporniki iz veleblagovnice
19.30	Cas v sliki
19.53	Vreme
20.00	Sport
20.15	Komisar Rex: Ugledana hiša
21.10	Na jug, Dekle na stranpoti
21.50	Kobra: Ljubezven v cyberspaceu
22.35	Sport, turnir v dvoranskem nogometu z Dunaja
23.15	As asov, francosko-nem-ska komedija
0.40	Pametnjakovića v podzemlju, amer. komedija, 1986
2.55	Schiejok, ponovitev
4.10	Dobrodošli v Avstriji

ORF Avstrija 2

9.00	Cas v sliki
9.55	Bogati in lepi
10.45	Vreme
11.00	Schiejok, pon.
12.00	Cas v sliki
13.40	Umor, je napisala, Pajdas
14.25	Santa Barbara - Kalifornijski klan
15.10	Bogati in slavni
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
18.50	Mojstrski kuharji
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Moj najljubši napev
21.00	Vera - najboljša
22.00	Cas v sliki
22.30	Siling, gospodarska oddaja
23.00	Nightwatch, Grozljiva srečanja pete vrste
23.50	Rojstvo Evrope, 1. del, Plimovanje ledu
0.45	Kultura, pon.

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Porocila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dobrodošli; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.30 Stari gramofon; 23.05 Literarni nokturmo; 23.20 Za prijeten konec dneva.

bello; 13.00 Glasba po željah; 16.00 Modri val; 18.45 Jazz; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napovedi; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 13.55 Pasji radio; 14.20 Borza; 15.15 RGL komentira in obveščja; 15.45 Avtomarket; 16.10 Spoznajmo se; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Magic eye; 0.00 Folk glasba.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Kdo bo koga; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30-24.00 Študentski pr. RK.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Porocila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Stajerske miniature; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Cas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Priški beruljak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladí glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški progr..

Radio Študent

11.00 Preklop; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 Recenzije & Napovedi; 15.00 OF (24 ur-info, Jocular); 17.00 Borzni parket; 19.00 TB; Alloy Orchestra; 22.00 Magično oko.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Porocila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kalendar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Zdravje v rokah tretjepolčasnikov; 8.40 Glasba; 9.15 Odpri knjiga: Oblomov (r. M. Prepeluh, 14. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Dve baročni božični kantati: VIS Capella Savaria; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale: Dvignjena zavesa; 15.00 Soft music; 15.30 Mladí val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Zbor Kamér iz Rige; 18.00 1492 ali kaj je kdo odkril; 18.30 Made in Italy; 19.20 Spored za naslednji dan.

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna poročila; 11.30, 15.10, 17.10 Porocila; 10.00 Matineja; 15.00 Rok z Vami; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 18.30 100 odstotno Posladkanje v glasbi.

Radio Koroška

18.10 - 19.00 Roz -Podjuna-Zila.

Slovenija 2

5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.40 Radio Most: studlo Koper-Ljubljana-Maribor; 11.15 Izjava tedna; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 14.00 Kulturne dogodiv-scine; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Kdo ve; 17.00 Stergo ergo; 17.50 Šport; 18.00 Vročí stol; 19.30 Rizi Bizi Jazzy; 20.00 Jazz; 21.00 Proti etru; 22.20 Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Gymnasium; 13.05 Mehurčki; 13.35 Glasbena mladina; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 O jeziku; 15.10 Na ljudsko temo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Z opernimi umetniki; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Zunanjepolitični felj-ton; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zborovska glasba; 20.00 Iz arhiva Sirm. RTVS; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Porocila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska, vreme; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije; 9.40 Hit dneva; 9.45 Izmenično Od otroštva do mladosti in Zdravnikovi nasveti; 10.45 Zanimivosti; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.10 Pozor, NLP; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.: Daj, povej...; 15.00 Hit N. Gorica; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borza; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbena kronika; 19.30 Večerni pr.; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 iz diskoteke.

Radio Koper (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è



JASNO	ZMerno OBLAČNO	OBLAČNO	RAHEL	ZMEREN	MOČAN	RAHEL	ZMEREN	MOČAN	NEVIHTE	VETER	MEGLA	TOPLA FRONTA	HLADNA FRONTA	OKLUZIJA	SREDIŠČE CIKLONA	SREDIŠČE ANTI- CIKLONA



DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 7.44 in zšlo ob 16.29. Dan bo dolg 8 ur in 45 minut. Luna bo vzšla ob 13.09 in zšla ob 01.27.

ONESNAŽENOST ZRAKA

	03.01	02.01
	povprečna 6.00-7.00	24-urna max. ura
Ljubljana Figovec	40	60
Ljubljana Bežigrad	34	56
Maribor	73	62
Trbovlje	73	110
Zagorje	134	77

Mejna imisijska vrednost: 350 mikrogramov/m³
Kritična imisijska vrednost: 700 mikrogramov/m³

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena na počutje in razpoloženje ljudi bo ugoden in v krajih s sončnim vremenom tudi spodbuden.

SNEŽNE RAZMERE

	cm
Mariborsko Pohorje	100
Golte	75
Rogla	120
Kope	70
Cerkno	80-90
Kranjska Gora	50
Kanin	200
Ivarčko-Osven	50-80

Na omenjenih smučiških napravah obratujejo. Nočna smuka: Rimski vrelc in Straza na Bledu do 20. ure; Liboje pri Zalcu do 19. ure. Sankalica: Kalic in Liboje pri Zalcu. Tekaske proge: Mariborsko Pohorje, Rogla, Kope, Golte, med gozdovi Martuljek in Tamar. Soriska planina, Rog-Črmosnjica, Kalic, Sodražica, Rimski vrelc in Logarska dolina. Ceste v Cerkno, na Roglo, Kope in Mariborsko Pohorje so prevozne z zimsko opremo.

TEMPERATURE IN VISINE SNEGA V GORAH

	°C	cm
500 m	-4	
1000 m	-6	80 cm
1500 m	-9	30-50 cm
2000 m	-9	
2500 m	-10	160-185 cm
2864 m	-11	

Tveganje pred snežnimi plazovi je veliko. Največje je v gorskem svetu zahodne Slovenije, kjer je zapadilo največ novega snega. Na območjih, kjer so velike količine napihanega snega, je tveganje 4. stopnje, po visokogorju pa 3. stopnje po evropski petstopenski lestvici. Razmere za obisk visokogorja niso primerne.

SVET / SLIKA PRI SLIKI... ZGODBA PRI ZGODBI... PA ŠE RES JE

Tek kitajskih srednješolcev v okviru boja proti debelosti



PEKING - Tek pekinških srednješolcev v Prepovedanem mestu ne sodi v običajno rekreacijo, pač pa v novi program kitajske vlade za boj proti debelosti, ki očitno tudi na Kitajskem postaja problem. (Telefoto AP)

Evangelikičanska sekta le za denar

RIO DE JANEIRO (STA/AFP) - Nek nekdanji duhovnik najmočnejše evangelikičanske sekte Univerzalna cerkev božjega kraljestva, ki ima samo v Braziliji tri milijone privrženec, je povzročil pravi skandal, ko je razkril "dvomljive" metode, ki so jih duhovniki sekte uporabljali, da so od vernikov izterjali denar. Nekdanji duhovnik Carlos Magno Miranda je namreč od leta 1980 na skrivaj snemal pogovore vodje in ustanovitelja sekte Edirja Maceda s svojimi duhovniki. Med temi pogovori je Macedo dajal napotke, kako pridobiti čim več privrženec in s tem tudi več denarja. V enem izmed posnetkov vodja sekte pravi: "Pred verniki je treba nastopiti odločno. Treba jim je naravnost reci: Pomagajte cerkvi, ali pa pojdite v pekel!" Sekta, ki jo je pred 18-timi leti v Braziliji ustanovil Edir Macedo, je od svojih vernikov letno zbrala milijardo dolarjev prihodkov. Vkoreninjena je v več kot stidesetih ameriških državah, v ZDA šteje kar 8.000 privrženec. Podpredsednik Interpola za Latinsko Ameriko brazilski senator Romeu Tuma je povedal, da mednarodno združenje kriminalistov trenutno vodi preiskave o aktivnostih sekte v ZDA, na Portugalskem in v Veliki Britaniji.

Rodnost na Japonskem upada, smrtnost pa narašča

TOKIO (STA/AFP) - Število rojstev na Japonskem je tudi lani, tako kot že zadnjih 22 let, se naprej upadalo. Rodilo se je namreč 1.193.000 ljudi, število smrti pa je prvič po letu 1950 presežilo 900.000, je sporočilo japonsko ministristvo za zdravstvo. Število rojstev v minulem letu se je v primerjavi z letom 1994 zmanjšalo za 45.000, lani pa je umrlo 916.000 oseb. Na Japonskem tudi intenzivno narašča število oseb, starih nad 65 let. Po pričakovanjih naj bi bilo japonsko prebivalstvo leta 2025 najstarejše med industrijskimi državami. Sicer pa se življenjska doba na Japonskem podaljšuje. V letu 1993 je bila za ženske 83 let, za moške pa 76, 6 leta.

»Napihnjeno oprsje« ni več samo ženska želja

LONDON - Leto 1995 bo v Veliki Britaniji prislo v zgodovino tudi kot leto velike moške želje po neoporečnem oprsju. Kot poroča londonsko združenje zdravnikov, je povpraševanje moških, naj jim s silikonskimi vložki »napihnejo prsa«, vse večje. Leta 1993 so moški predstavljali vsega petino pacientov, ki so se zatekli k specializiranim kirurgom z željo, naj jim »popravi« prsa, v komaj minulem letu pa so moški že skoraj izenačili ženske.

Blagodejni učinki spolnosti

LONDON - Spolnost pomlaja: tako zagotavlja nova raziskava, ki so jo opravili v Veliki Britaniji. Najboljši način, da se zoperstavimo staranju, pravi studija, je spolnost, njenim sladkostim pa se moramo predajati vsaj dvakrat tedensko. Človek z urejenim in srečnim spolnim življenjem lahko kaze 15 let manj, pravi studija edimburske bolnišnice. Kot priporoča neuropsiholog David Weeks, ki je koordinator raziskave, so v boju proti staranju zelo učinkoviti tudi drugi zavezniki, kot so npr. sport in veliko različnih interesov. Pri raziskavi, katere namen je preučiti različne procese staranja, sodeluje približno 3.500 prostovoljcev starih od 20 do 100 let.

Sodnik bo postal pastor

NEW YORK - Na pročelju zupanstva v Cincinnatiju (Ohio) je videl Jezusov obraz, zato se je 50-letni sodnik Isaiah Gaines odločil, da ne bo več služil pravici, temveč evangelikični cerkvi. Se pred to odločitvijo je bil sodnik Gaines v zvezni ameriški državi Ohio znana osebnost, saj je med drugim vodil radijsko pogovorno oddajo, nastopal pa je tudi kot avtor in izvajalec blues glasbe. Svojo odločitev je sam najavil novinarjem, katerim je povedal, da bo s prvim februarjem postal »full time« pridigar, veliko pozornost pa bo namenil temam kot sta zbliznanje med pripadniki različnih ras in kulturna raznolikost.

Hong Kong: rekordno onesnaženje zraka

HONG KONG (STA/AP) - Hongkongske oblasti so ljudem s srčnimi in dihalnimi težavami svetovale, naj ostanejo v stanovanjih, saj je onesnaženost zraka krepko presežila najvišjo dovoljeno vrednost. Vlada je v sporočilu za javnost zapisala, da se je onesnaženost zraka povečala, ker sibirski vetrovi ne razpihajo dušikovega dioksida in drugih strupenih plinov iz avtomobilskih izpuhov. Po njenih podatkih je v urbanih predelih indeks onesnaženosti dosegel 117 točk, v industrijskih pa 120 točk, kar je največ, odkar je junija lani vlada zacela objavljati ta indeks. Če indeks preseže 100 točk, vlada ljudem s srčnimi in dihalnimi težavami svetuje, naj ostanejo doma in omejijo telesne aktivnosti, pri vrednosti nad 200 točk pa se motnje počutja lahko pojavijo tudi pri zdravih ljudeh.

Kralj opija Khun Sa naj bi se prostovoljno predal vojakom

BANGKOK - Zloglasnega in (zanj) donosnega kraljevanja je konec: kot so povedali člani njegove nekdanje vojske, je »kralj opija« Khun Sa pod nadzorom burmanske vojske, ki je v ponedeljek osvojila njegovo utrdbo. Tak razvoj dogodkov potrjuje tezo, da se je Khun Sa dogovoril z burmanskimi oblastmi, v zameno za svoj nemoten odhod v »zasluzeni pokoj« naj bi dovolil, da burmanska vojska brez strela osvoji njegovo utrjeno domovanje v džungli. Po splošnem mnenju je bil Khun Sa največji svetovni trgovec s heroinom, kar pa je sam odločno zanikal. Po odhodu s scene Khun Saja, ki je iz utrjenega, vendar udobnega in sodobno urejenega Ho Monga dvajset let obvladoval svetovno tržišče s heroinom, se je že našel njegov naslednik.

